

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА  
ПРВА СЕДНИЦА ДРУГОГ  
РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА

Трећи дан рада

4. октобар 2018. године

(Седница је почела у 10.10 часова. Председава Ђорђе Милићевић, потпредседник Народне скупштине.)

\*

\*

\*

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Прве седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2018. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 91 народни посланик.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 90 народних посланика, односно да су присутна најмање 84 народна посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника о раду Народне скупштине?

Реч има народна посланица Санда Рашковић Ивић.

Изволите.

**САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ:** Хвала, господине председавајући.

Имам најпре питање за председника Републике Србије господина Александра Вучића, тиче се посете Москви. Моје је питање – који је стварно био садржај те посете и шта се тамо десило? Наиме, та посета је на велика звона најављивана, била је одлично пропраћена. Председник је рекао „Добили смо све оно што смо тражили“, али јавност ипак није сазнала ни шта је то Србија тражила ни шта смо то ми добили.

Постоји једна дискрепанца у медијском извештавању. Наиме, домаћи медији, а ту, наравно, воде таблоиди који су под контролом власти односно режима, говоре о томе да малтене Русија долази овде са војском да помогне Србији да ослободи своју јужну покрајину. С друге стране, руски медији, ја ћу цитирати лист „Комерсант“, кажу да је Путин одбио Вучићеву молбу да Русија стави вето на столицу Косова у УН, а заузврат Србија неће ући у НАТО. Шта је од овога истина? Да ли је истина да је заиста Вучић то тражио и био одбијен, или „Комерсант“ лаже? Неко ту лаже. Значи, лажу или руски медији или наши медији.

Моје друго питање односи се на РЕМ, упућено је РЕМ-у и министру културе господину Владану Вукосављевићу. Наиме, питање је следеће – шта ће РЕМ и министар културе урадити да „Пинку“ буде одузета национална фреквенција, која је, да цитирам оно што у Уставу пише, „јавно добро од општег интереса“ и која, према члану 87. став 2. Устава Републике Србије, представља државну имовину?

Дакле, пре два дана српска јавност била је сведок да се ова кућа наругала, кроз уста једног учесника ријалитија „Задруге“, малој Милицы Ракић испричавши један ужасан виц о том несрећном детету које је погинуло мученичком смрћу у НАТО бомбардовању 1999. године. Знам ја, као и сви остали, да је тај дисквалификован из „Задруге“, али реч је кренула, увреда је кренула. Увређена је и понижена не само мала Милица Ракић него и сва наша деца која су погинула у НАТО бомбардовању. Извргнута су руглу, извргнута су исмевању, извргнута су, да извинете на изразу, тешкој спрдњи и омаловажавању. Заиста не знам шта још треба да се деси па да ова медијска кућа трпи одређене санкције.

Ово је урађено са државне имовине; значи, није то урађено ни са неког „Твитера“, ни са неког „Фејсбука“, него је урађено са државне имовине. Ово није вербални деликт, ово је деликт части. Оваког омаловажавања деце која су погинула мученичком смрћу никада није било, ово се никада досад није видело у Србији, и то треба да престане.

Зато је моје питање министру културе и РЕМ-у – шта ћете урадити да „Пинк“ изгуби националну фреквенцију?

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

Изволите.

**ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ:** Имам питање за министра правде: Зашто Милорад Улемек Легија и Звездан Јовановић казну дуготрајног затвора издржавају у крајње стравичним, нељудским и понижавајућим условима? Обојица су већ пуних десет година у Специјалном одељењу Казнено-поправног завода „Забела“ у Пожаревцу, а пре тога су били четири или пет година, један четири, један пет година, у истражном затвору. То је, дакле,

укупно петнаест година у нередовним условима. Сваке две године они имају могућност да поднесу захтев да их изведу из тог специјалног одељења у нормалне услове и сваке две године их одбијају, а не дају никакво образложење, јер суд који доноси одлуку то ради на основу извештаја Посебног одељења из Пожаревца, извештаја Дирекције полиције и извештаја БИА. Сва три извештаја су строго поверљива и они кажу да су толико поверљива да ни човек о коме се ради не може знати који су разлози. Где то има? У којој то земљи на свету? То ни код Хитлера није било. И код њега су водили рачуна да се бар мало право поштује.

Сваки пут они се жале, а не знају на шта се жале. Траже увид у спис, не могу добити увид у спис. Како се може написати жалба ако нема увида у спис? И, даље, обојица су на режираном процесу осуђена на дуготрајне казне затвора због измишљене, недоказане кривице, на основу фалсификованих доказа, незаконито прибављених доказа и лажних сведочења.

Оно што ће вас можда мало потрести, постоји извештај о посети Европског комитета за спречавање мучења и нељудског или понижавајућег поступања или кажњавања, који је поднет Влади Републике Србије још 11. фебруара 2011. године. Влада Србије је на то одговарала, али ништа није урадила да се ствари промене. Закон о издржавању кривичних санкција о коме је реч донео је још досманлијски режим; ви ништа нисте учинили да се тај закон промени.

У извештају Европског комитета се каже да се режим у Специјалном одељењу у Забели може описати, цитирам, као „режим који је на граници нељудског и понижавајућег. Једини моменат у ком затвореници виде остале затворенике је током свакодневне двосатне физичке вежбе на отвореном простору (што се обавља на опресивном и голом дворишту.“ Постоје прописи који захтевају да се излазак на свеж ваздух, на дневну шетњу мора обављати у дворишту снабдевом зеленилом, и то по човеку одређен број квадрата травнатих површина и дрвећа.

„У складу са чланом 32. ЗИКС-а (Закон о извршењу кривичних санкција) дозвољен је међусобни однос у том времену за максимално пет затвореника“, што исто не одговара светским стандардима. Покушали су то у Хашком трибуналу у почетку да раде, и после две године све су морали да мењају. „Преостали део дана затвореници остају закључани у својим ћелијама, под сталним видео-надзором.“

„Затворско особље има право да разговара са затвореницима искључиво у смислу поздрава и давања инструкција, увек ословљавајући затвореника по презимену, остали разговори су забрањени. Без обзира на

то, затвореници могу да захтевају састанак са социјалним радником, психологом, наставником или васпитачем“.

У светској пракси, цивилизованој пракси инсистира се да робијаши имају што непосреднији контакт са стражом, то су нама обезбедили у Хагу, и да се с нама фамилијарно понашају, опходе итд.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Захваљујем, господине Шешел.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Још нисам све завршио.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Завршили сте, пет минута је истекло. Ево, пет минута и двадесет секунди. Захваљујем, заиста.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Још само ово да вам кажем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реците, изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Они су утврдили да ово не може да води ресоцијализацији затвореника, него крајњој десоцијализацији и тешком психичком обољењу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем се.

Реч има ...

(Бранка Стаменковић: И ја ћу исто тако.)

Наравно, колегинице Стаменковић, за вас посебно.

Реч има народна посланица Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Два питања за министра културе и информисања Владана Вукосављевића. Прво је – у којој фази је израда Предлога за финансирање јавних медијских сервиса РТС и РТВ, односно у којој фази су измене и допуне закона којима се дефинише финансирање јавних сервиса?

Зашто ово питање? Пре непуне две године министар је унео Предлог закона о продужењу рока за РТВ и РТС за годину дана. Ја сам поднела амандмане и, разумно, министар је прихватио оба моја амандмана, тако да је 2016. године рок за садашњи начин финансирања продужен на две године. Тај рок истиче за који месец. Ако нема дефинитивног предлога, онда би било добро да нас министар о томе обавести, да ми припремимо амандмане, да би људи који раде у јавним медијским сервисима знали на који начин ће финансирање ове две куће, које би требало да буде дефинисано законом, бити дефинисано од 1. јануара 2019. године.

Друго питање исто за министра Вукосављевића, тиче се информације коју захтевам од њега за поступање у примени Закона о електронским медијима и Закона о информисању. Наиме, министар је пријатно изненадио, пошто је један од ретких министара који читају законе за које су надлежни. У законима за које је надлежан јасно стоје

улога, карактер и начин на који електронски медији морају да раде и одатле потиче изјава и став министра информисања о временском распону у коме у Србији могу бити емитовани ријалити програми.

На моје разочарање и изненађење, председница Владе не чита законе за које је надлежна, па је имала опаску да су то приватни медији те се на њих не односи Закон о електронским медијима. На још веће моје разочарање, чланица РЕМ-а такође је показала да не чита законе за које је надлежна као независно регулаторно тело.

Било би јако добро да и други министри осим министра културе и информисања прочитају законе за које су надлежни. Због тога захтевам од министра информацију у којој фази и какво поступање је почео да спроводи у Министарству а на основу надлежности које има по закону којим се дефинише рад електронских медија, као и информисања.

За медијску сферу у једној земљи необично је важно да се не ругамо владавини права, а још је важније да се они који легално добију право да управљају јавним пословима не ругају том свом праву и да разумеју да легитимитет за обављање свог посла, без обзира на то да ли је председница Владе или су министри који не читају законе, не црпу из легалитета, односно изборног резултата, него из квалитета обављања послова из својих надлежности.

С надом да ће ме министар обавестити о завршеном предлогу за финансирање РТВ-а и РТС-а и са надом да је покренуо поступке из своје надлежности, захтевам да ми се у пословничком року одговори и на питање и на захтев. Хвала вам.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народна посланица Бранка Стаменковић.

Изволите.

**БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ:** Хвала.

Неколико питања за председника Србије, сва су везана за веома актуелну тему решавања питања статуса Косова и Метохије. Пре свега, не улазећи уопште у анализу и питање да ли је Бриселски споразум уопште требало потписивати, само констатујем у име своје посланичке групе да за ових шест година све обавезе које је тим споразумом преузела Република Србија је и испунила, док Приштина није испунила ни једну једину. Најважнија обавеза коју је Приштина требало да испуни јесте формирање заједнице српских општина.

Посланичка група „Доста је било“ је на становишту да бриселске разговоре треба одмах замрзнути, да Приштини треба одредити рок од три месеца да поднесе нацрт статута заједнице српских општина, која је изузетно важна за Србе који живе јужно од Ибра и којих има више него на северу Косова, а уколико се након три месеца то не деси, онда Бриселски

споразум треба прогласити правно ништавним због неиспуњења Приштине, што треба да потврди и Народна скупштина Републике Србије. Питање за председника Србије гласи – шта мисли о овом предлогу? Да ли ће замрзнути разговоре са Бриселом и одредити овај рок од три месеца за доношење статута о заједници српских општина, што је предуслов за формирање те заједнице?

Наиме, Србији се отвара један потпуно нови простор у последње време јер је однедавно Америка променила своју политику према Балкану. Нама ваља државнички мудро искористити ту прилику, окренути се од погубне, досад вођене политике везано за Косово и Метохију, која се наслањала на наметнуто и по Србију штетно немачко решење, само због тога што нам се некаквом „трулом шаргарепом“ Европске уније махало испред носа. Сада се отворио простор за једно потпуно другачије креативно решење, које ће бити државотворно, које ће бити одговорно у историјском смислу према генерацијама и поколењима која долазе.

Посланичка група „Доста је било“ прошле недеље представила је јавности предлог тог новог, креативног решења и упутила га, између осталог, председнику Србије, као и председници Владе, председници Народне скупштине, свим релевантним политичким организацијама у земљи, Српској православној цркви и Српској академији наука и уметности, уз позив да узму учешћа у јавним расправама и округлим столовима које ћемо током октобра организовати.

Решење које предлагемо је Нацрт закона о Косову и Метохији, који за основ има пресек између Устава Републике Србије и међународног права, тј. Резолуције 1244, а као модел узима однос Данске и Фарских острва. Уколико се један овакав закон усвоји, отклониће се сви разлози који се наводе за потребу разговора са Приштином око финалног статуса Косова; речју, да Република Србија нема контролу над комплетном територијом Косова и Метохије и да њен Устав не важи на тој територији. Значи, овим решењем подводи се Косово и Метохија под уставноправни поредак Републике Србије, овој јужној српској покрајини се даје једна веома широка аутономија, а истовремено се онемогућава да тражи столицу у УН и подводи се под Устав Републике Србије.

Да ли председник Србије има намеру да узме учешћа у округлим столовима и јавним расправама на које смо га позвали, а у вези с овим објашњеним решењем? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Олена Папуга.

Изволите.

ОЛЕНА ПАПУГА: Хвала, председавајући.

Своје прво питање постављам министру Шарчевићу, министру просвете и Јадранки Јоксимовић, министарки за европске интеграције.

Она је на посланичким питањима у четвртак у свом обраћању посебно истакла да је Европска комисија, између свега онога што се тиче Поглавља 23, похвалила Србију у напредовању око уџбеника на језицима националних мањина. Ја бих хтела да је питам и да јој кажем да то није истина и да је Србија можда напредовала у издавању уџбеника за националне мањине, али да то још увек није оно што би требало.

Припадам русинској националној заједници и могу да кажем да уџбеници за први и пети разред уопште не постоје. Значи, то је нови програм, који је сада уведен у образовање, а ученици првог и петог разреда до дана данашњег, а већ је октобар, немају из чега да уче. Наводно су стигли неки уџбеници које је издао Завод за издавање уџбеника, а све оно што треба да изда приватна фирма, односно „Клет“, није до данас издато, тако да питам и министарку Јадранку Јоксимовић и министра Шарчевића – да ли су у то упућени и да ли су опет „Клет“ и други приватни издавачи затајили? Да ли они то контролишу? Када ће изаћи уџбеници за први и пети разред, а тичу се не само русинске националне заједнице него и припадника других националних мањина?

Такође, питам министра Шарчевића да ли је упућен у то да у гимназијама – ето, ту знам за своју русинску националну заједницу – на језицима националних мањина не постоје преведени уџбеници. Уџбеници за хемију, географију, физику су изашли још 1997. године, а на неким пише још СФРЈ или СРЈ. Значи, учи се из старих уџбеника или из уџбеника на српском језику, што једноставно није могуће. Ако се настава изводи на језику националних мањина, зашто учити из превазиђених уџбеника или из уџбеника који нису на матерњем језику? Те гимназије постоје више од сто година, тако да мислим да није у реду да се понеки уџбеници преведу а понеки не.

Можда ће то министар тумачити да средња школа није обавезна, па нису ни обавезни уџбеници или не треба да се преводе уџбеници на језике националних мањина, али хоћу да ми одговори да ли мисли да сви уџбеници у школама на језицима националних мањина треба да буду издати на време, 1. септембра, и да ли треба да буду и преведени.

Своје друго питање постављам министру Бранку Ружићу, министру за локалну самоуправу – да ли је упућен у то шта се дешава у предизборним радњама за изборе за националне савете који треба да се одрже 4. новембра? Наиме, то сам доживела и у свом личном случају, велике опструкције постоје од стране владајуће странке у свим општинама; онемогућене су месне заједнице, оверивачи, нотари итд. Чак

сам ја била исписана из Посебног бирачког списка да листа којој ја припадам не би прва предала листу. Значи, када је водећа странка предала листу, ја сам била уписана у Посебни бирачки списак, што није могуће, ја сам чланица Националног савета у два сазива и немогуће је. Нашла сам чак и решење да сам уписана у Посебни бирачки списак.

Друго, хоћу да кажем, пошто долазим из Куле а црногорска национална заједница је овде присутна, да Удружење Црногораца из Куле неће да излази на ове изборе. Једноставно ће, на несрећу, а то је добро удружење Црногораца, да бојкотују изборе зато што се масовно уписују припадници владајуће странке у Посебни бирачки списак. Они у свом обраћању ОЕБС-у и другим међународним институцијама наводе да је чак хиљаду Црногораца уписано у Посебни бирачки списак нпр. од расписивања избора до дана данашњег, и то по местима у Србији где стварно нема ни удружења Црногораца, нити постоји неко удружење које прати национални идентитет.

Питам министра Ружића да ли је упућен у предизборне радње које се дешавају.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Папуга.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Поставио бих неколико питања из делокруга везаног за пољопривреду зато што је пољопривреда нешто што је, што се тиче нас који живимо на југоистоку Србије, велика шанса за развој тог дела.

Питања су усмерена Министарству пољопривреде и Управи за ветерину – пошто смо сведоци да је близу наше границе са Бугарском и Румунијом присутна афричка свињска куга, да ли су код нас покренуте одређене активности које би спречиле долазак те заразне болести, за коју нема вакцина?

У току претходних десетак дана био сам са директором Ветеринарског института у Нишу др Милошем Петровићем и колегама ветеринарима, који су имали иницијативу да се формира кризни штаб, где сада велики број ветеринарских станица које су присутне у том делу југоистока Србије спремно и активно обилази терен и прати ситуацију везано за афричку свињску кугу.

Иначе, то је заразна болест. Као што сам рекао малопре, нема вакцине, те уколико, не дај боже, дође до нас у Србију, то је само уништавање свих свиња.

Зато питам Управу за ветерину – да ли ће бити могућности да се кроз неки буџет обезбеде средства за ветеринарске станице које ће бити активне у праћењу стања код нас везано за свињарство, а и за остале



видове сточарства? Да ли ће бити нека могућност да им се обезбеде средства да раде на терену, да обилазе и активно прате стање?

Иначе, могу да кажем и једну врло битну ствар – Ветеринарски институт у Нишу, на чијем челу је директор Милош Петровић, јесте, то свима кажем, најбољи институт у Србији; показао се као веома активан, моћан и снажан када је успео да заустави, заједно са свим ветеринарима у Србији, на југоистоку Србије, ширење нодуларног дерматитиса (то је квргавост говеда). То је заразна болест која је била присутна код нас 2014, 2015. године, када су наши ветеринарски радници, није битно да ли су ветеринари или техничари, били свуда на терену, радили и успели да зауставе ширење те заразне болести, која је стварно била веома активна. Аконтотога Управа за ветерину и наши ветеринари добили су и велику похвалу из Брисела зато што су успели да спрече ширење заразне болести у осталим деловима Европе и на Балкану.

Значи, велика подршка ветеринарској струци, мислим да би требало да је буде још више, јер сведоци смо да без јаког сточарства нема ни развоја пољопривреде, а без ветерине нема нам здравља животиња, а где нема здравља животиња нема ни здравља људи.

Позвао бих све надлежне у Министарству пољопривреде да у наредном периоду ставе већи акценат на ветеринаре, на ветеринарске станице, на ветеринарске амбуланте које раде на сузбијању заразних болести, да им се обезбеде средства за гориво, превоз, да могу да оду на терен да виде, обиђу. Сви знате, или већи број људи зна, да су општине на југоистоку Србије, као што су моја општина Сврљиг, Бела Паланка, Гацин Хан и остале општине, веома разуте, да је тамо старачка популација и да ветеринарска нога треба да крочи до сваког домаћинства; има једна кућа и следећа кућа је на, рецимо, три километра. Због тога питам – да ли ће Управа за ветерину имати могућност да обезбеди средства за ветеринарску службу, за ветеринарске раднике?

Иначе, једна ствар урађена је веома лоше, а то је приватизација ветеринарске службе у Србији, која је урађена 2000. године. То је нешто најгоре што се могло десити у Србији, најгора приватизација која је урађена.

Зато још једном позивам Управу за ветерину и Министарство пољопривреде да се стави већи акценат и обезбеди више средстава. А по могућности (можда ће ово што говорим неким колегама посланицима бити посебно смешно), позвао бих Управу за ветерину да покуша да промени правилнике. Ако неки сточар из Сврљига или Беле Паланке жели сутра да прода теле, а у нашим малим општинама, малим срединама пракса је да се теле продаје на три – три и по, највише четири месеца, он то не може да уради пре три месеца, већ мора да сачека да се теле вакцинише од „плавог

језика“, да се уради ревакцинација и тек после четири – четири и по месеца тај човек може да прода теле. У међувремену, то теле порасте, изгуби цену и због тога је то велика штета за те наше пољопривредне произвођаче. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Милетићу.

Реч има народна посланица Александра Чабраја.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЧАБРАЈА: Захваљујем.

Своје прво питање данас упућујем министру унутрашњих послова али и свим осталим министрима у Влади, министру културе наравно, али намерно их нећу упутити само њима јер сматрам да је ово питање за читаву Владу, за председницу Владе, па и за председника државе. Мислим да ово превазилази надлежност само једног министра и да је заиста питање од великог националног значаја.

Како је могуће да се у једној европској престоници, а то је, надам се, Београд, догоди пустошење, да се похара један музеј у самом центру града у толикој мери да се у њему потпуно униште, исеку, изнесу, покраду експонати који су ручно рађени, који су стари по 150 и више година, да се изнесу експонати који су тешки и до 30 тона, а да о томе нико ништа не зна, да нико нема никаквог појма о томе како се то десило, како је то могло да се деси, а посебно ко је крив за то?

Као неко ко овде предлаже сваки пут, на сваком заседању Скупштине Предлог измене и допуне Закона о културним добрима, сматрам да је скандалозно што о културним добрима нико у Србији не води рачуна, а ово што се догодило с овим музејом најбоља је слика тога каква је заштита културних добара у Србији.

Желим да поновим питање – како је могуће да се ово уопште догоди? Шта се десило? Да ли ико зна ко је ово починио? Да ли ће ико икада одговорати?

Да поновим питање које сам постављала готово сваки пут када сам предлагала да се ова тема стави на дневни ред Скупштине, било када, у било ком тренутку, а то је – да ли је ико икада у Србији одговарао за уништавање културних добара? Колико је мени познато, није, а ја се надам да ће се то једног дана десити и да ћемо ускоро чути шта се дешава и с овим музејом.

Када говоримо о српској културној баштини, желим да упутим питање директору Канцеларије за Косово и Метохију Марку Ђурићу али и осталим министрима и свима који воде ове преговоре о којима јавност готово ништа не зна, а то је питање очувања и заштите српских културних добара и српске културне баштине на подручју Косова и Метохије. За разлику од овог питања за које сви знамо, питања Косова, да се не може

лако решити, мислим да је ово питање могуће решити, али се плашим да би могло да се превиди јер је, како сам већ рекла, српска културна баштина нешто о чему у Србији, нажалост, нико не води рачуна.

Сматрам да никако не смемо дозволити да будемо стављени пред свршен чин решењем косовског питања, ма какво да оно буде, а да се не посвети пажња посебној заштити српских културних добара, српске баштине и српских манастира на Косову и Метохији. Сматрам да јавност треба хитно да буде упозната шта се предузима у вези с овим питањем, да ли ће ова добра бити адекватно заштићена и да ли ће имати адекватан статус.

Следеће питање упућујем министру Ђорђевићу, министарки Михајловић али и осталим министрима јер сматрам да је ово веома важно питање, које уопште није решено и надам се да ће се неко њиме позабавити, а то је – да ли су се позабавили питањем све чешћих незгода које се дешавају на градилиштима, на грађевинским објектима? Да ли се неко тиме бави? Да ли су нешто анализирали, да ли су дошли до неких закључака и да ли ће нешто да предузму?

У том смислу, посебно ме интересује она несрећа која се догодила у септембру на градилишту „Београд на води“. То је био случај када нити новинари, нити инспекција нису могли да се информишу и добију праве информације о томе шта се тамо десило.

У том смислу, мислим да треба и министарку Кубуровић питати, јавност мора да зна – шта је са овим подручјем, да ли оно има исти третман као територија државе Србије? Мислим да је потребно да се коначно јавност упозна са свим уговорима, тајним уговорима, везаним између осталог и за „Београд на води“, о којима ми ништа не знамо а они очигледно и те како утичу на живот грађана Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Татјана Мацура.

Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Захваљујем, председавајући.

Ко о чему у овој скупштини, посланица Мацура о мамама. Ја ћу данас поново да постављам питање у вези са Законом о финансијској подршци породици са децом.

Наиме, иницијатива „Маме су закон“, којој и сама припадам, револтирана је јучерашњом изјавом министра Ђорђевића, који је казао да би нашим предлогом закона који смо предали 25. септембра у скупштинску процедуру одређена група жена била дискриминисана. Могу донекле да се сложим са министром Ђорђевићем и да га подсетим на то да је наш законски предлог написан тако да угаси пожар који тренутно гори у Србији.

Јуче смо имали прилике да се путем друштвених мрежа информишемо о томе како изгледају решења која добијају породиље у Србији. Једно такво решење јуче је преплавило друштвене мреже, ради се о износу од 881 динара за цео месец, и то је бруто износ. Уколико министар Ђорђевић мисли да оваквим решењима не дискриминише одређене жене, заиста мислим да је срамна изјава коју је јуче дао.

Још једном понављамо, наше решење краткорочно решава проблем. Ми нисмо изричити у томе да мора то решење бити прихваћено, зато смо и тражили састанак, управо због тога да бисмо чули какве предлоге има Министарство и да из наших десетак предлога и десетак групација жена које су погођене овим законом не извлачи само ону која је најмалобројнија и практично ствара раздор и јаз међу женама које су угрожене због примене овог и оваквог закона. Дугорочно решење, оно што бисмо сигурно могли да понудимо, једно од оних решења која могу бити узета у обзир, јесте то да минимални доходак односно минималац у Србији постане нешто што ће бити фиксни износ. Самим тим, не би биле дискриминисане оне жене које раде више од осамнаест месеци зато што би варијабилни део у том износу надокнаде био такав да се односи на број месеци колико су те жене биле у радном односу.

Дакле, ми смо у Предлогу измене и допуне Закона понудиле не само краткорочно већ и дугорочно решење и сматрамо да би министар требало да одговори на наш захтев. Не само министар Ђорђевић већ и министар финансија, министарка правде и председница Владе требало би да одговоре на наш захтев и позову нас на састанак, да чују шта ми то имамо да кажемо, а не да користе средства јавног информисања како би се на један сраман начин обрачунавали с овом групом жена. Проблем у Србији постоји, он је горући и треба да се реши. Ми смо понудиле наше решење и сматрамо да би било добро да министар са своје стране понуди своје решење и да нађемо компромис како би се егзистенцијално питање великог броја породица у Србији решило. То је било моје прво питање.

Што се тиче другог питања, желим да га упутим министру финансија и министарки за саобраћај. У питању је јуче одржан протест Пословног удружења „Међународни транспорт“ (ПУМЕД), које броји око хиљаду чланова и које чини око 60% домаћих превозника робе, а у међународном теретном саобраћају остварује преко 80% прихода у овој бранши. Они су јуче блокирали граничне прелазе из неколико разлога. Један од разлога што су принуђени да то раде јесте велико повећање цене горива, она је у неколико наврата по једном литру порасла за 20-30 динара. Затим, због вишесатних или вишедневних чекања на граничним прелазима, због чега су принуђени да користе приватна паркиралишта и

имају додатне трошкове и, између осталог, зато што због таквих околности у којима раде фирме плаћају казне које им упућују царински службеници.

Дакле, какво решење нуди министар финансија с обзиром на то да је тек 19. септембра, и то након три месеца колико су ови људи чекали на заказани састанак, одржао тај састанак? Ова група људи, која заиста није мала, у суштини је добила само један састанак про форме, а не конкретна решења. Зато ми данас овде користимо прилику да питамо министра финансија – како планира да реши проблем на који су указивали из Пословног удружења „Међународни транспорт“? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала.

Поштоване колеге народни посланици, поштовани грађани Србије, имам велику обавезу да овде поставим одређена посланичка питања у вези с једним, нажалост, поприлично заборављеним, надам се не и жртвованим, делом Републике Србије, а то су општине Прешево, Бујановац и Медвеђа на југу Србије, које сам недавно посетио и у разговору са Србима који тамо живе добио низ веома алармантних информација, које желим овде да поделим с јавношћу.

Почећу од општине Медвеђа. Моја питања иду председнику Србије, председнику Владе Републике Србије и председнику Координационог центра за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа.

Пре свега, Медвеђа нема никакве везе са Прешевом и Бујановцем, Медвеђа нема никакве везе са тзв. прешевском долином. Прешевска долина, иначе, никада није постојала, нити постоји данас као било какав географски појам. Све су то измишљотине које заправо иду ка једном веома опасном циљу, а то је промена етничке структуре становништва у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи, где се заправо желе на неки начин ове општине ставити у функцију албанских националних интереса. Моја обавеза је да проговорим о заборављеним Србима из ових општина.

У Медвеђи, конкретно, имамо озбиљан проблем са угрожавањем природних и привредних богатстава Медвеђе. Агроиндустријски комбинат, Рудник „Леце“, Сијаринска Бања стратешки су ресурси општине Медвеђа, који су тренутно угрожени, притиснути албанским капиталом.

Имамо проблем са личним картама, које се на крајње проблематичан начин издају Албанцима који нису са територије општине Медвеђа и тиме угрожава стање у бирачком списку и жели преузети општина Медвеђа, као што је пре петнаестак година преузета општина

Бујановац, где Албанци такође нису већина, али изменом структуре бирачког списка на локалним изборима успели су да ту већину обезбеде.

Присутни су у свим овим општинама одсељавање и незапосленост српског становништва. Присутни су, наравно, и криминал и корупција, посебно у општини Медвеђа, када се ради реконструкција Дома здравља, локалне Градске управе, асфалтирање одређених улица и осветљавање одређених улица – све је директан криминал и корупција.

Оно што највише брине грађане овог дела Србије јесте то што се последњих недеља и месеци помињу за некакву размену територија и разграничење са Албанцима, а да нико од високих државних функционера није демантовао да се општине Прешево, Бујановац и Медвеђа уопште разматрају у неким тајним преговорима председника Александра Вучића о некакој подели Косова и Метохије или размени нашег за наше. Можете мислити како се осећају људи који доле живе, а да не чују никога од вас, функционера власти, да демантујете да неко у овом тренутку преговара и даје, не знам, Прешево, Бујановац и Медвеђу некое на поклон.

То се посебно односи на територију општине Прешево, а ја бих вас подсетио да на територији општине Прешево има шест српских православних цркава, да на територији општине Бујановац има 30 српских православних цркава, али да је све мање Срба. Конкретно, у Прешеву имате председника Општине Шћиприма Арифија, а у владајућој коалицији седи један одборник СНС-а и један одборник ПУПС-а, заједно с овим Албанцима који траже да се Прешево припоји независном Косову, а да ви никада нисте јавно осудили такав покушај даље дезинтеграције државне територије Републике Србије.

Наравно да су они забринути и због укидања суда у Прешеву, и због одсељавања и незапослености, и због дивље градње, и због тога што се Шиптарима не наплаћује ПДВ, и због дивљања албанских застава и посета албанских политичара из региона.

Посебно ја алармантан Бујановац. Још од 2009. године, па 2011, па 2015, па 2017. године седам и по хиљада Бујановчана, Срба и неалбанаца, обраћа се свим владама Републике Србије и тражи ванредни попис, који владе не обезбеђују. Иначе, бирачки списак и локални избори спровode се по некаквим лажним подацима, јер Шиптари никада нису изашли на попис, па ни 2011. године, а владају Бујановцем иако их нема више од пола, него мање од половине становништва Бујановца. Дакле, веома је важно питање када ће се стати на пут овим лажним пријавама у бирачком списку, јер тамо има, верујте, ко зна колико лажно пријављених, који чак немају ни јединствени матични број и ко зна одакле потичу али уредно се појављују на некаквим изборима и мењају изборну вољу грађана Бујановца.

Једном речју, на крају, да ли су ове општине и даље део територије државе Србије или сте ви спремни да тргујете њима у овим преговорима о разграничењу и подели Косова и Метохије? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Мирјана Драгаш.

МИРЈАНА ДРАГАШ: Захваљујем.

Данас бих поставила питање министру за рад, запошљавање, социјалну и борачку заштиту и министру образовања.

Наиме, Стратегијом образовања до 2020. године усвојеном 2012. године, када је министар образовања био проф. др Жарко Обрадовић, утврђен је један од најважнијих образовних циљева, а то је повећање обухвата младих високим образовањем и достизање процента високообразованих од 20% кадрова. Ка том циљу се иде, међутим, проценат који је досад постигнут је 11. То је добро, али свакако недовољно за једно напредно друштво каквом иначе тежимо.

С друге стране, природа болоњског образовног модела код нас отвара друго питање, а то је питање стечених академских звања која се добијају по завршетку студија на акредитованим програмима и образовним профилима на нашим високошколским установама, а нема их у регистру занимања. Проблеми настају управо када млади са факултетском дипломом треба да се пријаве Служби за запошљавање, јер се веома често дешава да велики број занимања са акредитованих високошколских програма није евидентиран у регистру занимања који води Национална служба за запошљавање, нити статистика препознаје ова занимања. То се даље компликује приликом запошљавања, односно формулисања конкурсних захтева послодаваца. Посебно су у проблему нова, тзв. зелена занимања, нпр. инжењер заштите животне средине.

Како је у току израда каталога занимања потребних јавном сектору, сматрам да је неопходно да се то усклађивање изврши сарадњом Министарства образовања, у чијој су надлежности студијски програми и звања која се по том основу добијају, и министра рада, у чијој је надлежности подручје запошљавања.

У вези с тим, питала бих оба министра – да ли се ради на усклађивању номенклатуре и статистике занимања која се води код Националне службе за запошљавање и стечених звања на нашим факултетима, диплома које добијају млади? Многи административни проблеми и препреке решили би се управо уврштавањем ових занимања у регистар Националне службе, и то што пре. Овај проблем је уско везан за запошљавање младих и образованих људи, који често не могу бити уведени у евиденцију незапослених јер се њихово занимање не налази у регистру занимања Националне службе за запошљавање. Указујем на овај

проблем због чињенице да један број младих и образованих не успе да дође до посла а има диплому.

Други проблем, који је повезан с првим, јесте још увек присутан одлазак младих и образованих људи у иностранство. Тај број, као што знамо, није мали. Ценећи све напоре Владе да се тренд одласка младих заустави, имала бих питање и истовремено предлог министру рада у вези са волонтирањем младих у органима државне управе, локалне самоуправе, судовима, здравственим установама, образовним институцијама итд. Велики број младих се одлучује да волонтира како би добио шансу за запошљавање. Знам један број младих лекара који годинама волонтирају у нашим здравственим установама, правнике који су у судовима или органима управе. Волонтирање је прилика да практично примене стечена знања и под менторством стручних људи науче како да раде.

По Закону о волонтирању, ови млади а незапослени људи имају право на накнаду уговорених трошкова, према члану 21. Закона о волонтирању. То су пре свега топли оброк и путни трошкови, дакле минимум. Међутим, Закон омогућава да се ти трошкови не уговоре приликом склапања уговора о волонтирању, тако да они сами сnose трошкове редовног доласка на посао и трошкове исхране у току рада. Поред тога, волонтирање не улази у радни стаж јер се волонтери не пријављују као запослени и не плаћају се доприноси. Ако узмемо у обзир да су то незапослена лица, онда је јасно да је њихово волонтирање у ствари још веће оптерећење националног буџета.

У том смислу, питам министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – да ли се и које мере могу предузети да се волонтерима обезбеди обавезна накнада трошкова доласка на посао и трошкова топлот оброка? Да ли се размишља о могућности промене статуса волонтера пријављивањем и обезбеђивањем макар минималне основице осигурања волонтера, што би значајно побољшало њихов положај и мотивисало и друге да се кроз волонтирање приближе шанси за добијање сталног посла? Тиме би се свакако смањио и одлив младих кадрова у иностранство. Да ли се у том смислу може изменити Закон о волонтирању како би се увела законска обавеза, а не да буде препуштено послодавцу да одлучи треба ли или не да волонтеру обезбеди... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господо народни посланици, моје посланичко питање упућено је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности господину Родољубу Шабићу.



По ком закону господин Шабић, у својству Повереника, има право да се бави дневном политиком? Које одредбе закона њему дозвољавају да на најдиректнији начин злоупотребљава функцију Повереника за информације у дневнополитичке сврхе? Који закон? Који пропис то њему омогућава? Ко га је овластио за то? Која тачно одредба му даје такву могућност?

Волео бих да добијем одговоре на ова питања зато што је ових дана покренут политички напад на шефа Посланичке групе СНС Александра Мартиновића управо од стране Родољуба Шабића и неких његових пајташа из тзв. опозиције, и то само зато што се Александар Мартиновић, као народни посланик, интересовао за начин на који Шабић троши средства која добија од државе. Замислите, дрзнуо се народни посланик да пита лажног Повереника за информације како троши државни новац, усудио се да пита где троши државне паре! Шта је добио као одговор? Салву најстрашнијих увреда и клевета. Ако погледате „Твитер“ налог Повереника за информације Родољуба Шабића, видећете да се он већ данима искључиво и једино бави ликом и делом Александра Мартиновића. Он ништа друго и не ради осим што твитује и напада СНС. Да ли је то посао Повереника за информације? Да ли га за то грађани Србије плаћају? И то прескупо плаћају, узгред буди речено, плата му је преко 200.000 динара. Преко 200.000 динара само плата, без других накнада које остварује. За шта? Да твитује?

Ево шта он пише на друштвеним мрежама. Другог октобра Родољуб Шабић каже: „Грађани Србије, ђаво је однео шалу! Овај оперетско опскурни лик је шеф посланичке странке ваше државе.“ Узгред буди речено, тако нешто не постоји, не постоји посланичка странка, постоји посланичка група, ни то не зна дакле. Истог дана каже: „Да ли верујете лику који је донедавно о особама чији је данас полтрон причао ово ...“, ту мисли на господина Мартиновића. „И шта мислите о томе да је лик таквог морала сада шеф посланичке групе владајуће странке (СНС) у парламенту ваше државе?“

На тај начин се придружио својим ортацима из странака бившег режима, заправо вратио се у своје досистичко јато из ког је потекао, који једино знају да вређају, прете и линчују људе на друштвеним мрежама.

Подсетимо се само твита оног несрећног Славише Лекића, новинара у покушају. Каже Славиша Лекић: „После Вучићевих оцена, шеф напредњака у Скупштини читао Ђинђићево писмо Младићу. Следећа је исповест Мартиновићевог оца: Како сам злостављао рођено дете“. Притом, Мартиновићу је преминуо отац, али шта то њих брига? Шта их то занима? То је та елита. То је та пристојна Србија. То је та модерна Србија. То је та европска Србија. Даље, исти тај Лекић за Мају Гојковић каже:

„Политички шљам СНС-а, оличен у оралном излету госпође Маје Гојковић.“

Имамо онда оног Сергеја Трифуновића, који је писао на Твитеру, жао ми је што морам да прочитам, али је рекао – пишаћу на ваше гробове. То је рекао тај културни, тај модерни Сергеј Трифуновић. То је исти онај Сергеј Трифуновић који је за Марка Ђурића, када су га ухапсили и малтретирали Шиптари на Косову, рекао – задржите ту животињу. То је рекао – задржите ту животињу. То је када тај исти Сергеј Трифуновић Маријану Ристичевићу каже, цитирам: „То је као када бих ја рекао: тако ти твоје мајке курве.“ Цитирам.

Имамо оног Јешића, који је на Твитеру позивао на насиље, каже: „Јурићемо вас по улицама да вас шамарамо и ударамо ногом у ...“, да не читам где. Па онда Зоран Живковић, који је позивао на убиства; па Јелена Маћић, она која позива на убиство, па се после правила да је била пијана. Вероватно је и Живковић попио мало тог дана. Дакле, исти је принцип ...

(Председавајући: Захваљујем.)

Само да завршим, пустите ме још десет секунди.

Исти је принцип код свих – претње, увреде, позиви на линч, позиви на прогон политичких неистомишљеника, осећај инфериорности, јер знају да регуларним путем не могу никако да победе Александра Вучића и Српску напредну странку.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Марковићу.

Обавештавам вас да су спречени да присуствују седници народни посланици Стефана Миладиновић и проф. др Жарко Обрадовић.

Прелазимо на тачке 1–6. дневног реда (наставак заједничког начелног и јединственог претреса):

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОЧУВАЊА ПРИРОДЕ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ОЧУВАЊУ АФРИЧКО-ЕВРОАЗИЈСКИХ МИГРАТОРНИХ ПТИЦА ВОДЕНИХ СТАНИШТА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА О ОДРЖИВОМ ТРАНСПОРТУ УЗ ОКВИРНУ КОНВЕНЦИЈУ О ЗАШТИТИ И ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ КАРПАТА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ОЧУВАЊУ ПОПУЛАЦИЈА СЛЕПИХ МИШЕВА У ЕВРОПИ,

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ОДЛУКУ  
О ИЗМЕНАМА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА  
ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ ЗА 2018. ГОДИНУ.

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да седници присуствују: Горан Триван, министар заштите животне средине, Сениша Мали, министар финансија, др Златибор Лончар, министар здравља, Иван Карић, државни секретар у Министарству заштите животне средине, Слободан Перовић, Биљана Филиповић Ђушић и Јасмина Јовић, вршиоци дужности помоћника министра заштите животне средине, Дарко Комненић, вршилац дужности помоћника министра финансија, Слађана Ђукић, вршилац дужности помоћника министра здравља, Андреј Бојић, шеф кабинета министра заштите животне средине, Бранислав Атанасковић, вршилац дужности секретара Министарства заштите животне средине, Даринка Радојевић, Душан Огњановић, Александра Дошлић и Оливера Топалов, начелници одељења у Министарству заштите животне средине, Никола Маравић, шеф одсека у Министарству заштите животне средине, Милорад Дубак и Владимир Михајловић, виши саветници у Министарству здравља и Марија Раичевић, саветник у кабинету министра заштите животне средине.

С обзиром на то да настављамо рад, да ли још неко од председника, односно представника посланичких група жели реч?

Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Господо, опет сте 14 тачака дневног реда спојили у једну мада оне међусобно немају скоро никакве везе и тиме прекршили Пословник. Шта ћу, ја се морам определити о чему ћу говорити, јер не могу о свим тачкама. Определио сам се за моје омиљене министре, Златибора Лончара и Горана Тривана.

Начелно сам против тога да се грађани Србије, осим у крајње изузетним случајевима мала деца, лече у иностранству. Сматрам да никог пунолетног не треба слати на лечење у иностранство, јер то односи много новца и исход је крајње неизвестан. Кад су у питању деца, онда треба водити рачуна да подлежемо емоцијама, што је сасвим природно; кад видимо слику детета које болује од најтеже болести, човек би све учинио да помогне. Међутим, морамо имати лекарску комисију која ће бити довољно снажна, па да установи има ли шанси за излечење или нема. Ја бих мало дете послао на лечење и са 5% шанси, али ако лекари кажу нема ни 5% шанси, онда треба стиснути зубе, издржати и водити рачуна о осталој деци.

Можда вам ово не изгледа нарочито хумано, али је рационално, јер морате водити рачуна да је наше здравство у несташици новца из два разлога: нисмо богато друштво да бисмо могли да наградимо лекаре и медицинске сестре колико треба, а и ово пара што имамо министар је у стању да усмерава у разне друге правце, да се уграђује у набавку медицинске опреме и да те паре празни из буџета.

Видите, овде се десила једна несрећа, једна трагедија – мало дете од четири године требало је да се упути на лечење у иностранство. Болест је била најтежа и многи лекари су знали да ту спаса нема, али јавност је била заинтересована, дигла се Србија и нашао се један хумани фудбалер, Немања Матић, да доплати 71.000 евра и да то омогући. Нажалост, дете је преминуло јер спаса није било. Али шта после тога долази? Прво се убацио један ноторни хохштаплер, криминалац, који се зове Сергеј Трифуновић, човек без икакве части и образа, који прети да ће политичким противницима пишати по гробовима кад дође на њега ред да те ствари ради, као да ће он бити први. Он формира хуманитарну организацију, глумац, алкохоличар, крајње негативног социјалног понашања, назове је „Продужи живот“ и од наивног народа скупља паре. Хајде што он може да превари наивни народ, али како он да превари овако паметног министра, Лончара? Министре, јеси ли ти имао имало мозга кад си му уплатио оних 250.000 евра?

Послат је овај мали дечак, који је нажалост преминуо, на лечење, али је Сергеј Трифуновић рекао, има, треба за још пет по 50.000. И, наравно, залеће се министар Лончар и уплаћује 250.000. Кога си питао, је л' ти мислиш да министар сме то да ради, да паре из буџета уплати једној лажној хуманитарној организацији, па још криминалног карактера? Сме ли то министар да ради? Не сме. И да ништа није тачно од онога што сам досад износио овде три године, ово је довољно да ти данас одлетиш са функције, и боље ти је иди сам, јер ће те чекати кривично гоњење у противном.

Зашто је он то уплатио, 250.000 евра? Видите кабадахијско понашање – може ми се. Одјекнуће лепо у јавности; министар брине о несрећној деци, о деци са најтежим обољењима, са ретким болестима.

Шта је требало урадити? Требало је, пре свега, код нас изградити капацитете за лечење деце од ретких болести, нови објекат уз Институт за мајку и дете на Новом Београду или Дечју клинику у Тиршовој (можда је на Новом Београду лакше), па обучити наше докторе, ми имамо докторе екстра класе, светске класе, набавити опрему. Огромне су суме новца овде, ваљда се сада говори о четири милијарде, је л' тако... Где ми је Мирчић, он ми је ту нешто проверавао. То су огромне суме новца и треба га паметно искористити. Ако ми имамо овде такве објекте за заштиту деце са ретким

болестима, па и из окружења ће долазити деца да се лече јер ће овде цене бити ниже него у Америци, Канади, Немачкој, Шведској или где све. То је, дакле, рационално понашање. Нажалост, код већине тих болести заправо правог лека нема, али дужни смо да им продужимо живот што се више може.

Министар даде 250.000 евра, па се испоставило да је једно од те деце већ отишло на лечење јер је неко други уплатио. А шта је било са осталим парама? Улаже то Сергеј Трифуновић у неке словеначке фондове, реинвестира, да би камату узео за себе. Свега два запослена, али на режијске трошкове преко 30.000 евра годишње. То је истина, то су чињенице. И сад министар напада Сергеја Трифуновића и његову назовихуманитарну организацију „Продужи живот“. Он те начини, министре, будалом, не буди примењено, тежак је израз, али он те направи, нисам ја – уплатиш му паре и сада још ти њега нападаш што те паре преусмерава у другом правцу. Па какав си ти министар кад раније ниси приметио? Знао си за све ово што ради Сергеј Трифуновић, што је један народни посланик, како му беше име, малопре говорио, Марковић, све си ти то знао и опет си му паре уплатио на рачун фондације. Зашто? Да не би по твом гробу пишао данас-сутра. Чему то?

Даме и господо, наш је проблем што ми немамо стручног министра здравља. Министар здравља треба да буде угледни професор медицинског факултета, са научним радовима, а не технички асистент. Кад имамо техничког асистента, ево каква је његова техника министарског деловања – има пара, хајде, груни тамо, груни овамо. Износио сам ја податке и шта је било у Нишу и шта је било на разним другим местима, да вас не замарам, да оставим мало времена и за Горана Тривана пошто одавно нисам имао прилику да њега овде ставим на тапет, а љутиће се ако га заборавим.

То је, дакле, једна превара, једна комедија коју нам је приуштио министар, ваљда да би пало у заборав то како се огрешио о државни буџет уплаћујући једној хуљи, једном хохштаплеру 250.000 евра државног новца.

Да ли сам оставио за Тривана бар десет минута? Прелазим на министра Тривана. Министре, пре доласка на ову функцију ти си био десет година градски секретар за екологију, је л' тако? Хајде што су неке друге градске службе заказале, што је заказало Министарство грађевина, како ти имаш образа да дођеш у Народну скупштину а омогућио си да се цело насеље направи на левој обали Саве, на Новом Београду, на заштићеном државном земљишту, где су извори за градски водовод? И ниси уопште реаговао да се поруше две куће Томислава Николића на том простору. Како то? Шта си урадио као министар екологије да се то учини? Ево, биће ускоро смењена Зорана Михајловић, а ти се надаш да ћеш остати. Како

мислиш да останеш, када буде реконструкција Владе, ако те куће не порушиш? Могу ли остати те куће?

Неко ће рећи, има преко милион нелегалних објеката у Србији. Има два, има три милиона, али нема таквих случајева да су куће направљене поред изворишта за градски водовод. И сад, фекалије из кућа прерађују се у воду за пиће. Можда су ти апарати толико добри па могу да прераде, можда је то као у космичким бродовима, али је мало огавно пити ту воду када знаш да је то из две куће Томислава Николића излазило, све оно што су нуспродукти његових физиолошких процеса и његове породице.

Ништа ниси урадио од када си министар да се реше ове депоније отровног отпада широм Србије: у Обреновцу, Белој Цркви, Панчеву, Кикинди, западној Србији, посебно у Лапову, где се ангажовао наш председник Општинског одбора Зоран Станковић да се утврди право стање на комуналној депонији где се складишти азбестна прашина, а она је канцерогена, и то се и даље ради. Станковић се и теби, министре, обраћао, али узалуд, ниси реаговао. А инспектори су сувише благи када се појаве на терену.

Међутим, не бих ја данас ни долазио у Скупштину, задужио бих неког другог да говори о овим тачкама дневног реда, имао сам неке важније послове, али сам морао да дођем када сам чуо шта си јуче изговорио у Народној скупштини. После овога што си изговорио, ни ти не можеш остати министар, апсолутно.

Када си образлагао Споразум између Србије и Хрватске о сарадњи у области животне средине и очувања природе говорио си о области Муре, Дунава и Драве и рекао: „Овај регион јесте значајан и може бити интересантан за нас због тога што колеге кажу да ми ту имамо неких отворених питања када је граница у питању. Политичари ће се договорити да ли граница може бити оваква или онаква, али екологија не мари за то да ли ће граница бити на овој или оној страни“. Ово је највећи скандал у овом мандату! Глупљу изјаву ниједан министар није дао. Значи, ти не знаш лично о чему се ради, а седиш у Влади Србије и неке су ти колеге успут рекле. Како имаш образа да ме гледаш у очи? То је територија Републике Србије коју Хрватска потражује без икаквог основа и Србија је без рата неће дати! Нема те владе која ће потписати да се преда иједан педаљ територије Србије с леве стране Дунава.

А зашто ти то јуче ниси рекао у Скупштини, него релативизујеш питање граница – ко год ту буде, екологија ће имати своје проблеме па ће их решавати на исти начин, је л' тако? Чак и ако Хрвати окупирају? Ти се надаш да ће они окупирати? Они су четири бригаде увежбавали да се изненада искрцају преко Дунава. Имају ратне планове, готове све. План је био да се бригаде изненада искрцају, да се запуца, да Србија почне

узвраћати ватру и док Србија своје снаге мобилише, да интервенише ЕУ, да интервенишу Американци, НАТО и да траже прекид ватре. И да они тако 11.000 хектара земљишта на левој обали Дунава, драгоценог земљишта, узурпирају.

Зашто је драгоцено то земљиште? Прво, зато што је одвајкада српско; друго, зато што је на обали Дунава; треће, зато што је цена тог земљишта огромна. То земљиште је погодно и за руске гасне електричне централе и за многе друге објекте. То је скупочено земљиште, а ти би то овде проблематизовао. И хоћете да потписујете уговор са усташком државом, која још под окупацијом држи Републику Српску Крајину.

Стао си у одбрану афричко-евроазијских миграторних птица. Слажем се да их треба заштитити, али шта је са заштитом српских птица? Пре две године Друштво за заштиту и проучавање птица Србије тражило је од Инспекције за заштиту животне средине да утврди да ли Драган Шормаз лови заштићене врсте птица. Шормаз је познат по томе што је украо својевремено посланички мандат Демократској странци Србије, Коштуничиној, и зато што је отворени НАТО лобиста у Народној скупштини. Чак је и шеф делегације у Скупштини НАТО-а, па је хтео да самостално доноси одлуку који члан делегације сме да иде на следећу скупштину, који не сме, као да он о томе одлучује. То само говори са каквим човеком имамо посла овде.

Тај Шормаз је председник Ловачког савеза Србије и признао је тада, пре две године, да лови тетребе и јаребице, које су строго заштићена врста у Србији. Да ли је против Шормаза икада поднета кривична пријава због улова забрањених врста птица? Па ми у Србији тренутно немамо ни врабаца колико смо имали. Раније сам имао у Батајници јата врабаца, сваки дан дођу, поједу мрвице хлеба, поједу нешто што остане од шарпланинаца, а сада их нема. Голубова нема довољно, колико их је некад било. Шта је било с тим птицама?

Наша полиција је знала да зауставља транспорте уловљених птица које су отпремане у Италију... Неким птицама се у кулинарству само језици користе; они улове неколико тона птица певачица па им после ваде језике и спремају неке деликатесе. Био је Драган Веселинов раније, је л’? Ево, зна Мирчић боље од мене.

Онда, имамо та велика ископавања песка. У Падини је нпр. уништена колонија птица пчеларица и ласта брегуница, које су строго заштићене врсте. Министарство ништа није предузело. Јесте краткотрајно обустављено ископавање песка. Знам да се песак мора ископавати, али мора се ископавати плански, не може свако да вади песак и шљунак где пожели, него тамо где се процени да неће изазвати никакву еколошку

штету. Има песка и на неким рекама који није довољно експлоатисан, али се иде тамо где је најближе и – колико ко извуче.

Дакле, све ово су ствари за које си ти, министре, одговоран и због којих треба одмах да поднесеш оставку.

Ана Брнабић је изјавила пре неколико месеци, спремала се реконструкција Владе... Је л' имам још два минута? Па је потом изјавила да неће да врше реконструкцију док се не заврши ова рунда преговора о Косову. Сад нам је Вучић саопштио да су ови преговори који су вођени пропали. Нови ће се наставити наравно, можда за нас у Србији у повољнијој ситуацији због промене америчког става и због чврсте одлуке Русије и Кине да заштите српске националне интересе штитећи тако и међународно право, и крајње је време да се приступи реконструкцији Владе.

Већ сам износио огроман број аргумената зашто мора да оде Зорана Михајловић. Видели сте да је планска документација једанаест пута противправно мењана на Коридору код Грделице, да је тамо два или три пута падао потпорни зид, два пута досад. За све то је она одговорна. Затим, имамо случај Златибора Лончара, говорио сам више пута у Народној скупштини. Имамо случај Младена Шарчевића и његове, у најмању руку, неодговорности по питању уџбеника који ће се користити у нашим основним и средњим школама. Видите да нам хрватски издавачи доказују у уџбеницима, на географским картама да се Хрватска протезала до ушћа реке Дрим, у Албанији, дакле преко свих тих традиционално српских територија. Чуда се дешавају у сфери уџбеника, ту се формирала права мафија, која стотињак, мени рече овај Жарко, деведесет милиона ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Двадесет минута је прошло.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Није још, само да још кажем ко све. Па Владан Вукосављевић, Вања Удовичић, видите... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем се.

Реч има колегиница Гроздана Банац.

Изволите.

ГРОЗДАНА БАНАЦ: Хвала, господине председавајући.

Поштовани министре, уважени сарадници и народни посланици, што се тиче овог Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине, ја бих желела да истакнем пар ствари, ако ми дозволи колега Шешељ. Али пошто причамо у исто време, онда се не чујемо.

Ја сам хтела данас да истакнем, господине министре за заштиту и екологију, и да вам се захвалим за све што сте предузели у испуштеним ситуацијама. И колегиница је говорила о тим стварима јако стручно. Вама



се захваљујем што сте стручно предложили ове законе, пажљиво и постепено се иде у то. Општепозната ствар је да је екологија и заштита животне средине испуштена, лепо сте ви навели, тридесет година. Е сад, ко неће да види, ко неће да чује, ко неће то да испоштује, то је његова приватна ствар. Зато имамо тај проблем. И велика ће мука бити, на вама је велики проблем, да решавате једно по једно.

Што се тиче овог предлога о потврђивању Споразума о очувању популације слепих мишева, знате, данас је Дан заштите животиња, и то је велики дан. Ко је мало читао, ко чита, ко је упућен у те ствари, зна да је то ланац природе и да су слепи мишеви чистачи природе, они нама помажу да преживимо. Као и све остало, јер не живимо само ми на овој планети, на овој планети живе и животиње, и инсекти и све остало што је ланац природе у којем човеку неки помажу, неки одмажу. Према томе, хвала вам пуно што сте и ово ставили на дневни ред.

То је постепено решавање ових проблема, које ће, наравно, Партија уједињених пензионера подржати јер она има искуства у томе. Знате, чланство је велико; па таман и 20% да остане од тог чланства, то је велика популација. Ова партија има ту популацију. Мени је јако жао што је камичак у ципели многим покретима, али нека они направе партију, немам ништа против, и нека се понашају у складу са свим законима, па и Законом о заштити животне средине, која је јако битна и на првом месту, која је јако повезана и са господином из министарства здравља.

Које су последице тога, ево, видимо ове болести које нам долазе, које нису... Ми не знамо које су то болести, а нећемо ни знати. И у вези с тим сам хтела, пошто сам посећивала и неке семинаре, доста сам прочитала о томе и трудим се да читам... Заштита животне средине је егзактна наука. То треба мало пратити и бавити се тиме, ко жели.

Локалне самоуправе су у обавези да запосле, то већ траје, то је по закону који траје годинама, свака локална самоуправа у обавези је да запосли два инжењера заштите животне средине, што ниједна... Ја не знам, немам информацију, трудим се, од 1987. године се трудим да то испратим, међутим, немам информацију да је иједан инжењер запослен. Не знам зашто.

Ја вам се у име тога захваљујем, јер ви већ имате план и програм да се запошљавају мало ти инжењери, који су запостављени, који су врло битни, као и у ланцу природе и у ланцу исхране.

У сваком случају, ви радите један велики, Сизифов посао, који је несхваћен, не знам из којих разлога, јер ми смо окренути само томе шта ћемо данас, а кад нас се нешто дотакне сутра, онда су велики проблеми, онда ми тражимо да ви то решавате. Али ви можете, лепо сте рекли, треба превентивно да се ради. Да се све радило превентивно, не бисмо били у

проблему. Али превентивно се не ради, све се ради данас, па сутра ћемо видети како ћемо.

Хтела сам у вези с тим да вас замолим, ови оператери који се појављују, који су се појавили масовно, велики су проблем. Само желим да вам скренем пажњу да се мора повести рачуна и да мобилна телефонија јесте битна, али није битнија од човека. Свуда су ти оператери постављани, нећу да причам о броју, али ко год прошета улицама може да види, и на локалним самоуправама и на јавним предузећима. Зашто је тако, да ли долази до неког плаћања? Ја нећу у то да улазим, али вас најлепше молим да се о томе поведе рачуна, као и о отпадним водама.

У једној од расправа замолила сам министра Лончара да медицински отпад мора да се реши. Пензионери имају, можда би... Ја могу да дам предлог да се сваком пензионеру у апотекама плаћа по десет динара за сваку враћену кутију. Па, и то је неки стимуланс, пензионеру то пуно значи. А онда су апотеке дужне да тај материјал складиште по закону. Ви то врло добро знате, и вама ће то помоћи. Ја сам то замолила у једној од расправа, не знам да ли сте ме испратили, али поново желим то да истакнем.

Уједно желим да се захвалим на вашем труду и раду који сте ви почели, који није почет са мртве тачке, и ја се заиста захваљујем. Да ли сте ви као секретар могли да имате утицај или нисте, ми знамо да нисте имали превише утицаја. У сваком случају, као Министарство, лепо сте навели да су капацитети јако слаби, као и у свим министарствима, али се треба трудити да се ти капацитети попуњавају, да се свако министарство ојача да би могло да сарађује јер сва министарства су међусобно повезана.

У сваком случају, ПУПС ће гласати за све ове законе који су предложени, овај сет закона, јер су заиста од изузетне важности за наш живот и нашу будућност. Хвала вам.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранислав Михајловић.

**БРАНИСЛАВ МИХАЈЛОВИЋ:** Захваљујем, председавајући.

Пред нама је закон о изменама и допунама Закона о заштити животне средине. Читајући предлоге измена и допуна Закона, дошао сам до закључка да Српска напредна странка, када је дошла на власт, као да је решила да се обрачуна са животном средином и да потпуно уништи читав тај сектор. Нажалост, у томе је скоро и успела.

Зашто то кажем? Зато што су у последњих шест година у тој области извршена три велика укидања која су, нормално, довела до драматичних последица по заштиту животне средине. Прво укидање је било укидање Министарства за заштиту животне средине 2012. године; затим је извршено укидање Фонда за заштиту животне средине, такође 2012.

године; 2015. године извршено је укидање наменског карактера еко-динара. Четврто укидање, које се предлаже овим изменама и допунама Закона, представља укидање обавезе спровођења јавног конкурса за трошење еко-динара за суфинансирање еко-пројеката. Извините, господо на власти, да ли знате ви нешто друго да радите него само да укидате? Последице тих укидања, по мојој оцени, врло су драматичне.

Но, да идемо редом. Министарство је укинута, па је поново формирано јуна 2017. године. Тиме је призната грешка да укидања уопште није ни требало да буде. А ми знамо да је осим тога било и доста притисака из Европске уније, јер морало је да се формира, бесмислено је немати једно такво министарство.

„Доста је било“, у сваком случају, не улазећи у разлоге, поздравља формирање Министарства за заштиту животне средине и нада се да ниједној идућој власти неће пасти на памет да га поново укида. „Доста је било“ се не слаже са скандалозним кадровским решењем за министра, али то сада није тема. Ако будемо питани зашто сматрамо скандалозним и зашто је то тако, то је због тога што сматрамо да нема опипљивих резултата за ових годину дана, чак супротно томе.

Укидање Фонда за заштиту животне средине је била велика грешка, без обзира на огромне злоупотребе које су се неоспорно дешавале за време министра Дулића. Уместо укидања, требало је увести ред и рад у рад Фонда, тако да одговорне треба процесуирати. То значи – потпуна транспарентност у трошењу и расподели средстава Фонда, јасни критеријуми и равноправност за све потенцијалне кориснике и, оно што је био највећи проблем и извор злоупотреба, контрола реализације пројеката, која је редовно изостајала. Предложене измене Закона иду управо у супротном смеру. Шта се у суштини десило? Малверзације и злоупотребе министра Дулића, нормално, требало је санкционисати, али не тако што ће се укинути Фонд.

Такође је неопходно прецизно дефинисати шта је наменско трошење еко-динара. То је суштинско питање и суштинска примедба коју сад овим изменама нуди „Доста је било“. Значи, од суштинске важности је отклонити сваку дилему око тога, јер је досад то било постављено јако широко, тако да је свако тумачио на свој начин, онако како му одговара. Зато се дешавало да се средства троше за најразличитије намене, које немају никакве везе са заштитом и унапређивањем животне средине, што је потпуно бесмислено и недозвољено. Дакле, мора се прецизније дефинисати за шта се тачно могу користити средства, тако да се не остави простор за злонамерна тумачења. Ничег од овога нема у овом предлогу закона. У пракси је све супротно и накардно. То је једна од наших основних примедба у односу на предложене измене и допуне овог закона.

Наменска средства од накнада за загађивање су „утоплена“ у класичан буџет и троше се ненаменски за попуњавање разноразних „рупа“ у буџету (што је по нама незамисливо), намиривање незајажљиве партократије, страначких паразита и ко зна шта све још. Трошење еко-динара за програме који не припадају животној средини (нпр. асфалтирање улица, изградња водовода и топловода, зоо-хигијена), као и за субвенције комуналним предузећима, потпуно апсурдно, за покривање минуса, такође је ненаменско трошење. Ништа од овога, по Закону о буџетском систему, није било дозвољено до 2015. године, а од 2015. године се „диже рампа“ и све ово постаје дозвољено.

Уместо да увођењем реда спречи масовну појаву ненаменског трошења, Народна скупштина Републике Србије је крајем 2015. године усвојила измене Закона о буџетском систему притом укидајући наменски карактер средстава од еколошких накнада. „Доста је било“ тражи да се хитно врати наменски карактер еко-динару, и то је једна од наших суштинских примедба овако предложеним изменама и допунама Закона. Тражимо да се поново формира фонд за заштиту животне средине као посебно правно лице, у које ће се сливати сва средства (100%) од еко-динара. Неко ће можда рећи да постоји Зелени фонд, али Зелени фонд и ово што ја причам потпуно немају везе једно с другим.

„Доста је било“ такође позива власт да се окане еко-динара, да одмах престане да га користи за финансирање партократије. Да подсетим, право на ИПАРД подстицаје остварује лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, и то, молим вас, слушајте пажљиво – физичко лице, предузетник, привредно друштво и земљорадничка задруга, између осталог, и за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, за набавку нове механизације и опреме. Висина подстицаја износи од 60% до 80%, а остало иде суфинансирање из еко-динара, без јавног конкурса. Шта то значи? То значи да смо одлучивање о дистрибуцији тих средстава апсолутно свели на субјективну процену. Нормално да смо апсолутно против тога. То нису мали износи. Износи подстицаја које корисник може да оствари могу бити од 5.000 до чак милион евра, у појединим случајевима и више.

Када знам све ово, питам се и покушавам да замислим до каквих све злоупотреба може доћи имплементацијом оваквог закона о изменама и допунама Закона. Да ли ће доћи до фаворизовања корисника који су блиски власти? Да ли ће се куповати гласови сељака, пољопривредних произвођача? Да ли ће бити фаворизоване фирме за израду документације потребне за аплицирање и друге радове током реализације пројеката? Падају ми на памет и непредвиђени трошкови у фази реализације. Изгледа

да је актуелна власт смислила нови, односно напреднији начин куповине гласова.

На крају желим да кажем три кључне ствари: крајње је време да коначно сви схвате да небрига о животној средини много кошта све нас; друго, да природа наплаћује много већу камату и од најпоқваренијег банкара свима нама; да и највећи успех у некој другој сфери живота нема много смисла ако истовремено урушавамо своје животно окружење.

Значи, све ово није довољно, него смо сада посегли и за укидањем обавезе спровођења јавног конкурса. Стварно, што је много, много је. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли још неко од председника, односно представника посланичких група жели реч?

Колега Обрадовићу, изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани министри, поштоване колеге народни посланици, на дневном реду се налази сет драгоцених закона из области заштите животне средине. Господине министре који сте надлежни за ову област, желим пре свега да кажем начелан став Српског покрета Двери када је у питању ова тема. Нас и те како интересује заштита животне средине, али не због ЕУ, већ због заштите животне средине у Србији. Сматрамо да није ЕУ разлог због кога ми треба да се бавимо сопственом животном средином, него управо заштита сопствене животне средине треба да буде мотив због кога се ми бавимо том темом.

Оно што ви можете увек да очекујете када је Српски покрет Двери у питању, то је подршка за све оно што је у интересу заштите животне средине. Као што ћемо, наравно, увек бити спремни да критикујемо све оно што ви сматрате, да тако кажем... Како сте ви рекли, једно је политика, а друго је струка. Сад морам да вас у том смислу демантујем и упозорим да је и те како ваша струка повезана са политиком и да ви не можете учинити ништа у области заштите животне средине ако не обратите пажњу на политику и политичка дешавања.

Ево на шта конкретно мислим. Такозвани ИПАРД фондови, који су један од мотива да урадите ове измене и допуне Закона о заштити животне средине, помињу се годинама уназад у овој држави, а ниједан српски пољопривредник није видео неке користи и среће од њих. Европска унија је за те намене издвојила одређена средства у претприступним фондовима, и то од 2014. до 2020. године, а сада је, господине министре, крај 2018. године и не видим да ћете ишта постићи у том предвиђеном периоду до 2020. године. Подсетићу вас да нико не зна да ли ће након тога Европска унија уопште постојати и да ли ће било која средства бити издвојена за ову тему након 2020. године. Као што вас подсећам да имамо чврста обећања

водећих европских званичника да пре 2025. године сигурно нећемо ући у ЕУ, ако ЕУ тада уопште буде постојала.

Оно што овде јесте заправо кључно питање јесте овај правилник којим ћете ви пратити примену тих подстицаја из ЕУ, односно њихово додељивање крајњим корисницима овде у Србији. То може бити једна опасност, по два основа: или за партијску примену једног таквог правилника, где би средства из европских фондова добијали једино људи блиски владајућим странкама, или за неке друге облике криминала и корупције, који су иначе карактеристични за нашу државу. Зато вас молим да обратите пажњу на тај правилник и да, ако је то могуће, и ми овде у Дому Народне скупштине Републике Србије на некој јавној расправи размотримо тај правилник и видимо како ће се та средства додељивати, ако икада уопште дође до додељивања тих средстава из ИПАРД фондова о којима се толико прича а нико их никада није видео.

Оно што овде мени јесте централна тема с којом желим да вас суочим јесте тема онога што ви на неки начин нисте констатовали, а ми смо кроз низ амандманских решења желели да скренемо вашу пажњу на то – то је да Србија има одређена природна богатства или националне ресурсе које бисте морали имати у виду када штитите здраву животну средину у Србији. Када то говорим, пре свега мислим на наше шуме, наша речна корита, наше изворе чисте пијаће воде, наша рудна богатства, наше пољопривредно земљиште.

Посебно бих скренуо вашу пажњу на домаће семенске врсте, које суштински у овом тренутку нису заштићене како треба и немају банку домаћег семена која би штитила домаће семенске врсте. Господине министре, морам да вам скренем пажњу на то да ако ми не будемо имали домаће семе, бићемо зависни од увоза страног односно туђег семена и самим тим ћемо бити нека врста таоца увозничког лобија и страних мултинационалних компанија које ће нам то семе продавати. Дакле, једно од најалармантнијих питања данас јесте заштита домаћих семенских врста. Ми смо некада имали изузетне институте, и за кромпир и за воћарство и за низ других грана пољопривреде. Многи од тих института су, нажалост, озбиљно урушени, неки угашени, очито с циљем да ми не будемо снажни у домаћој производњи семена, него да будемо жртве увозничког лобија и увоза страних семенских врста.

Не видим да сте предвидели овакву врсту заштите наших природних богатстава којима ми располажемо у корпусу заштите животне средине. Зашто је то важно? То је важно из простог разлога зато што ако не владате нашим природним богатствима, онда суштински не можете да заштитите животну средину. Ако у нашим рукама није наше пољопривредно земљиште, много теже ћете контролисати шта се тамо

ради. Ако у нашим рукама нису наша рудна богатства, или какву ренту уопште узимате на та рудна богатства; ако неко неовлашћено сече шуму широм Србије, а ви не можете да му уђете у траг и да га у томе зауставите, посебно у оним деловима око административне линије са КиМ (примера ради, у општини Медвеђа је то врло карактеристично); ако не држите у нашим рукама изворе чисте пијаће воде или дозволите неограничену, неконтролисану, непланску и противзакониту „заразу“, да тако кажем, ненормално ширење мини-хидроцентрала широм Србије, такође нећете држати у својим рукама контролу над заштитом животне средине.

На крају, ствар која је за Српски покрет Двери посебно драматична када говоримо о целој овој тематици јесу генетски модификовани организми, односно семе, храна и уопште промет и продаја било каквих намирница са генетски модификованим организмима. Ви сте, мислим, свесни чињенице да упркос постојећем закону који то забрањује, односно не дозвољава... Ми бисмо га додатно пооштрили, а не као што Влада Републике Србије, према нашим информацијама, планира да уведе неку либерализацију када су у питању генетски модификовани организми и увоз у Србију. Ми бисмо додатно пооштрили закон, који би спречавао сваку врсту промета и продаје генетски модификованих организама у Србији.

Дакле, поставља се питање да ли у овом тренутку имамо контролу над том облашћу, да ли неко то увози мимо закона, да ли неко то сади широм Србије мимо закона и даље продаје и, посебно, како стојимо са намирницама које нису обележене посебном напоменом да садрже одређене генетски модификоване организме.

Верујте, постоји велико интересовање јавности за ове теме. Ово је један корпус тема који, сложићете се, апсолутно улази у област заштите животне средине, а нисам га видео у овим предложеним изменама и допунама постојећег Закона о заштити животне средине. Моја сугестија је да ви морате у своје руке да узмете природна богатства Србије, да нема приватизације бања, лековитих бања, термалних извора и свих других потенцијала ове државе; да не можемо дозволити приватизацију, распродају наших рудних богатстава, као што је био нпр. РТБ Бор; да не можемо дозволити скандалозну распродају нашег пољопривредног земљишта као што је то било на примеру ПКБ-а.

Колико извора чисте пијаће воде, ево, можете ли на то да ми одговорите, да ми направите анализу, колико извора чисте пијаће воде у Србији је у нашим рукама, а колико је продато странцима? Реците ми, реците јавно да ли је нормално да било коме продамо изворе чисте пијаће воде у Србији. Да ли смо ми неспособни да флаширамо сопствену пијаћу

воду и да је продајемо, ако је у питању већ та врста трговине, односно бизниса? Зашто бисмо то дали било коме другоме?

Дакле, где је ваше министарство у једном јасном и прецизном ставу заштите наших природних богатстава, а ја сам вам набројао све на шта под тим мислим?

Оно што је посебно болна тема, и на њој ћу се мало дуже задржати, јесте питање мини-хидроцентрала. Мени је драго да чујем оно што сте ви јуче изјавили и ја ћу вас цитирати: „Мини-хидроцентралe су нешто што, по мом дубоком професионалном убеђењу, чини штету не само биодиверзитету него комплетној биологији водотокова, нарочито онда када се не направе како је то предвиђено. Имам озбиљну намеру да обиђем већи део тих изграђених мини-хидроцентрала. Неке сам обишао и морам да кажем да је то што сам затекао хорор, јер се поставља питање биолошког минимума те воде.“ Дакле, ово су стенографске белешке са јучерашњег заседања Народне скупштине Републике Србије, где министар заштите животне средине јавно каже за оно мало што је обишао, а ја вас критикујем што нисте обишли све, и што је видео како изгледају мини-хидроцентралe у Србији, да је то хорор. Зар то није звоно за узбуну, господо народни посланици? Ко је произвео тај хорор? И зашто министар задужен за екологију толико касни са утврђивањем ситуације, коју је назвао „хорор“, када су у питању мини-хидроцентралe?

На крају кажете нешто о чему желим с вама озбиљно да полемишем и мислим да је то кључни проблем. Кажете: „Ми можда не можемо да спречимо изградњу мини-хидроцентрала које су добиле грађевинске дозволе...“. Како не можете? Ко је дао дозволу? Како је могао да да дозволу против закона? Како можете да дозволите да хорор постоји у Србији? Значи, о томе се ради, не да можете, него морате. То је ваша обавеза – не мислим само вас као министра, него читаве Владе Републике Србије – да зауставите хорор. Ви хоћете да кажете да је хорор нормална ствар када су у питању мини-хидроцентралe и да нико не може да га заустави? Па, чекајте, поднесите оставку, дајте шансу некоме другоме да то заустави. Мислим да је то исто једно од решења.

Кажете даље: „... али можемо да се боримо и изборимо уз помоћ свих вас за то да мини хидроцентралe не постоје у заштићеним добрима, да бисмо заштитили свој природни ресурс и свој генетски ресурс сав. Ја верујем да то можемо“. Ево, ми смо апсолутно за. Ми ћемо да вас подржимо и помогнемо у томе, али морате и ви, господине министре, да се борите. Не можете ви да седите у Београду, а да нисте посетили Стару планину, да нисте изашли пред оне људе који су протестовали у Пироту па им рекли – да, ја се слажем с вама, хајде заједно сада да се боримо



против ових мини-хидроцентрала и проблема које оне праве за комплетан биодиверзитет.

Оно што је овде кључно питање јесте да ли ви, нажалост, господине министре, постајете други министар у Влади Републике Србије који се не пита за оно што је његов делокруг посла? Први је господин Владан Вукосављевић, који се отворено супротставио ријалити шоуима у Србији и добио нашу подршку, али онда је против њега устала комплетна Влада Републике Србије, почевши од председника, министра војног, министра полиције, РЕМ-а... Стали су у заштиту Жељка Митровића, власника приватне телевизије, главног режимског пропагандног гласила, које 24 сата дневно емитује ријалити шоуе и пропаганду Александра Вучића.

Да ли ћете ви бити други Владан Вукосављевић у Влади Републике Србије па изаћи и рећи – мини-хидроцентрале су проблем, то је хорор, као што сте изјавили у овом високом дому, а онда ће сви да се ограде од вас, прво председник Владе, а онда редом сви? Зашто? Па зато што је главни инвеститор мини-хидроцентрала у Србији кум председника Србије Александра Вучића, Никола Петровић. Као што нисте смели да ударите на Жељка Митровића, кума Александра Вулина, министра одбране, тако, верујем, не смете да ударите ни на Николу Петровића, кума Александра Вучића, јер је то позадина тог хорора о коме сте ви причали. Никола Петровић је хорор, чисто да знамо то, да кажемо то јавно, јер ако су те мини-хидроцентрале хорор, а иза њих стоји Никола Петровић, Вучићев кум, као инвеститор, дакле, Никола Петровић једнако хорор, који нико не сме да дира, који је заштићени бели медвед у овој држави.

Ту долазимо до суштинског питања и ја ћу вас упознати веома прецизно јер се озбиљно припремам за дискусије, са конкретним проблемима који се тичу посебно града Пирота и општине Књажевац, па дозволите да вам скренем пажњу на конкретне податке.

Изградњом мини-хидроелектрана у подручју Старе планине, где је само у сливу Топлодолске реке планирана изградња седам мини-хидроелектрана са деривационим цевима укупне дужине 45 километара, добио би се енергетски потенцијал од непуних пет мегавати укупне инсталисане снаге, а уништило би се преко 80% свих водотокова, и бројем и дужински. Потпуно би се уништили токови Јаворске, Студеначке, Ракитске, Засковачке и Топлодолске реке. За потребе изградње мини-хидроцентрала само у сливу Топлодолске реке било би пробијено скоро десет хиљада метара путева, који би били искључиво у функцији изградње мини-хидроцентрала а трајно би оштетили комплетан биодиверзитет Старе планине.

У Специјалном резервату Јерма просторним планом који је у припреми планира се изградња велике прибранске електране на реци

Јерма и неколико малих деривационих електрана на рекама Ракитској, Кусовранској, Погановској, као и на њиховим притокама Рибни дол, Љуља и Селашка река. Изградњом оваквих енергетских постројења не уништавају се само ови водотокови већ и веома богат и разгранат биодиверзитет екосистема који их окружује. Локалне заједнице села Поганово, Одоровци, Искровци, Куса Врана, Петачинци и Ракита – а знате колико су ови сељаци дигли буну и свој глас против изградње мини-хидроцентрала, ја не знам да сте их обишли и удостојили ваше посете – које су својим основним животним потребама везане за ове водотокове, претрпеле би трајне последице најпре по живот а затим и по планиране бројне урбане, пољопривредне, туристичке или етнолошке активности разног типа.

Дакле, Српски покрет Двери, као одговорна државотворна странка, не жели да подржи уништавање живота у овим подручјима, већ жели да својим активности поспешу развој Старе планине и Специјалног резервата Јерма. Потреба за водоснабдевањем, заштита биодиверзитета, развој пољопривреде и туризма, естетске и спортске могућности малих водотокова су наш приоритет за живот Србије.

Постојећа законска регулатива Републике Србије не препознаје мини-хидроелектране на најмањим рекама Србије као нешто корисно ако њихов капацитет није изнад десет мегавата, дакле ако није изнад ове бројке. Ми захтевамо поштовање закона Републике Србије и ништа више. А ви урадите анализу где су све прекршени закони Републике Србије да би се добиле грађевинске дозволе за изградњу мини-хидроцентрала и ето вам начина како ћете да оспорите и доведете у питање те грађевинске дозволе и позовете на кривичну одговорност оне који иза тога стоје.

Ево који су то закони, да вас подсетим. Законом о заштити природе природа је проглашена добром од општег интереса за Републику Србију и као таква ужива посебну заштиту. Организација, уређење, коришћење простора и изградња објеката у заштићеним подручјима врши се на основу просторног плана подручја посебне намене, односно урбанистичког плана, који морају бити усаглашени са Законом о заштити природе, Уредбом о режимима заштите и актом о проглашењу заштитног подручја.

У складу са чланом 29. и чланом 35. Закона о заштити природе и чланом 6. Уредбе о режимима заштите прописано је да су радови и активности који су ограничени, а који угрожавају неку од темељних вредности заштићеног подручја, забрањени у складу са законом, актом о проглашењу и међународним уговорима. Ето основа на који ви можете да се позовете да зауставите, забраните те радове, доведете у питање добијање грађевинских дозвола, доведете у питање измене урбанистичких

и просторних планова ако су они то омогућили и једноставно се умешате у заштиту биодиверзитета и животне средине у Србији.

Све активности које су довеле до тога да се у заштићеном подручју Старе планине издају дозволе за изградњу мини-хидроцентрала, а које су учињене од стране локалне и републичке власти, морају се преиспитати и санкционисати у складу са важећим законима Републике Србије. Мора се спречити градња мини-хидроцентрала у поменутим подручјима, инвеститори обештетити ако је то потребно, а кривци за бахати однос према природи казнити у складу са законима Републике Србије.

На крају, Српски покрет Двери је за искоришћавање свих енергетских потенцијала Републике Србије, али у складу са законима Републике Србије. Желимо да заштитимо природу али и да произведемо потребну количину енергије, што је могуће и соларним панелима и ветропарковима, који се могу поставити и ван заштићених подручја природе и неће угрозити животну средину.

Када ћемо, господине министре, имати, примера ради, на РТС-у једну јавну дебату, па да на њу позовемо декане пет факултета Универзитета у Београду, који су се у отвореном писму јавности успротивили изградњи деривационих мини-хидроелектрана, као и представнике еколошких друштава? Шта кријемо када су у питању ове нелегалне градње, ове дивље градње, ове противзаконите градње и нешто што свакако угрожава живот у овим руралним просторима Србије, који имају неке друге потенцијале, које би ви требало да штитите.

Дакле, моје питање је ту веома једноставно – хоћете ли ви да се умешате па да ми, ево, заједно, што вам ја нудим, „заратимо“ против ових инвеститора који мисле да могу да раде против закона Србије, или ћете да кажете – ја ту не могу ништа, издате су грађевинске дозволе? Господине министре, хајде да видимо заједно како су издате грађевинске дозволе, коме су издате грађевинске дозволе, да ли је због тога мењан урбанистички и просторни план, да ли је ту нешто противзаконито, какво је било мишљење надлежних институција задужених за заштиту животне средине, какво је било мишљење вашег министарства, да ли вас је ико ишта питао или свако ради како год хоће овде у држави, по узору на онај симбол свих симбола – дивљу градњу на врху Копаоника.

Господине министре, ако неко може да направи дивљи објект на врху Копаоника, који види читава Србија, а полиција, надлежни инспектори и надлежне државне службе не могу да га сруше зато што иза тога стоје одређени криминални кругови блиски владајућој Српској напредној странци, замислите шта раде на Старој планини, где нико не види шта се дешава. Замислите шта раде на Старој планини. Ако може дивља градња на врху Копаоника, коју сви виде, и они не смеју да је сруше

због људи који иза ње стоје, замислите колико онда ви тек не смете да прозовете Николу Петровића јавно и да питате – извини, шта ви радите на Старој планини, или у другим деловима Србије, где се изграђује ко зна колико десетина и десетина мини-хидроцентрала, које су добиле спорне грађевинске дозволе упркос протестима и побуни локалног становништва.

Ја вас молим, да бисте ме уверили да сте искрени у свему овоме што радите, хајмо заједно на један од протеста тих људи, рецимо, доле на Старој планини. Хајмо заједно, да им се и ви обратите и кажете – да, и ја сам против овога, ево, трудим се и борим се, али неко други овде очито онемогућава заштиту животне средине и издаје противзаконито грађевинске дозволе. Имате обавезу према тим људима, ако сте већ министар за заштиту животне средине, да будете заједно с њима у тим протестима. Онда ћемо вам сви поверовати да сте ви заиста борац. Иначе сте ви Владан Вукосављевић два и од вас је јачи... Од њега Жељко Митровић, а од вас Никола Петровић и онда је јасно ко влада овом државом. (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Обрадовићу.

По Пословнику, народни посланик Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Рекламирам повреду члана 106. Пословника имајући у виду да сте дозволили нешто што је недопустиво народним посланицима, па самим тим и Бошку Обрадовићу, а то је да у популистичке сврхе и ради политичког маркетинга злоупотребава седницу Скупштине позивајући се на нешто што свакако није тачка дневног реда.

Данас није тачка дневног реда ни господин Вукосављевић, нити РЕМ, нити Влада Републике Србије. Тачка дневног реда је јасно дефинисана и њој се треба посветити и расправљати са дужном пажњом, а не бавити се популизмом, политичким маркетингом, како је то овде чињено.

Да постоји искрена намера, жеља и добра воља да се нешто промени, то би се свакако коментарисало на другачији начин, а не овако малициозно. Зашто? Због тога што је Србија, самим тим и Влада Републике Србије па и ресорно министарство, укључена у један концепт који је фактички саставни део европског концепта заштите животне средине и у том правцу и предлажемо законе, односно Влада предлаже законе, а ми о њима дискутујемо и надам се да ћемо их усвојити без икаквих дилема.

Због тога вас молим да убудуће немате толеранцију према популизму јер се на тај начин угрожава достојанство Скупштине, да немате толеранцију према вређањима било кога ко није у овој скупштини,

а нарочито оних који су овде присутни, јер министри нису глинене голубови на које треба пуцати из редова посланичких клупа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Слажем се, колега, да министри нису глинене голубови, али када ви као правник будете објаснили колеги Обрадовићу шта је то правни континуитет, онда можемо да покушамо да га натерамо да дискутује само о темама дневног реда.

О моралном, то се наслеђује у породици, тамо се стиче.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о томе? (Не.) Хвала лепо.

Повреда Пословника, народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 107. Пословника Народне скупштине.

Председавајући, дивим се вашој толерантности али требало је упозорити Бошка Обрадовића да се држи теме и да поштује достојанство Народне скупштине. Наиме, он који је јуче пројурио према Старој планини са 200 км на сат, о чему постоји видео-запис... Шта ћете, насилник у ауту је насилник у возу. Право је чудо да су га пољопривредници уопште видели тамо и да је он накратко видео њих.

А ту постоји повреда достојанства зато што је општепознато, када он прича о модификованим организмима, да је он модификовани љотићевац у „жуте“ Двери Драгана Ђиласа. То је најмодификованији организам.

Друго, сви знате да је он побратим са бугарском „Атаком“. Надам се да се договорио коме припада Стара планина. Кад је разговарао са њима, све до Враћа је био уступио бугарској организацији „Атака“, која је, узгред буди речено, његова побратимска фашистичка организација. Такође са Пернаром, који иде на усташке скупове, држи и те како чврсте везе.

Дакле, повреда достојанства је вишеструка. Он прича о мини-централама. Ја мислим да он и не зна шта је мини-централа. А да његову мржњу према Влади, према власти, према Александру Вучићу претворите у електричну енергију, то је Тесла некад говорио, можете да обасјате целу Европу.

Ја се слажем с њим да су они одговорна државотворна странка, зато што ће одговарати за поткопавање државе јер су само ту вредни...

(Председавајући: Приводите крају.)

... Као кртице. Раде за државу, али не за нашу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о повреди Пословника? (Не.)

По Пословнику, народни посланик Марија Јањушевић.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ја не рекламирам ништа, јер рекламе се емитују у ријалити програмима па ми је чудно што претходни посланици рекламирају Пословник. Био би ред да науче, да их не уче млади посланици, по стажу мислим, да се указује на повреду Пословника. Ја сада указујем на повреду Пословника, члана 108, који каже да се ви старате о примени овог пословника на седници.

Врло често се дешава да се неколико народних посланика позива овде на достојанство. Стварно је скарадно да о достојанству у овом високом дому причају особе које су једном ногом овде а другом у затвору, и на трећем месту не могу да се нађу, чак ни наногицу да носе не могу.

Не знам зашто је изношење истине увреда. Срушите тај објект на Копаонику па да причамо даље. Не знам да ли вас је срамота.

Ја бих се забринула...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јањушевић, хоћете ли да образложите ваше сматрање да сам прекршио Пословник? Већ почињете да користите повреду Пословника као злоупотребу да одговорите колегама.

Затражите реч, али вас молим да не излазите из оквира указивања на повреду Пословника.

Изволите.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Ево, потрудићу се да не излазим из оквира указивања на константну повреду Пословника у овом високом дому, јер су одређени народни посланици заправо задужени за то да шире лажи, да лагају оне народне посланике који овде износе истину.

Што се тиче тога да треба да се држимо теме, ево, ја вас позивам да дате лични пример, који ћемо ми врло радо следити.

А да мени овде о достојанству прича неко ко је право из ријалити шоуа на магарцу ујахао овде, а сада вози „ауди“, ја то нећу...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изричем вам опомену, колегинице Јањушевић.

Сада ћу да одговорим и на указивање на повреду Пословника у вези с чланом 108. Значи, по вама, требало је да интервенишем још када је колега Обрадовић тражио од министара да пониште дозволе о изградњи мини-хидроелектрана које је донела влада Мирка Цветковића, или друге дозволе? То је већ рушење правног поретка државе, зато што када орган управе изда неку дозволу на коју се не уложи приговор, она постаје коначна и правоснажна и може да је поништи само суд, а не Влада Републике Србије, министарство или неки други орган који ју је издао. Господин Обрадовић не зна ништа о праву па зато тако може да прича. У

случају да то уради Влада или орган који је издао такав управни акт, а дозвола је управни појединачни акт, може да се покрене поступак пред домаћим судовима (или пред страним) и да се наплати штета, што такође господина Обрадовића није брига, али ја сам га пустио да о томе прича.

Кад причате нешто, водите рачуна да не правите штету држави.

Да ли сматрате да Народна скупштина треба да се изјасни у дану за гласање о повреди Пословника? (Не.) Хвала лепо.

Повреда Пословника, Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 103.

И даље ценим вашу толерантност. Наиме, госпођа Марија Јањушевић је овде говорила о некој мојој повреди достојанства у Народној скупштини.

Да, тачно, ја сам би на „Фарми“ заједно са Ацом Илићем, Јасмином Аном, госпођом Евом Рас итд. То је било 2010. године. Не сећам се да сам користио неко живо биће из Двери да ујашем у ову Народну скупштину, али, боже мој, ако је она то тако оценила, нека јој тако буде...

(Председавајући: Колега Ристичевићу, молим вас...)

Ја се не сећам, ја негирам то. Ја се не сећам.

Али, господине председавајући, дозволите, о достојанству прича особа која је овде ишчупала микрофон. Да ли је тако? Оштетила је имовину Народне скупштине. О достојанству Народне скупштине прича особа која је овде унела ону каменчину за купус. Испоставило се да камен није само камен за купус, него да је то реквизит из масонске Велике женске ложе Србије, којој она припада иако се овде декларисала као припадница православно-породичне организације. Одједном је то православно-породично-масонска организација.

Овде о достојанству Народне скупштине причају они који су све најгоре говорили о Ћиласу, а онда ушли са њима у савез. Они су ушли у савез и са Јеремићем, који је жртвовао Косово и Метохију да би Тадић и он поново били изабрани. Е, то је достојанство Народне скупштине о којем они говоре.

Нисам се ја сретао са бугарском „Атаком“. А они нека кажу да ли јесу или нису били са Пернаром и представницима фашистичке организације итд. О томе треба да се изјасне, и да ли је тачно да је то против државе Србије, дати неком Врање итд. Ја сам закључио на крају да они раде за државу, али не знам за коју, и то је тврдња при којој остајем.

А госпођа, велика мајсторица женске ложе, треба да се обрати неком другом. Ја препоручујем Санду Рашковић Ивић. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

У складу са чланом 112. Пословника, одређујем паузу у трајању до пет минута.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Реч има министар господин Триван.

Изволите.

ГОРАН ТРИВАН: Хвала. Дозволите ми да искористим прилику за само неколико запажања која бих хтео да изнесем. Нећу одговарати, немам потребе да одговарам на различите бесмислице.

Оно што је мени важно, то је да прича о животној средини, разуме се, увек изазива контроверзе код одређених људи. Код оних који нису контроверзни не може изазвати контроверзе. И разуме се да је потпуно јасно да је животна средина као сектор један од најкомпликованијих сектора, без икакве дилеме, и да је свако питање легитимно у том смислу зато што заиста неко треба и да се брине о томе шта радимо. Али питање надлежности је друго питање, о којем можемо причати такође и вратићу се на то касније.

Ово сам рекао због тога што будућности у Србији нема без квалификованог и квалитетног кадра. И колегиница је на почетку данас говорила о томе, дакле запошљавати децу и оне који су завршили животну средину јак о је важно. Обично се дневнополитичким темама или злоупотребом еколошких тема у дневнополитичке сврхе скрене са оних најважнијих ствари, а то је образовање, то су наша деца која знају и треба да знају и капацитети које Србија мора да подиже, пре свега, кроз учену и школовану децу. Због тога сам имао потребу да подржим оно што је речено на почетку ове дискусије.

Од акутних проблема, истина је да има пуно проблема, свакаких и различитих. Истина је да када се прихватите да радите на челу оваквог министарства, онда сте по дефиницији редовна мета свима који хоће да то раде и да не можете да избегнете ту тему на тај начин, да не можете у ствари да избегнете да будете мета све време. Али то се на извештан начин, иако тешко, мора прихватити као колатерална штета посла који волите, зато што волите своју земљу. Увек се вратимо на почетак – злоупотребу у политичке, дневнополитичке сврхе, иако је тачно речено јуче да политика јесте алат да бисмо ове ствари мењали, како сте јуче рекли. С тим се апсолутно слажем.

Но, дозволите ми да одаберем неколико питања за која мислим да су важна. Разуме се, времена се мењају и наше друштво такође треба да еволуира и схвати шта је све важно кад је животна средина у питању и



колико ово заправо јесте важно. Мање је важно ко води Министарство, али је важно да се то ради на компетентан начин. Уверавам вас да је тим који води Министарство више него компетентан и о томе не може бити никакве дискусије.

Закон о којем данас овде говоримо изходоваће правилник и све остало, који ће решити све процедуре за наше пољопривреднике. Важно је, а нисмо то рекли јуче, иако је то заправо у надлежности Министарства пољопривреде, да ми овде причамо о могућности да се из овог фонда узме или добије око 175.000.000 евра, а да је 25% од тог новца потребно уложити од стране наше земље. Досад већ, кажу колеге, имамо двадесетак инвестиционих пројеката, по првом позиву, и око 400 захтева за велику механизацију. Крајем године, то кажемо због грађана, могу да очекују други позив за те сврхе. Важно је да искористимо ту праву ствар и да омогућимо људима, пре свега физичким лицима и индивидуалним газдинствима, да остваре то право. Зато ми то радимо кроз екологију, зато што је један од фактора да се то уради заправо утврдити еколошке услове које неко треба да испуни да би уопште могао да конкурише. Дакле, ми смо један мали сегмент у тој причи, али очигледно важан.

Но, када бисмо хтели да овај посао буде продуктивнији и да радимо продуктивније, заиста би било прича о томе да једног дана будемо министарство које је министарство одрживог развоја и ресурса, и ту се јавност стручна увек слаже. Е, када би то било тачно и да је то сада тачно, ви бисте можда сасвим били у праву, али ниједно питање које сте навели није у нашој надлежности. Жао ми је што је то тако и жао ми је што то морам да вам кажем. Али сам врло срећан, без обзира на примедбе које често имамо овде у Скупштини, чак и личне нападе који нису пристojни, да у суштини осећам да постоји подршка у овом парламенту за заштиту животне средине, без обзира на то ко из ког сегмента долази итд. Молим вас да не злоупотребљавате то на неке друге начине.

Исто тако, када причамо о конкретним проблемима, имајте у виду да је пијаћа вода, разуме се, једно од најважнијих питања у нашој држави. Када о томе говорите, треба да знате да држава Србија јесте власник свих извора пијаће воде, дакле то је по закону тако, а коме и када је дато на коришћење, то је јако забавна тема. Да се вратимо уназад колико хоћете, десет, петнаест година итд., и да видимо зашто и коме је све то дато. У овом тренутку то је, у складу са законом, решено тако да је све то у власништву Републике Србије, а да Република Србија даје на коришћење овоме или ономе.

Више пута сам рекао да мислим да извори пијаће воде треба да буду у власништву наших компанија и наше државе зато што је пијаћа вода постала стратешки ресурс. Треба ли говорити о томе? Ту куцате на

отворена врата постављајући питање које заправо и није у надлежности Министарства заштите животне средине. Исто се односи на шуме, исто се односи на шљунак, на семенски материјал итд.

То не значи да ми не делимо забринутост, али молим вас да будете коректни у свему томе и, када гађате, да гађате тачно тамо где је центар гађања. Немојте нас гађати за свако питање које се тиче наше потребе да животна средина буде боља, није све у нашој надлежности. Немојте од нас правити нешто што ми нисмо. Ако ништа друго, неправедно је, зато што је посао који радимо донкихотовски и без помоћи свих нас нема резултата. Немојте нас стављати у тај контекст јер нећу то да прихватим зато што је ово епска борба за нашу децу, која треба сутра да се деси на тај начин да да резултате да живимо боље.

Нећу да прихватим да нас стављате у контекст било каквих људи, било каквих ситуација и било чега што заправо не ради у интересу сопствене земље. Ми не радимо у интересу сопствене земље? Па није-него. Ја то некако другачије доживљавам, ја то доживљавам управо обрнуто и сигуран сам да нисте у праву када нас на тај начин етикетируете. Можда и немате лошу намеру, али то радите. Немојте то да радите људима који се баве животном средином, јер они у позитивном смислу воде рачуна о свима нама трудећи се да без обзира на то ко какве мисли има у глави буде једнак за све нас који се бавимо тиме. То је стварно тако. Не желим да дозволим да нам то замагли чињеница да се овде расправља о неким дневним стварима, што је такође легитимно, али немојте нас стављати у тај контекст, молим вас, нема разлога, нема никаквих разлога.

Кад су у питању мини-хидроцентралне, моја омиљена тема, опет куцате на отворена врата на начин да кажете да Министарство не ради ништа по том питању а, знате, неке ствари су се драматично промениле нашим доласком. Ми смо сагласност за Паклештицу у августу прошле године повукли. Кад је то неко урадио у овој држави? И то је сад разлог да нас нападате? Па, нисам сигуран. Немојте нас нападати због таквих ствари. Било би часно и поштено да кажете – свака част Министарству животне средине што је смогло снаге да на грешку која је тамо учињена повуче свој потпис и каже – то не сме тако да се ради, не сме да се ради мини-хидроцентрала негде где је утврђено да постоје строго заштићене врсте. И онда иза тога Министарство каже – ми смо против тога да се мини-хидроцентралне граде у заштићеним добрима. Молим вас, то је једина истина. Ми смо се виђали са људима који се боре за право да имају право гласа о томе да ли ће се мини-хидроцентралне градити овде или онде, у Пироту, на Старој планини, Књажевцу итд. Па, ми смо ти, ми смо ти који разговарају са њима и мени је задовољство да то радим.

Знате, ја долазим, некад давно, из невладиног сектора, и те како знам како се ту функционише и шта је заправо основна идеја у читавој тој причи. Ово министарство је врло сензибилно на те ствари и ради на томе. Ми ћемо бити у прилици да се боримо у нашем друштву за то да мини-хидроцентрале не постоје у заштићеним добрима. И наравно да ћемо обићи мини-хидроцентрале онда кад ја будем проценио да треба, а могу онда и вас и друге да подучим о томе. Знате ли шта су то деривационе мини-хидроцентрале, или не знате? Знате ли шта су услови да би се то радило како треба? Зна се ко даје дозволу и зашто даје дозволу у нашем друштву да би се све то урадило како треба. Истина је да ћемо ми то преконтролисати и бићемо озбиљан камен спотицања за све оне који мисле да нарушавају животну средину у нашем друштву.

Али исто тако сам ја изговорио, а не ви, још пре више месеци да уколико будемо нашли начин да спречимо изградњу мини-хидроцентрала, нарочито у заштићеним добрима, спреман сам да разговарамо са потенцијалним инвеститорима о различитим модалитетима да они своје интересе могу остварити на неком другом месту. Дакле, нисмо ми пали с Марса. Али исто тако јесмо и те како посвећени томе да водимо рачуна о својој природи и о томе како се чак и оне централе које су добиле дозволе спроводе на терену. То је кључ, и то ћемо, разуме се, радити на свој начин тамо где нам закон омогућава и тога ћемо се држати све време.

Зна се тачно по процедури ко добија дозволу, какву дозволу, када су дате енергетске дозволе за ове десетине мини-хидроцентрала. Који је то период? Распитајте се. Ја нисам тај сигурно. Али сам ја тај који ће да чекира све то. Дакле, ја сам тај који грађанима... Ми смо ти који смо грађанима савезници у читавој овој причи и ниједан економски интерес не може бити важнији од заштите животне средине и наших грађана, без икакве сумње.

Све је ово пролазно, и владе, и парламенти, и ми који смо на тим функцијама. Једино остаје живот, сам по себи. Дуго ћемо ми још да се бавимо овим питањима, али ћемо се питати за неколико месеци или неколико година где је ко био, шта је ко радио, шта је ко говорио, а после тога и шта је радио. Знам поуздано где сам био пре овога, знам поуздано где сам сада и шта радим и знам поуздано шта ћу радити кад ово завршим. Дакле, бавићу се овим, свеједно, ово је мој живот, ово је моја струка. Немам намеру да идем низ длаку никоме ко покушава да квазикритиком искористи то за некакве политичке поене. То немојте радити када је животна средина у питању.

Али ако сте спремни да помогнете, позивам вас да помогнете. Ако сте спремни да помогнете грађанима да дођу информације до јавности и до нас, и те како треба то да радите као посланици јер ми смо отворени за

то. Не постоји нико у овој држави ко не може да буде у ситуацији да нам помогне, јер је ово отворено министарство; спремни смо за ту причу, хоћемо да радимо, знамо са каквим проблемима се сусрећемо. Некада можете да ме питате са којим се то проблемима сусрећемо радећи све оно.

Хоћете да причамо о отпаду? Хоћете да причамо о опасном отпаду, осим о мини-хидроцентралама? Причамо и радимо. А о неким стварима можемо и не морамо да говоримо, зато што их сматрамо делом посла.

А ово што ви нама радите је део посла, такође. Додуше, не прија ми, признајем, јер очекујем подршку. Можда је то илузија коју имам, али ја илузију хоћу да градим, јер екологију не можете водити ако немате илузија, ако немате идеала и ако не верујте у то што радите и ако не верујте и немате љубави према сопственој земљи. Е, овде ћете имати демонстрацију љубави према сопственој земљи, без обзира на критике. Нису критике увек нужно негативне, да ме не схватите погрешно, и оне су потребне да бисмо знали да координатни систем наместимо, али нас немојте гађати да не радимо и немојте нас гађати да не радимо ствари које морамо и хоћемо да радимо. Не можете нас никада гађати на томе да чак и не спомињемо питања у јавности која сте ви споменули, која нису у нашој надлежности али сам их споменуо, не као надлежност јер немам инструменте.

Ако се као Парламент будете определили да ово министарство добије надлежности за шуме, воде итд., све оно што сте рекли, радо ћемо то прихватити. Дајте иницијативе, па да видимо шта ћемо урадити у свему томе. Извесно је да ми тачно знамо шта радимо и извесно је да смо апсолутно уз грађане који се и те како брину за своју животну средину. Хвала вам на пажњи.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Бошко Обрадовић, право на реплику.

Изволите.

**БОШКО ОБРАДОВИЋ:** Хвала, председавајући.

Господине министре, зашто Парламент да има иницијативу? Где су ваше иницијативе? Зашто ви не покренете нешто од свега овога што смо причали, а све се слажете са мном? Ништа не смете, нити можете да урадите. Заиста је у једном тренутку било толико дирљиво да сам хтео да заплачем колико сте дивно говорили о томе да утврдимо одговорност оних који су пре вас били на власти. Знате ко је пре вас био на власти? Ваша странка, ви, СПС је на власти у овој држави 25 од последњих 27-28 година. Тражите одговорност, господине министре. Ево је у вашој страни. Немојте, молим вас, причати те демагошке флоскуле.

Друго, признали сте да су Двери у праву, да нам је потребно једно шире министарство, министарство ресурса, па кажите – Двери су у праву,

решење Двери је боље него постојеће решење поделе министарстава. Да ли је тешко толико да се каже? Реците то. Рекли сте то индиректно. Реците то директно. Годинама се залажемо за другачију структуру министарстава и, наравно, да природна богатства и наши национални ресурси морају бити под јединственом контролом.

Причате о одбрани интереса земље у овом тренутку. Ја сам први за то да заједно с вама браним те интересе, али ви седите у Влади која продаје речне токове, која продаје пољопривредно земљиште, која продаје рудна богатства, и још кажете – неко је дао наше изворе чисте пијаће воде на коришћење. Ко је дао, господине министре? Да ли је СПС, ваша странка, била у свим тим владама које су то дале? Сада се кајете што сте подржавали те владе. Реците и то јавно – грешили смо што смо подржавали неку претходну владу. Не, ви бисте да седите у свим владама и да поделите лепо министарска места и да сви имате ваш партијски и лични интерес, а када се промени власт, а ви пређете у другу власт, нову власт, онда кажете да је лоше радила она претходна, у којој сте ви били. Чекајте, молим вас, зар то није крајње лицемерно? То политичко прелеташтво уништило је Србију. То је опасни отпад о коме ви говорите, и то је заштита животне средине – да се заштитимо од политичких прелетача и превараната.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Право на реплику, народни посланик Неђо Јовановић.

Изволите.

**НЕЂО ЈОВАНОВИЋ:** Захваљујем се, председавајући.

Ако ћемо искрено, Влада Републике Србије, и као термин и физички као појам, остаје само мисаона именица за Бошка Обрадовића и политичку структуру Двери. Ништа друго. И остаће мисаона именица. Мислим да дуже време не треба уопште размишљати о томе да се у Влади могу појавити они који на овај начин просипају демагогију; искључиво демагогију и ништа више.

Да ли је Социјалистичка партија Србије подржавала или није подржавала, то најбоље знамо ми у СПС-у. Јесмо били у тој влади и не стидимо се што смо били у тој влади. Давали смо свој допринос да та влада функционише, и на свакој позицији где се налазио представник СПС-а трудили смо се да Влада буде у пуном капацитету и да одлучује и ради онако како је то у најбољем интересу грађана. Због тога не постоји ни један једини разлог да се Социјалистичка партија Србије освртом уназад стиди или да испољи грижу савести за било шта што је урадила. То чинимо и данас, у пуном капацитету.

Оно што Бошко Обрадовић не зна или неће да зна, можда не зна, немам појма... Очигледно је, као што сам једном рекао, да се није повезао

ни са самим собом ни дан-данас, јер нон-стоп износи контрадикторне изјаве и нон-стоп на контрадикторан начин покушава да објасни грађанима нешто што је немогуће објаснити, јер здравом човеку и оном ко има барем део логике не иде у главу ово што се данас чуло од Бошка Обрадовића.

Али оно што је сигурно јесте то да Социјалистичка партија Србије никада није радила ни опструктивно ни деструктивно. Онај у чијим су рукама били главни делови политичког колача, а нарочито онај део који се зове финансије, сигурно није био СПС. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Право на реплику, народни посланик Бошко Обрадовић.

**БОШКО ОБРАДОВИЋ:** Поштовани председавајући, пре свега, хвала на могућности да констатујем да се управо десио један историјски тренутак у Дому Народне скупштине Републике Србије када је овлашћени представник СПС-а признао да се поноси учешћем СПС-а у бившем режиму и бившој власти и да апсолутно стоји иза свега онога што ја та бивша власт радила.

Морам да подсетим владајућу већину, на челу са Српском напредном странком, да смо сваки дан изложени вашим нападима да је бивши режим уништио и упропастио ову државу и власт, а сада имате признање вашег садашњег коалиционог партнера, Социјалистичке партије Србије, да се они поносе тим периодом уништења ове државе. Објасните ми, молим вас, како седите у власти са Социјалистичком партијом Србије, која је директно сада признала да је одговорна за оно што ви тврдите да је уништење државе у периоду бившег режима. Хоћемо ли коначно да говоримо овде отворено и искрено о свему или ћете ви и даље да наставите да се фолирате? Да ли је била добра бивша власт, у којој је био СПС, којом се СПС поноси? Или је била лоша? Ако је била лоша, зашто држите ове људе из те лоше власти у вашој влади данас? Значи, добри су вам иако су били део претходне лоше власти. Чекајте, па то је крајње лицемерје! То је заправо поента оне приче о којој вам ја овде говорим.

Значи, Социјалистичка партија Србије је директно одговорна за лоше последице урушавања овог друштва, државе, привреде, културе, идентитета у претходних 25 година. И даље егзистира као партија на власти упркос томе што је учествовала у свему лошем што се радило у овом друштву и држави у последњих 25 година. Ви оптужујете некога другог да је нешто лоше радио у прошлости, попут Двери, које никада нису биле на власти, а у вашој власти седи онај који се овде јавно хвали да је све што је било у бившем режиму било добро и да се они због тога поносе. Избаците их из власти, тражите њихову кривичну одговорност, они су бивши режим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Привредите крају, колега Обрадовићу.  
Право на реплику, народни посланик Александар Мартиновић.  
Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Разумем зашто је Бошко Обрадовић, који је иначе, кажу, координатор овог Ђиласовог Савеза за Србију, координира рад свих посланика из бившег режима који су се скупили на гомилу... Нешто му слабо иде та координација пошто видим да посланика скоро и нема. Разумем зашто је данас толико нервозан и зашто толико кидише на Александра Вучића и СНС. Даме и господо, управо је објављена вест да је државни тужилац САД подигао оптужницу против Патрика Хоа, иначе пајташа Вука Јеремића, да је извозио оружје у Катар и да је тим оружјем помагана тзв. Исламска држава Ирака и Сирије. Вероватно је у тој трансакцији Вук Јеремић, који је у коалицији са Бошком Обрадовићем, добио ту фамозну провизију од катарске амбасаде из Берлина у износу од 200.000 евра. Да би прикрио ту вест, да би прикрио чињеницу да их финансирају белосветски криминалци и терористи, он се обрушио на Александра Вучића и СНС.

За вашу информацију, господине координаторе Савеза за Србију, Александар Вучић је оборио режим Драгана Ђиласа, Вука Јеремића, Бориса Тадића, Шанета Петровића и свих других који су упропастили Србију, са којима сте ви данас у коалицији. Тако да разумем зашто сте нервозни, разумем зашто сте бесни. Тешко је да неко објасни да сте данас љотићевац, а сутра ђиласовац, да сте данас против ЕУ, а сутра за улазак у ЕУ, да сте данас против НАТО-а, сутра за улазак у НАТО.

Све ја то разумем, али било би добро да добијемо информације, ево и од вас као коалиционог партнера Вука Јеремића, о чему се овде ради, да ли је тачно да сте шверцовали оружје за Катар, па преко Катара за Исламску државу, колико пара сте ви добили – Вук Јеремић је добио 200.000 евра, то знамо – колико је добио Драган Ђилас, колико је добио Шане Петровић и колико су добили остали ваши коалициони партнери.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приведите крају, захваљујем.

Право на реплику, народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Заменом теза и спиновањем, како то чини, Бошко Обрадовић неће убедити грађане да може да пређе 2%, а дабогда и 1% на изборима имајући у виду како ради и шта је радио досад.

Поновићу, Социјалистичка партија Србије нема разлога да се освртањем у прошлост на било који начин сматра грешном. Урађено је све оно што је требало да се ради. Како је рађено и онако како је Влада функционисала, барем са позиција где су представници СПС-а деловали, деловало се на најбољи могући начин.

Када смо код одговорности, да ли ће икада Бошко Обрадовић, поред овога што је уважени колега Мартиновић сада изнео као чињеницу, понети одговорност за оно што његове колеге у Савезу, како се већ зове, где је наводно координатор, не знам шта координира... Да ли ће понети одговорност због тога што се солидарисао с онима који позивају на силовање, који позивају на линч, који позивају на најнеморалније, најблудније радње, изјавама које се појављују на друштвеним мрежама а упућене су највишим функционерима власти Републике Србије? Да ли ће господин Обрадовић да каже пред грађанима – да, ја се тога стидим? Или ће овако прећутно, као што то сада чини, па можда чак и јавно, да се тиме поноси? Захваљујем се.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Право на реплику, народни посланик Бошко Обрадовић.

**БОШКО ОБРАДОВИЋ:** Хвала, председавајући.

Ја сам члан Председништва Савеза за Србију и један од десет оснивача Савеза за Србију.

(Посланици аплаудирају.)

Хвала пуно, поштоване колеге. Драго ми је да поздрављате оснивање највећег опозиционог блока у Србији у последњих петнаест година, који ће се веома озбиљно супротставити вашој власти. То је права ствар. Али није тачно да сам координатор народних посланика који припадају Савезу за Србију. То чиним заједно са другим шефовима посланичких група, Сандом Рашковић Ивић и Гораном Ћирићем. Наравно да ћемо заједничким снагама и овде, у Народној скупштини Републике Србије говорити против свега лошег што ради ова власт.

За разлику од Александра Мартиновића, никада нисам изневерио и издао своја уверења, идеологију и програм. Ја никада нисам био против Европске уније, да бих сад био за Европску унију. Двадесет година доследно се држим идеја Српског покрета Двери, од оснивања часописа „Двери“ до данас, па и у Савезу за Србију, где Двери нису одступиле ни за милиметар од једне тачке свога програма. А погледајте Александра Мартиновића, некад великог верника идеологије српског национализма Српске радикалне странке, а данас великог еврофанатика и слуге Европске уније у Србији – е то је политичко прелеташтво, које представља велики проблем за све нас.

С друге стране, што се тиче Социјалистичке партије Србије, која се одрекла свог првог председника и оснивача Слободана Милошевића, то најбоље говори о вама и вашој политици.

Овде заправо имамо тај проблем да је господин Мартиновић, када је набрајао кога су све победили на изборима 2012. године, заборавио да наброји Социјалистичку партију Србије, коју сте такође победили на



изборима 2012. године јер је тад била у другом табору. А онда је Социјалистичка партија Србије прешла код вас и од тада сте је аболирали за све лоше што је радила у претходном периоду. Е па не може тако; ако је бивши режим лош, лоша је и Социјалистичка партија Србије и тражите њихову кривичну одговорност за све лоше што је било у претходном периоду.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Обрадовићу. Колега Мартиновић је заборавио да спомене да смо 2012. године победили и вас.

Право на реплику, народни посланик Александар Мартиновић.

**АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ:** Даме и господо народни посланици, ја јесам био у Српској радикалној странци, био сам посланик Српске радикалне странке и било би глупо да то негирам, али никада нисам био у савезу са Демократском странком, нити ћу то бити, и на то сам веома, веома поносан.

А што се тиче тога да ли ви јесте или нисте координатор посланика Савеза за Србију, ево, ја имам данашњу „Политику“ у којој стоји ваша изјава: „Председништво Савеза за Србију“, то су Ђилас, Јеремић, Тадић, Душан Петровић итд., „чији сам члан, и као један од оснивача Савеза у име Двери, овластило ме је да покренем координацију свих посланичких група које припадају Савезу за Србију. Осим Посланичке групе Двери, ту се налазе још и Посланичка група Демократске странке, коју предводи Горан Ђирић и Посланичка група За спас Србије, коју предводи Санда Рашковић Ивић, иначе чланица странке Вука Јеремића. Нас троје ћемо се договарати и усклађивати заједнички рад, као што је био случај закона који се тиче пензија“ итд.

Према томе, господине координаторе, ви изгледа нисте баш добро кренули у тај ваш посао, јер чини ми се да је мало посланика присутно у сали, мало је оних који вас подржавају. А додатно вас узнемирава и чињеница да је сад случајем Вука Јеремића почело да се бави и државно тужилаштво САД. Својевремено сте рекли да ми лажемо и износимо неистине; ево, сад је државно тужилаштво утврдило да је велики пријатељ и пајташ и пословни партнер Вука Јеремића, вашег коалиционог партнера, Патрик Хо имао илегалну трговину са Катаром и да је у тој трансакцији Вук Јеремић, што би рекао наш народ, добар за 200.000 долара. Не знам колико сте добри ви, колико је добар Ђилас, колико су добри ови из Демократске странке. Али, у сваком случају, ваши прсти су у том „пекмезу“, ухваћени сте како крадете, тако да би било боље да се позабавите тиме него да се бавите Српском напредном странком, која је на изборима 2012. године победила СПС али и све вас заједно који сте данас у коалицији. То немојте никада да заборавите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Мартиновићу.

Немате право на реплику. Само је цитирао шта сте у новинама изјавили. Или су вас новинари погрешно пренели.

По Пословнику, народни посланик Марија Јањушевић.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: председавајући, због овог вашег понашања сада и пре ове дискусије, повредили сте Пословник, члан 100. Ако хоћете да дискутујете, нека неко други председава а ви сиђите у клупе па полемишите са народним посланицима.

(Председавајући: Помагао сам вашем шефу.)

Разумем толику нервозу и страх од Савеза, али не морате и ви са говорнице да помажете. Притом, дозвољавате и директно обраћање народним посланицима. То што ви, у недостатку аргумената, са тог места председавајућег морате да помажете, грађанима само показује колико се плашите Савеза за Србију, савеза за спас Србије и за пружање наде грађанима Србије да ће ова пошаст једном да престане. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да вам одговорим нешто пошто је повреда члана 100 – не плашимо се уопште Савеза за Србију. Ни ја са овог места где сада седим и, верујем, ниједан посланик у овој сали немамо разлога да се плашимо. Као човек који се бави политиком, ја сам за то да, уколико неко изражава озбиљну сумњу у легитимитет власти, изађемо на изборе. Само, моје искуство у протеклих шест година је да су неки тражили изборе, а молили Бога да се не десе и да су сваки пут када су добили изборе – изгубили.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о вашем указивању на повреду Пословника? (Не.)

Сада ви по Пословнику.

Изволите, колега Обрадовићу.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Колега председавајући, повредили сте члан двеста ... 27. Пословника о раду Народне скупштине, који вам јасно ставља до знања да треба да се старате о примени овог пословника. По том пословнику, ја сам имао право на реплику на излагање председника Посланичке групе СНС јер сам у више наврата прозван и по имену и презимену и по називу посланичке групе којој припадам. Чак су ми додељене и неке друге дужности координатора неких других политичких организација, а ја јесам члан Председништва Савеза за Србију и од тога не бежим. Напротив, сматрам да је Савез за Србију највећи опозициони блок формиран у последњих петнаест година на српској политичкој сцени и да представља озбиљну алтернативу овој власти. Дакле, морали сте ми по више основа дати право на реплику, јер једноставно није реално да само представници владајуће већине износе оптужбе, клевете, измишљотине, нападе на нас из опозиције, а да ми немамо право да одговоримо.

Досад сте врло коректно давали и право на реплику и право на указивање на повреду Пословника. Ја сам вам се у више наврата и захвалио због тога јер мислим да је то било веома у духу демократије, толеранције и парламентаризма, па вас молим само да тако и наставите, јер нема разлога да се подиже на било који начин било каква тензија. Ово је једна нормална расправа, потпуно у духу једне нормалне парламентарне дебате између власти и опозиције, и мислим да тако треба и да наставимо.

Можда се вама у том смислу не допада то што је створен један велики опозициони блок, који може озбиљно да вам се супротстави, што Савез за Србију представља једну велику снагу и наду опозиционо оријентисаних бирача да може доћи до политичких промена, али то је нормално. Такође, ако је проблем бивши режим, молим вас да коначно кривично гоните Социјалистичку партију Србије и њене представнике из бившег режима, да коначно разазнамо ко је уништио ову државу.

Што се тиче броја посланика у сали и кворума, подсетићу вас да је, чини ми се, вама јуче недостајао кворум да уопште утврдите дневни ред за заседање Народне скупштине. Према томе, немојте се бринути о нама, брините се о вама.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Колега Обрадовићу, ви сте рекламирали, односно указали на повреду члана 227. Пословника о раду Народне скупштине, који каже овако: „Претрес поводом одговора на интерпелацију мора да се заврши на седници на којој је започет. Поднета интерпелација може да се повуче до гласања о одговору на интерпелацију. О питању које је било предмет интерпелације не може се поновно расправљати пре истека рока од 90 дана од дана гласања.“

Иначе, да бисте могли да користите право из члана 227. Пословника, морате да испуните одредбе из члана 220. Пословника о раду Народне скупштине, који каже: „Најмање 50 народних посланика може да поднесе интерпелацију у вези са радом Владе или појединог члана Владе.“

Тај услов такође не испуњавате, па према томе сматрам да нисам ниједну одредбу Пословника прекршио.

(Бошко Обрадовић: Јесте 27.)

Молим?

(Бошко Обрадовић: Јесте 27.)

Ви сте 227, има у стенографским белешкама.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Мартиновић. Изволите.

**АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ:** Даме и господо народни посланици, позивам се на повреду члана 27.

Да, јако смо нервозни, ево, тресемо се од страха зато што се плашимо Савеза за Србију чији је нови председник, замислите, Јанко

Веселиновић. Јаче политичке личности на политичкој сцени Србије у последњих тридесетак година вероватно није било. Ево, ухватила нас је баш велика паника и страх од Јанка Веселиновића, који ће да нас убедљиво победи заједно са Бошком Обрадовићем, Ђиласом, Јеремићем, Тадићем, Шанетом Петровићем и свим осталим лоповима и сецикесама који су упропастили ову државу.

Желим само да подсетим грађане Србије колико је Бошко Обрадовић доследан. Када је формирана Влада Ане Брнабић, он је рекао да су Вучић, Николић, Вулин и Дачић издајници, а у новој влади, каже, постоје најмање двоје министара који су масони. Ја ћу вам сад прочитати само део преписке, и желим да се захвалим свом колеги Маријану Ристичевићу који ми је љубазно уступио ове своје изворе из којих се види да је народна посланица Покрета Двери Марија Јањушевић масонка. Каже овако: „Најуваженија...“, то пише нека Бранкица још 2015. године, 18. маја, „велика мајсторице, драге сестре, високи официри, са задовољством јављам да сам у прилици да на трајно располагање ложи ставим мали мач за боцкање кандидаткиње чију фотографију достављам у прилогу. У вези дружења са сестринством из Румуније, на располагању сам у петак увече. На радове у суботу могу стићи око 16.30. Све најбоље, Бранкица“.

Па онда нека Нена Поповић...

(Вјерица Радета: А ко се боцкао?)

Па, ваљда се између себе боцкају. Не знам ја како изгледају ти масонски ритуали, ја нисам масон.

(Председавајући: Колега Мартиновићу, молим вас, приводите крају. Завршите са боцкањем.)

Ево, само дозволите, господине Арсићу, занимљива је тема ових великих љотићеваца и антимасона.

Каже нека Нена Поповић Шевић: „Најуваженија велика мајсторице, драге сестре високи официри, у делу припрема кандидаткиња за рад, а примећујем да је додат на листу, недостаје канап, али се могу побринути да га набавим за предстојећу суботу. Исто важи и за батеријске лампе, које сам досад користила уместо свећа из безбедносних разлога. Подсећам да сам на располагању уваженом сестринству током целог дана у суботу у случају било какве логистичке подршке. Поштована велика сестро, поштоване сестре, желим да вас обавестим да, срећом, све од опреме имам и молим да ми јавите ако има неких измена што се тиче музичког дела. Јако ми је жао што вам не могу помоћи у набавци неопходне опреме јер, нажалост, радим сваки дан до 21 час. Уколико вам је помоћ потребна, молим вас да ме позовете сутра“.

Па онда нека Наташа Павловић каже: „Не, драга, не зановеташ. Направићемо неку комбинацију за тебе, не се секираш“ итд.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Мартиновићу.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Дакле, то су ови велики љотићевци који се боре против... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18 часова због потребе да Народна скупштина што пре донесе акта из дневног реда ове седнице.

Да ли још неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели реч?

Колегиница Милена Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала, председавајући.

Уважени министре, даме и господа народни посланици, пред нама су предлози закона али и споразуми у области животне средине као део процеса који Република Србија спроводи ...

(Народни посланици причају углас.)

Молим вас, ако можете, да умирите посланике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Молим народне посланике да не додају једни другима, да саслушамо колегиницу Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала вам.

Пред нама су предлози закона али и споразуми у области заштите животне средине, као део процеса који спроводимо и пролазимо на путу достизања стандарда у области квалитета животне средине, одрживог развоја али и заштите биљног и животињског света.

Када је реч о предложеним изменама и допунама Закона о заштити животне средине, члан 90б прописује услове под којима се додељују средства Зеленог фонда корисницима средстава у припреми пројеката у области заштите и уређења животне средине и у овој одредби је садржано да се за ове намене расписује јавни конкурс Министарства. Постоји само један изузетак, у којим случајевима се ова процедура избегава, и то је процедура за ванредне околности, за неке интервентне мере, односно када је потребно нешто хитно предузети, урадити рекултивацију или санацију земљишта.

Предложеним изменама Закона који су данас пред нама прописује се још један изузетак од ове одредбе. Он се односи на припрему документације којом ће се приступити претприступним фондовима ЕУ за исте ове пројекте у области квалитета и унапређења квалитета животне средине.

Како је Влада Републике Србије донела акт којим се утврђују критеријуми за доделу ових средстава, заправо Методологију за селекцију

и приоритизацију пројеката, и утврдила листу приоритетних пројеката ове намене, а у исто време критеријуми за додељивање средства Зеленог фонда се не разликују умногоме од ове методологије, испоставило се да се за исте пројекте расписују две исте процедуре, дуплира посао и губи време. Предложеним изменама Закона превазилази се ова неусаглашеност законске регулативе и омогућава лакше приступање овим фондовима.

Процес приступања Србије Европској унији са собом свакако носи бројне изазове, који се нарочито односе на испуњавање стандарда у области заштите животне средине. За реализацију оваквих инфраструктурних пројеката неопходно је обезбедити један стабилан извор финансирања, јер је неопходно да и Србија одређеним средствима учествује у припреми и у неким непредвиђеним трошковима који се односе на припрему документације. Управо је о томе реч, о једном стабилном и одрживом систему финансирања, али исто тако и о предвидивости и континуитету у коришћењу ових средстава која ће нам бити на располагању. Наравно, ради се о ефикаснијем планирању коришћења Зеленог фонда за намену заштите и унапређења квалитета животне средине.

Чињеница је да нас у наредном периоду очекује велики обим посла. Тај посао се односи углавном на оспособљавање административних капацитета, припрему пројектне документације, обезбеђивање финансијске конструкције али, исто тако, на оснаживање инспекција како би на делотворан начин могле да надзиру ову област.

Ова тема је недвосмислено приоритет Владе Републике Србије, и то је евидентно јер је формирано једно засебно министарство које се бави управо овом темом, заштитом животне средине. Ова тема такође се намеће и као приоритет у раду локалних самоуправа и неопходно је обезбедити ту добру координацију, уочавање, локализацију проблема али, исто тако, израду пројеката како бисмо могли да ефикасно решимо ове проблеме.

Заштита животне средине је једна од основних тековина ЕУ и јасно је зашто су они у овој мери ригорозни и захтевни када је ова тема у питању. Нацрт преговарачке позиције који је Србија припремила садржи специфичне планове имплементације, који заправо предвиђају како ћемо решити проблеме, у којим роковима и како ћемо обезбедити финансијску конструкцију. Веома је важно да будемо реални у овим проценама које припремамо. Наши циљеви су поправљање и унапређење квалитета животне средине али и оспособљавање да текуће проблеме на које наилазимо решавамо. Процене су да ће за овај посао, притом мислим на оне теме које су најзначајније, односно управљање отпадом и прерада отпадних вода, бити потребно око шест и по милијарди евра.

Оно што је кључно и што је много важније јесте да ми ово не радимо ни због претприступних преговора, ни због ЕУ, ни због Брисела. Ми ово чинимо због нас, ми ово радимо због грађана Републике Србије, због тога што је то нама потребно и због тога што желимо да на одговоран начин размишљамо о томе какву животну средину, у каквом стању остављамо генерацијама које долазе, и на који начин да унапредимо здравље наших грађана.

Усклађивање нашег законодавства са тековинама ЕУ односи се на увођење најбољих доступних технологија и на достизање дозвољених граничних вредности емисија. А пут преговора је управо тај пут договарања рокова у којима ове стандарде можемо достићи, и са којим средствима. Циљ је, наравно, успоставити реалне рокове, избећи оно што су неке земље у својим преговорима доживеле, а то су казне, пенали или можда чак и затварање неких фирми које не испуњавају ове стандарде, јер је овде заправо акценат стављан на усклађивање привреде са новим условима које намеће ЕУ, које намеће квалитет животне средине.

Оно чему Србија тежи јесте наравно циркуларна економија, и то је оно што нам је задатак у будућем периоду, дакле поновно коришћење материјала, пречишћавање отпадних вода, коришћење отпада са депонија, да створимо сировину од нечега што је непотребно и да на тај начин (нисам поменула пепео из термоелектрана) сачувамо наше ресурсе, који су ограничени, али и да створимо простор за нове инвестиције и стварање додатне вредности. На овај начин ћемо заштитити животну средину, али је неопходно на овим проблемима ангажовати струку, реч науке и да се успостави једна добра сарадња између науке и привреде како би се оптимална решења пронашла и решио овај проблем.

Ми, наравно, овде говоримо и о индустријском отпаду који је заоставштина из различитих периода транзиције, реструктурирања фирми у стечају, које су генерисале овај отпад у претходном периоду. Не морамо све да решавамо тако што извозимо, наши стручњаци и те како имају довољно знања да осмисле решења. О неким предлозима смо већ и разговарали. Када је у питању галвански отпад, наши еминентни научници из Института Винча осмислили су методу где се прерадом галванског отпада добија вода и комерцијални производ, што је идеално решење и не изискује превелика средства. Значи да и те како можемо приступити решавању ових проблема на најбољи могући начин, решити и генерисан отпад и онај који настаје у процесима производње и просто кренути напред у овим процесима.

Заштита животне средине никада није издатак, никада није трошак, то је улагање у нашу будућност и стварање нових инвестиција.

Поглавље 27 јесте захтевно, изискује пуно рада, времена и средстава, али ми заиста морамо да се позабавимо и системом прераде отпадних вода и сепарацијом, изградом постројења за сепарацију и рециклажу отпада и морамо улагати у ова постројења. Засад прерађујемо свега 5-10% отпадних вода, али је важно уговорити најквалитетнија дугорочна решења и створити нове ресурсе и нови извор прихода. У овом процесу се морамо угледати на земље које предњаче, које су лидери у овој области, послушати њихова искуства како бисмо, с једне стране, избегли грешке које потенцијално можемо направити и, с друге стране, како бисмо на најбољи могући начин и у највећој могућој мери искористили средства која су нам на располагању а односе се на претприступне фондове.

Процена је да ће за усклађеност по питању законодавства у области животне средине бити потребно преко једанаест милијарди евра. Средства је могуће обезбедити у једном делу преко претприступних фондова, у једном делу преко Зеленог фонда и преко других линија буџетског система Републике Србије. Недостаје нам пројектна документација, то је извесно, на томе треба радити, али је одређену документацију потребно ажурирати и то ће бити, претпостављамо, велики изазов у наредном периоду.

Када је реч о Зеленом фонду, кроз овај закон ми стварамо услове за учествовање у пројектима, да осигурамо стабилан начин финансирања активности. Дакле, нама је приоритет очување животне средине за генерације које долазе, да гарантујемо на овај начин боље здравље људи, конкурентност привреде, очување ресурса и на глобалу борбу против климатских промена, што је евидентно и дешава се.

У Министарству животне средине ангажовани су веома важни сектори – један се односи на стратешко планирање, други на управљање отпадним водама, и на томе ће бити акценат када је у питању рад Министарства у будућем периоду. Уз адекватну примену законске регулативе и начела да загађивач плаћа, сигурно можемо изаћи на крај с овим проблемима. Оно на чему је акценат Европске уније јесте превентивно деловање, правовремено размишљање и предупредивање последица и ми заиста морамо да почнемо да мењамо свест, да не делујемо више када се проблем већ догоди него да размишљамо правовремено, изнађемо најбоља решења и предупредимо потенцијалну опасност.

Када говоримо о другој измени овог закона, овде се ствара правни основ за изradу подзаконског акта који ће дефинисати услове заштите животне средине за кориснике ИПАРД фондова. Када су у питању ИПАРД фондови, на располагању нам је око 160.000.000 из претприступних фондова намењених за достизање квалитета у животној средини. Оно што ће корисници имати као обавезу јесте да поднесу доказ да су испунили стандарде у овој области. То се односи на правна и физичка лица која се



баве производњом али и прерадом у прехрамбеној индустрији. Ови фондови ће бити отворени за набављање нове опреме. Наравно, овде говорим о носиоцима пољопривредних газдинстава, предузетницима, задругама или привредним друштвима која се баве овим областима.

Када је реч о осталим предлозима који су данас на дневном реду, пред нама је закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Хрватске, што је сигурно показатељ да су земље постале свесне значаја ове теме и да су спремне да сарађују у најбољем интересу својих грађана, да постоји добра воља и спремност да се заштити наша животна средина. Овде ће се покренути значајне теме као што су заштита квалитета воде и ваздуха, управљање отпадом, комуникација између привредних субјеката, размена знања и искустава, тако да, у сваком случају, подршка за овај споразум.

Споразум о очувању афричко-евроазијских миграторних птица водених станишта важан је за Србију с обзиром на то да је од 125 врста миграторних птица кроз нашу земљу чак 100 врста заштићено. Ми смо заиста срећни јер чак ни у Европи не постоји превише оваквих заштићених станишта, а у Србији их тренутно има десет. И, постоји још процедура за заштиту одређених подручја. Важно је да урадимо и кампању и да едукујемо људе о вредности ових врста, као и да спречимо њихово уништење.

Предлог закона о потврђивању Протокола о одрживом транспорту уз Оквирну конвенцију о заштити и одрживом развоју Карпата – за Србију је такође важно да учествује, у свим регионима имамо капацитет да будемо и лидер и озбиљно схваћен партнер у овом послу.

Када је реч о заштити популације слепих мишева, морам напоменути да овај предлог има подршку и одобравање и невладиног сектора када је у питању ова област. Важно је заштитити ову врсту јер су они индикатор стања животне средине. С обзиром на то да имају веома важну улогу у регулисању штетних инсеката, важно је да сачувамо овај део биодиверзитета и водимо кампању о овој теми.

Предлог одлуке о давању сагласности на Одлуку о изменама Финансијског плана Републичког фонда за здравствено осигурање за 2018. годину – тема која је изазвала доста полемике. Ја бих само прочитала да је на иницијативу Управног одбора Републичког фонда за здравствено осигурање 11. септембра Министарство здравља покренуло процедуру за поступак измене Финансијског плана РФЗО-а за 2018. годину. По препоруци Државне ревизорске институције, по усвајању завршног рачуна за 2017. годину, у Предлогу ребаланса Финансијског плана планирана су и пренета неутрошена средства на дан 31. децембра, и тај

износ увећавају и средства Фонда у износу од три милијарде и шестсто милиона динара.

Део тог фонда је опредељен за лечење лица која су оболела од ретких болести. Ово је веома значајна тема јер су ове године за ову намену опредељене две милијарде динара. Само бих прочитала статистику која се односи на период од 2012. године до данас: 2012. године основан је овај фонд за лечење лица која су оболела од ретких болести и тада је било опредељено 130.000.000 динара и осам пацијената је упућено на лечење у иностранство, 2013. године – 130.000.000, 2014. године – 260.000.000, 2015. године – 335.000.000, 2016. године – 600.000.000, 2017. године – 1.100.000.000 и 2018. године – две милијарде и око двеста пацијената је досад упућено на лечење. Дакле, сваке године је опредељиван све већи износ за ову намену.

Осим тога, у оквиру Министарства здравља формиран је кол-центар који је на располагању родитељима који се сусрећу с овако тешким вестима. На располагању су особе које ће помоћи у припреми документације, у консултацијама са лекарима како би се за ове пацијенте пронашао најбољи модел лечења, да ли је то долазак лекара из иностранства или упућивање пацијената на лечење у иностранство; углавном, оптималан начин лечења ће бити одређен, уз консултацију струке и једног конзилијарног мишљења.

Ово је системско решење које је држава формирала и наши пацијенти су добили прилику да се лече о трошку државе. Ово је сигурно тема на којој ће Министарство здравља и Влада Републике Србије у наредном периоду још активније радити.

Министарство здравља такође унапређује капацитете у нашој земљи изградњом нових клиничких центара, реконструкцијом постојећих, набавком и модернизацијом опреме, али и упућивањем наших стручњака на специјализацију и усавршавање како би што боље одговорили потребама грађана Републике Србије.

Имајући у виду све наведено, у дану за гласање Посланичка група Српске напредне странке подржаће предлоге који су данас на дневном реду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Турк.

Да ли се још неко од председника, односно представника посланичких група јавља за реч? (Не.) Хвала.

Можемо да наставимо по редоследу народних посланика према пријавама за реч у заједничком начелном и јединственом претресу о предлозима аката из тачака 1–6. дневног реда.

Реч има народни посланик Јахја Фехратовић.

Није присутан.

Реч има народни посланик Соња Павловић.

Изволите, колегинице Павловић.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Хвала лепо.

Господине Триван, нема правде за 52 врсте слепих мишева, нема правде за 125 врста заштићених птица; можда има правде само за овај одрживи транспорт (јер наши коридори никад неће бити завршени) што се тиче Карпата, зато што нема правде за природне ресурсе.

Прво, то смо већ сви рекли, веома би било битно да сви природни ресурси буду обједињени, јер нема заштите вода док не буде обједињена с осталим природним ресурсима у Министарству заштите животне средине. Затим, нема заштите природних ресурса ако се они третирају као роба од које у што краћем року треба извући највећу корист. Дуго времена је заиста тако. Нема квалитетне заштите животне средине без системског решења, а за то су, ако смо озбиљна држава, потребна озбиљна финансијска средства.

И, као што то увек бива када дођемо до пара, долазимо и до разлога зашто ми нећемо подржати овај закон. Нећемо га подржати зато што је он привремен, нећемо га подржати зато што представља прелазно решење. Код нас је пракса показала да прелазна и привремена решења обично постану трајна решења, а ми се залажемо за једно озбиљно, системско решење, без чега заштита животне средине не може ни да буде квалитетна.

Буџет за 2018. годину је индикатор позиције неког министарства у ланцу власти. Жао ми је што морам да кажем, са 0,4% опредељених за животну средину испало је да је животна средина нама веома мало битна, а требало би да је супротно. Значи, ја не желим сад да се бавим животном средином, општим местима, то и није тема. То је сада веома „ин“, а биће „аут“. Заиста мислим да је Закон о заштити животне средине фундаментални закон, као што је образовање кровни закон, ово је фундаментални закон, и да захтева озбиљан третман. Оно чиме желим да се бавим, то су финансије, јер без финансијске структуре нема испуњења обавеза из Поглавља 27. У процесу достизања европских стандарда у заштити животне средине мислим да нам не недостају ни знање, ни научни, ни стручни капацитети, али сигурно недостаје финансијска подршка и неопходна изграђеност административних капацитета. Ја ту нисам видела досад никакав помак.

Колико знам, били смо у обавези да пред Европском комисијом изнесемо стратешки план финансирања области животне средине за период од неколико година, како бисмо показали да смо као држава озбиљни и да схватамо вредност инвестирања у ову област ради унапређења стања. Међутим, од преко десет милијарди наменских средстава која се сакупљају годишње од еколошких такси и накнада,

животна средина је добила само половину суме. Значи, то не може бити озбиљан однос према животној средини. Ви сте рекли да је заштита животне средине цивилизацијска тековина. Ми, значи, нисмо цивилизована држава ако је нама животна средина са 0,4% буџета на последњем месту. То заиста ова власт себи не може да допусти ако сматра да је озбиљна власт.

Оно што ме највише, па хајде да не кажем нервира, секира, немам поверења, то је што не видим комуникацију између министарстава. Када је животна средина у питању, мислим да би морала пре свега да буде изузетна комуникација и сарадња са Министарством финансија. Они морају да дају оквирни план финансирања, јер ако ту не предвидимо све трошкове, улазимо у велики проблем, то ви боље знате од мене. Сем декларативне сарадње са Министарством за европске интеграције, не видим прави начин сарадње.

Са Министарством просторног планирања и грађевинарства, мислим да је апсолутно сарадња немогућа, поготову што они шаљу вама на мишљење закон у коме траже да, по члану 145, издавање решења за објекте који се реконструишу, адаптирају и санирају у границама националног парка и објекте у границама заштићеног природног добра од изузетног значаја пређе у надлежност јединица локалне самоуправе. Надам се да ви као озбиљан министар и озбиљно министарство не можете дати сагласност на тај нови нацрт закона, предлог измена и допуна закона о просторном планирању.

Значи, то би било оно што највише замерам. Не замерам конкретно вама, замерам несарадњу између министарстава када је у питању животна средина. Не желим да сада друге теме отварам, али када је животна средина у питању Министарство за финансије не долази на састанке, и ја сам била присутна, за преговарачку позицију, за отварање Поглавља 27. Игноришу се састанци између државних секретара ваша два министарства. Значи, они једноставно избегавају да направе озбиљну финансијску конструкцију и да се на озбиљан начин придруже заштити животне средине. Молим вас да ме убедите да нисам у праву. То бих волела. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Павловић.

Идемо даље, реч има Марија Јевђић.

Није присутна.

Реч има народна посланица Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Укратко, у овом делу када народни посланици деле своје време за расправу о томе, шта ће људи који нас гледају запамтити од ова три дана,

о изменама у области заштите или о изменама у лечењу ретких болести код деце? Запамтиће вербално насиље, смеће вербалног насиља. Не знам да ли је то ретка болест, али добровољно смо тиме заражени и то вербално насиље које нас забавља доста радо негујемо.

Вероватно очекујете од мене да на било који начин утврдим да постоји и добро вербално насиље. Не постоји. Нема доброг вербалног насиља. Нема насилног речника који би користио неко с ким бих увек попила кафу, а да ја кажем – е баш ти је то вербално насиље добро. Једнако као што сматрам недостојним функције министра да се овде бави једним фондом који води Сергеј Трифуновић причајући о томе како је криминалан, истовремено уплаћујући суму новца у тај фонд, тако сматрам недостојним да се клевеће Драган Шормаз или да се било који посланик недостојно односи према министрима Тривану и Лончару. Да не говорим о вербалном смећу које се овде просипа о људима који нису присутни у сали.

То је стање ствари. Значи, то што ће бити у медијима о ИПАРД-у, о свему што треба да донесе нека добра физичким лицима, предузетницима, задругама, о свему што је уложено у наменски фонд (који се иначе исто финансира из игара на срећу) да бисмо отворили очи за маргиналне групе, за мали број људи у нашем друштву, то ће све бити покривено сочним вестима о томе како се ужива у вербалном насиљу дисквалификација људи – не закона, не поступака и дела, људи – ругању људима. То ја видим у ова три дана.

И не само у ова три дана, али можда је у ова три дана јасније пошто се ради о политикама које би подразумевале бар мало добровољног одустајања од те воље да се вербалним смећем загађује јавни простор. Ради се о заштити животне средине, о новцу ЕУ који треба неке у Србији да олакша оно што не може без тих пара, које би требало да му дају, да су те паре јефтиније него у банкама, дакле, да он буде информисан како да дође до тих пара јер оне нису лаке за допрети. Или, тема да је након дугих година повећан наменски фонд за лечење деце. Међутим, не одустајемо.

Просто, не очекујући било чију реакцију, било чије прихватање или оспоравање, желим с вама да поделим штету коју смо направили сви заједно у простору који служи за то да људи у Србији добију информацију, а не смеће. То весеље над чињеницом да све то зовемо политиком је ... Да има знања, као што нема, и да има вештина комуникације, као што нема, то би све заједно производило срамоту, јер прави штету онима због којих, на речима, сви овде заједно седимо. Нема заштите животне средине део који се бави вербалним смећем, али има, ја се надам, ушију за понуду да никад није касно да одустанемо од добровољног ужитка у кикотању и

ругању људима, у клеветању људи који нису овде, у непристојном односу према министрима и да се заиста покушамо потрудити да урадимо посао због кога смо и ми плаћени из буџета, а то је да људи који нас гледају нешто чују, сазнају, буду информисани о ИПАРД-у, о заштити водених станишта, о транспорту у Карпатима, о споразуму са Хрватском и о фонду који је сада две милијарде а биће трошен на помоћ, на лечење свих са ретким болестима.

Као што бих волела да се не потроши ниједан динар из тог фонда јер би то значило да нема болесних, тако бих волела да некад сведочимо нашој заједничкој жељи да људе информишемо о овоме што се овде ради, а не да се кикоћемо над клеветањем, ружењем и блаћењем једни других и да то зовемо политиком. Добро је што ви сви седите, пошто то с политиком никакве везе нема. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Чомић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите, колега Ристичевићу.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ја ћу, наравно, подржати све законе. Људи се смеју закону о слепим мишевима не знајући да сваки слепи миш у току ноћи ухвати хиљаду инсеката. То је нама у пољопривреди веома битно зато што се смањује употреба инсектицида и других средстава за заштиту биља, а тиме добијамо здравију храну.

Што се тиче новца за оболелу децу, као члан Управног одбора Републичког фонда за здравствено осигурање морам да кажем да смо од 2012. године са 45 лечене деце у иностранству 2016, 2017. дошли до 600. Дакле, просечно лечење кошта осам хиљада евра по детету и право је чудо да у овим фондацијама које се баве тиме то кошта десет и двадесет пута више. Зато се ја залажем, кад је држава већ дала приватним фондацијама 250.000 евра, за то да се детаљно испита коришћење и начин употребе средстава, која су ипак јавна без обзира на то да ли их је дала Влада или су их СМС-ом послали грађани. Ту нема ништа лоше, треба испитати до последњег тренутка да ли су хумани само они који уплаћују, а да ли ту хуманост наплаћују и они који се баве прикупљањем тих средстава.

Што се тиче заштите животне средине, желим да знам зашто је у Инђији изграђен „Монбат“, фабрика за рециклажу оловних акумулатора, на водозахвату Инђија. Одговор још увек нисам добио од Министарства.

Што се тиче заштите животне средине, свако се на свој начин бави тиме. Ево, рецимо, има ритуал заштите животне средине тако што спалите крст. Ово је Борко Стефановић, који штити животну средину тако што спали крст и поред ње пева и свира. Дакле, нема лажи, нема преваре. Ја се надам да то наши гледаоци могу да виде.

Није чудо што он то ради, али има и других организација, о којима је говорио Мартиновић, које се заштитом животне средине баве на следећи начин: тако што у храму обављају неке чудне делатности па кажу да су им потребни лобања, радни тепих, позлаћени угломер и шестар, длето, чекић, клупица за рад на првом степену, црни покривачи за све столове, црна удовичка кеса, па им требају свећњаци, свеће, звонца за гашење свећа, канап, сиров камен, картон, мали мач за боцкање кандидаткиња и мач за дверницу. Дакле, то је веома чудан начин на који се одређене организације баве заштитом животне средине. Ја верујем да ће свештенство које се бавило политиком и подржавало овакве политичке организације, које се на овако чудан начин баве заштитом животне средине, одустати од подршке Драгану Ђиласу и његовом чудном савезу, који мени личи на рециклирану масу.

Свако наше домаћинство треба да има корпу за отпатке, тако и Скупштина треба да има корпу за политичке отпатке, које тренутно представља... Не знам ко је координатор али тренутно их представља овај риђобради „Али-баба“ са десет разбојника унутра. Дакле, ја верујем да нећемо на такав начин да се бавимо заштитом животне средине.

Што се тиче мејлова, мој савет колеги посланику је да што хитније дверницу уклони, јер је веома погубна за православну црквену организацију, да не бих био у прилици да материјал и преписку добијену од његових посланика прочитам у целисти, део по део, а то је далеко одвратније од ових лобања и свега другог што сам прочитао, на који начин се они баве заштитом животне средине. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ристичевићу.

Реч има народна посланица Александра Белачић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА БЕЛАЧИЋ: У тексту Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине налази се информација да су измене Закона неопходне да би се омогућило коришћење средстава Зеленог фонда за кофинансирање пројеката који се финансирају из средстава претприступних фондова Европске уније, како би се на ефикасан начин осигурала одрживост и стабилност у финансирању пројеката у области заштите животне средине. Реч је, дакле, о средствима из ИПАРД фондова, а средства опредељена до 2020. године износе 160.000.000 евра. И сада ми треба да поверујемо да је Европска унија спремна да са 160.000.000 евра финансира наше пољопривреднике како би се повећао степен заштите животне средине.

Чињеница је да компаније из ЕУ у самим државама ЕУ веома воде рачуна о свим еколошким вредностима те користе бројне еколошке филтере и пазе да у воде не испуштају токсичне материје, међутим, исте

те компаније у Србији често послују испод сваког еколошког стандарда. Недавно смо имали прилику да се информишемо о великом еколошком скандалу који је изазвала шпанска компанија која је пословала у Србији и чији директори за Србију су ухапшени због тога што су у Кикинди на депонији закопавали токсичан и канцерогени отпад, којим је директно натапана земља. Реч је о комбинацији бензена, нафте и мазута, а у питању је опасна супстанца која угрожава људско здравље и природу. Истражни органи утврдили су да је преко отрова насипан креч, а преко креча слој земље, па су пронађена и два огромна црева којима су се токсини директно истакали у земљу.

Нажалост, ово није био случај само у Кикинди већ се то дешавало широм Србије где је пословала поменута компанија или компаније које су на неки начин биле повезане с њом. Компанија је имала свој огранак и у Лапову, на чијој депонији се такође складиштио отпад. Научници из „Винче“ су анализирали ове отпадне материје и утврдили да, сва срећа, није реч о нуклеарном отпаду, али је свакако у питању био хемијски отпад који је изузетно опасан по здравље људи.

Затим, на подручју Обреновца је пронађено више од 25 тона опасног отпада закопаног у земљу. И, поново, на подручју Обреновца пронађено је стотину буради са канцерогеним отровом. Потом је у Новом Саду јануара ове године откривено више од хиљаду тона опасног и токсичног отпада, да би у марту ове године у Панчеву и Баваништу поново било откривено више од сто тона канцерогених материја у власништву фирме ЕКО 21, повезане са претходно поменутом шпанском фирмом *FCC ЕКО*. Исто се догодило у Апатину, и поново у Обреновцу у мају ове године, у селу Вукићевица.

Поред тога, ми верујемо да ова компанија није једина која послује испод сваког стандарда и да ће се, нажалост, открити још оваквих случајева.

Али то није најгори пример загађења. Србија је пре свега највише загађена због бомбардовања од стране земаља чланица ЕУ и НАТО-а. Имамо званичан податак да је за 78 дана бомбардовања убијено око три и по хиљаде људи, међутим, немамо податак колико је људи у Србији страдало због последица бомбардовања, односно од карцинома изазваног осиромашеним уранијумом. Такође, још увек није званично утврђено колико је пројектила са осиромашеним уранијумом изручено изнад Србије. НАТО је признао да је изручио 31.000 пројектила са осиромашеним уранијумом; према подацима Војске Југославије, у питању је цифра од 50.000 пројектила, док према руским изворима њихов број износи чак 90.000. Колико год да их је било, чињеница је да је наша земља



затрована заувек, јер званично време полураспада осиромашеног уранијума износи 4,5 милијарди година.

Научно је доказано да је осиромашени уранијум канцероген и чињеница је да се Србија суочава са епидемијом малигних болести. Када смо бомбардовани осиромашеним уранијумом, онколози су упозорили да ћемо прве последице по здравље људи осетити између пет и десет година након бомбардовања, што се нажалост и дешава. У централној Србији пораст броја мушкараца оболелих од карцинома износи 21% у односу на период пре бомбардовања, док је код жена тај број нешто мањи и износи 16%. Мушкарци најчешће оболевају од рака плућа, дебелог црева, простате, мокраћне бешике, желуца и панкреаса, док жене болују од рака плућа, материце, тумора дојке, итд.

Међутим, још увек не постоје званичне студије које би повезале осиромашени уранијум са порастом броја оболелих, а број оболелих од карцинома објашњава се старењем и бољом дијагностиком.

Нажалост, било је и људи који су јавно наступали тврдећи да осиромашени уранијум није штетан по здравље грађана Србије. То су, да кажем, Јелена Милић и ови НАТО лобисти, али ми још увек нисмо чули званичан став Владе Србије о осиромашеном уранијуму и о томе колико он јесте или није штетан по грађане Србије и шта ће по том питању бити учињено.

Још увек, такође, није утврђено колику је материјалну штету Савезна Република Југославија претрпела од бомбардовања 1999. године. Процене се крећу између 29,6 милијарди долара, што су одмах после агресије објавили наводни експерти из организације Г17 плус, а права цифра креће се око 100 милијарди долара, то је према рачуници тадашње власти. Поставља се питање да ли ће нам икада бити надокнађена материјална штета, и шта се дешава са нематеријалном штетом која је нанета грађанима Србије бомбардовањем и може ли се уопште нематеријална штета, која се броји десетинама хиљада људских живота, израчунати и надокнадити.

Поред осиромашеног уранијума, грађани Србије су претрпели штету и од других опасних једињења. Прилично је занемарена опасност од хемијског загађења, посебно пираленом, како флуидом (значи, у течном стању), тако и запаљеним. Велику опасност по здравље људи и екосистем представљало је бомбардовање трансформатора који за хлађење користе синтетичко трансформаторско уље, односно пирален. У питању је супстанца која и у земљи и у води остаје веома дуго јер природа нема могућности за разлагање ове супстанце.

Током НАТО бомбардовања ракетан је и разорен велики број индустријских објеката, из којих су у животну средину продрле токсичне

и опасне материје у великим количинама и са великом, односно несагледивом штетом по животну средину.

Све је започело 23. априла 1999. године када су гађане трафостанице Београд 3 и Београд 9. Том приликом запаљене су велике количине трафо-уља, а велика количина тог уља такође се излила у земљиште. Запаљена трансформаторска уља су била велика непознаница припадницима тадашњих ватрогасних јединица СРЈ с обзиром на то да су пожари на пираленским трансформаторима пре НАТО агресије били изузетно ретки, односно није их ни било. Након тога, сва настала једињења која су створена сагоревањем пиралена су отровна и канцерогена, а посебно су отровни диоксини, који су се током пожара на хемијским резервоарима ослобађали у огромним концентрацијама. Диоксини су супстанце које садрже хлор, угљеник, кисеоник и водоник и 3-бензил групе. Заправо, то су најтоксичнија једињења која настају као нежељени нуспродукти током хемијских процеса и слабо се растварају у води, али се зато изузетно добро растварају у уљима и мастима, тако да улазе у ланац исхране.

Још једна хемијски опасна ситуација настала бомбардовањем јесте гађање Азотаре, у којој су се производили амонијак, азотна киселина и минерална ђубрива. Током бомбардовања уништено је 328 тона мазута, изгорело је 25 тона, а остало је просуто у локално земљиште, док се око 200 тона амонијака излило у канал отпадних вода.

Сличну ситуацију имали смо у Новом Саду када је гађана Рафинерија нафте. Исто тако, када је гађана Термоелектрана „Колубара“ када су оштећени струјни водови, електрични стубови и трансформатори, а трафо-уље се разлило по околини. Слично се дешавало и у Прахову и у Бору где је бомбардована трафостаница „Електроисток“. Такође, приликом бомбардовања „Застава аутомобила“ дошло је до сличне ситуације. Електрични трансформатори су горели и у Београду на Бежанијској коси, у Лештанима, а велика количина пиралена излила се и у Топчидерску реку током НАТО бомбардовања.

С обзиром на то да пронатовски лоби у Србији спречава сваку расправу по овом питању, нас из Српске радикалне странке занима да ли ћете ви као представници Владе Републике Србије тражити одштету због овог загађивања. Врло је важно да се каже грађанима Србије да тих 160.000.000 који су сада опредељени у ИПАРД фондовима за финансирање заштите животне средине нису ништа у односу на оно што нам је та иста Европска унија, заједно са САД, урадила и тиме изазвала трајно загађење, опасно по живот грађана Србије.

Што се тиче друге теме, то је овај споразум са Републиком Хрватском о сарадњи у области заштите животне средине. Ми из Српске

радикалне странке заступамо став да са Републиком Хрватском треба прекинути апсолутно све дипломатске односе све док траје окупација Републике Српске Крајине и да самим тим не би требало потписивати никакве споразуме, па ни споразуме у области заштите животне средине.

Чињеница је да у Републици Хрватској, нажалост, нису у стању да поштују ни много важније споразуме и много важнија права, а у питању су право на живот и право приватне својине. Не можемо заборавити чињеницу да су у злочиначкој акцији „Олуја“ пре само две деценије из Хрватске протерали више од 250.000 Срба, те да је том приликом убијено 2.670 Срба, уништене 24.752 српске куће, 13.000 приватних објеката, 182 задружна дома, 56 здравствених станица, 78 цркава, 29 музеја, 181 гробље итд. У првим данима након рата хладним и ватреним оружјем убијено је 70 повратника. За двадесет година вратило се свега 20.000 Срба, махом старијих људи, а обновљено је тек око три хиљаде српских кућа.

Хрватска и дан-данас крши споразум о повратку узурпираних кућа и станова. Вредност евидентиране приватне имовине остале иза избеглих Срба процењује се на око 30 милијарди евра, док се вредност имовине српских предузећа и банака процењује на око 35 милијарди евра, што је отето доношењем закона у Хрватској о располагању државном имовином.

Такође имамо ситуацију, о којој је Војислав Шешељ већ говорио, да Хрватска и дан-данас претендује на српску територију – ради се о граничном простору, о Шаренградској ади. А уколико би били у ситуацији, Хрвати би свакако волели да прошире своју територију и до Срема.

Сходно томе, ми сматрамо да треба обуставити сваку сарадњу са Хрватима и да овај споразум не треба бити донет.

Нажалост, чињеница је да данас нису проблем ни ови слепи мишеви ни ове птице из водених подручја, проблем је то што сте ви у Влади Републике Србије изгледа и слепи и глуви на ове проблеме, или сте одлучили да пређете преко свега тога да бисте остварили све што сте зацртали на свом путу ка Европској унији. Ми смо убеђени да у ЕУ никада нећемо ући и да, сходно томе, треба да доносимо законе који су примењиви овде, који одговарају нашим грађанима и прилагођени су нашим потребама, а не по диктату из ЕУ, јер смо досад имали прилике да видимо да нам такви закони ништа добро нису донели. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Белачић.

Реч има народна посланица Милена Ћорилић.

Изволите.

МИЛЕНА ЋОРИЛИЋ: Поштовани потпредседниче, поштовани министри са сарадницима, поштовани народни посланици, не желим да одузимам превише времена у расправи која се односи на ову област која

тешко да може изазвати велике идеолошке разлике између посланика. Мислим да нема никог ко би из истих разлога могао да се противи усвајању ових неколико међународних споразума који се односе на заштиту животне средине. Ако се заиста жели да та заштита има стварног ефекта, за њу не постоје политичке, државне границе, напротив, на њој заједнички и координисано мора радити више држава на које се конкретна проблематика односи.

Што се тиче измена и допуна Закона о заштити животне средине, оне се по својој форми врло кратко односе на захтев да се поштују услови за заштиту животне средине. Уколико се користе подстицајна средства из европских ИПАРД фондова и искористи могућност да се средства из буџетског тзв. Зеленог фонда користе за суфинансирање одређених пројеката за заштиту животне средине, могу се очекивати добри резултати.

Предложеним одредбама у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине суштински се нема шта замерити. Њиховим усвајањем омогућиће се лакше и брже реализовање пројеката из области заштите животне средине. Мислим да нам је управо то и неопходно. Чињеница је да на нашим просторима постоји доста еколошких проблема, који угрожавају не само биљни и животињски свет већ непосредно и наше грађане.

Подсетимо се да смо били непријатно изненађени када смо пре извесног времена из медија сазнали информације о закопаним, скривеним бурадима с опасним материјама.

Свакако треба похвалити напоре које је Министарство за заштиту животне средине уложило да се ти проблеми открију и предузму све мере за њихово санирање, али то је, нажалост, само врх леденог брега, јер постоје далеко опаснији проблеми, који су чак свима видљиви.

Примера ради, многи су упознати са случајем бивше Хемијске индустрије „Вискоза“ у Лозници. Ја не желим да овде улазим у расправу ко је одговоран за то што је тај некадашњи гигант са 12.000 запослених временом тотално пропао, нити је то тема данашње дискусије. Оно што је мени, а верујем и свим грађанима тог краја, потпуно несхватљиво јесте то да се о тим напуштеним постројењима не води довољно рачуна. Утисак је, и поред евиденције шта се све тамо од опасних материја још налази, да је све то помало изложено небризи и зубу времена. У неколико наврата су се, из овог или оног разлога, у тој бившој фабрици дешавале различите незгоде где су били угрожени људски животи. Само пуком срећом и ефикасним реаговањем противпожарне полиције нису прерасле у праве еколошке катастрофе, што не значи да тако нешто није могуће у будућности.

Истина је да је Град Лозница одговорно, савесно и благовремено реаговао на све ситуације у вези с отклањањем опасног материјала и извештавао све одговорне институције, посебно Министарство за заштиту животне средине. Али није у питању само Лозница, јер ми имамо још таквих великих проблема са запуштеним или потпуно напуштеним хемијским фабрикама и њиховим деловима, од Шапца до Прахова и од Панчева до Крушевца.

Генерација пензионера је својевремено створила многе фабрике у хемијској и другим индустријама, којих данас, нажалост, нема. Молимо млађе генерације, радноспособне, да учине напор и санирају, односно уклоне остатке тих фабрика како се не би угрозила животна средина, и да изграде нове.

Усвајањем ових измена и допуна отвара се могућност да се новчана средства ефикасније троше у заштити животне средине. Апеловала бих како на Министарство тако и на локалну заједницу да заједничким снагама почну да раде на решавању ових проблема. Тамо где то досад није учињено, треба да се направе конкретни планови и пројекти за санирање потенцијалних еколошких бомби. У том смислу, треба да се обезбеде средства на нивоу локала и Републике за њихову реализацију. Наше грађане не интересује ко је за то надлежан, да ли је то Република, град, привредно друштво или стечајне судије и управници, већ само желе за себе и своје потомке здраву животну средину.

Мислим да су ово веома важна питања, на којима се мора континуирано радити.

Посланичка група ПУПС, као што је већ рекла колегиница, свакако ће у дану за гласање подржати усвајање ових закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Балша Божовић.

Није присутан.

(Александар Мартиновић: Он још спава. Мораш после два...)

Шта да радимо, на нама је да испоштујемо процедуру, да прозовемо.

У складу са чланом 87. став 1. Пословника Народне скупштине, сада одређујем паузу у трајању од једног часа.

Са радом настављамо у 15 часова.

(После паузе – 15.15)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Настављамо са радом.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР      МАРКОВИЋ:      Захваљујем,      уважени  
потпредседниче Народне скупштине Републике Србије господине  
Маринковићу.

Уважени министри, даме и господо народни посланици, бићу врло  
кратак у дискусији зато што смо у досадашњој расправи, како од министра  
тако и од овлашћене представнице Српске напредне странке Милене Турк,  
чули све најважније разлоге због којих треба усвојити предложена  
решења. Чули смо све позитивне ефекте које ће Предлог закона о  
изменама и допунама Закона о заштити животне средине произвести, све  
бенефите које ће грађани имати од ових предлога закона и споразума.  
Могу да истакнем још једном значај ове теме и потребу да се заштита  
животне средине подигне високо на лествици приоритета свих нас, у  
складу са светским трендовима. Желео бих да овом приликом похвалим  
активности Владе Србије као и напоре које улаже у том правцу.

Мислим да је добра прилика подсетити јавност како су неки  
стручњаци бринули о заштити животне средине када су вршили власт, а  
данас нам деле неке лекције. Сећате се сигурно сви оног Дулића и чувене  
акције „Очистимо Србију“. Много је пара потрошено, а резултати  
никакви. Успели су да очисте само буџет Србије. Дакле, очистили су буџет  
Србије под плаштом некакве акције која је имала за циљ само маркетинг  
и пропаганду. То је био функционер једне странке која је данас у склопу  
тог Савеза за Србију, којим координира извесни Ђиласов јуришник. А  
Ђиласа спомињем само зато што он седи, помно прати и броји колико га  
пута помињемо у Народној скупштини, па ето му посла неког данас.  
Подсетићу јавност да је то министарство којим је тада руководио Оливер  
Дулић, истакнути функционер те странке, оштетило Србију за 600.000  
евра. Дакле, ни мање ни више него 600.000 евра.

Овом приликом бих желео да прочитам саопштење Коалиције за  
надзор јавних финансија, како је то отприлике изгледало: „Одлука  
Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине да обустави  
акцију 'Очистимо Србију' права је прилика да се преиспитају њени  
ефекти, трошкови, резултати и последице, али и тешке финансијске  
злоупотребе доскорашњег министра животне средине и просторног  
планирања и његових најближих сарадника које су од почетка пратиле ову  
контроверзну акцију. Двадесет пет милиона евра коштала је грађане  
Србије квазиеколошка акција 'Очистимо Србију' у периоду од 2009. до  
2012. године. Акција, чији су ефекти по заштиту животне средине  
безначајни а по јавне финансије погубни, спроведена је од стране  
Министарства животне средине и просторног планирања, у сарадњи са  
Фондом за заштиту животне средине.

За спровођење ове акције, која је у значајном делу по својој суштини класичан корупционашки посао, Министарство животне средине и просторног планирање је од Фонда за заштиту животне средине добило 1.820.000.000 динара, односно 73,24% укупних средстава. Подсећамо да је ресорни министар у периоду од 2009. до 2012. године био Оливер Дулић, који се истовремено налазио и на функцији председника Управног одбора Фонда за заштиту животне средине.

Фонд за заштиту животне средине одобрио је средства Министарству животне средине и просторног планирања у четири наврата, и то: одлуком од 30. јануара 2009. године додељено је двеста милиона динара, одлуком од 29. априла 2010. године додељено је шестсто милиона динара, одлуком од 19. марта 2012. године додељено је двадесет милиона динара и одлуком од 6. априла 2011. године додељена је једна милијарда динара.“

Даље каже: „Поред намене одобрених средстава (коју из пројекта углавном није могуће прецизно утврдити), од којих су милиони евра завршили на бесмисленим рекламирањима, непостојећим истраживањима и промоцији Министарства животне средине и просторног планирања и саме акције (примера ради, у 2009. години чак 3.401.982 динара, дакле преко 35.000 евра, проћердано је само на промоцију знака акције), занимљиво је и како су одобравана средства од стране Фонда за заштиту животне средине за пројекте Министарства, садржај самих пројеката и улога највиших функционера Министарства и Фонда у овим штеточинским пословима. Такође је важно да надлежни органи утврде да ли је и на који начин Фонд за заштиту животне средине извршавао своје законске обавезе и контролисао да ли су одобрена средства коришћена на наменски начин.

О томе у којој мери је ситуација везана за одобравање и трошење средстава за спровођење акције 'Очистимо Србију' апсурдна и прожета злоупотребама и сукобом интереса, сликовито говори неколико детаља. Један од најмаркантнијих јесте околност да је доскорашња директорка Фонда за заштиту животне средине Жељка Јуракић била у 2009. и 2010. години члан оперативног тима за реализацију пројекта. Подсећамо да, према Правилнику о условима за доделу и коришћење средстава Фонда за заштиту животне средине, одлуку о додели средстава кориснику средстава на предлог директора доноси Управни одбор. Дакле, онај на чији се предлог додељују средства за реализацију пројекта био је истовремено део пројектног тима.“

Да не бих сада читао дуго, дуго (материјала заиста има много), закључак је само један, а то је да су потрошили 600.000 евра државног новца у непостојеће пројекте, у пројекте који су имали само назив, а за

последницу, односно за реализацију нису имали апсолутно ништа. Ово не кажем ја, ово каже Коалиција за надзор јавних финансија.

Из свега што сам навео, желео бих још једном да позовем народне посланике да у дану за гласање подрже предложена законска решења. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Марковићу.

Право на реплику Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Када бих у реплици користила исти стил поштовања члана Пословника који нас обавезује да говоримо о тачки дневног реда, читала бих вам веселе и занимљиве текстове о томе како и у којим фазама су председник Србије или његов брат загађивали Србију. Али, у томе је разлика, не пада ми на памет. Читајте текстове Коалиције за надзор, цитирајте пресуде, ружите „жуте“ колико год вам воља. Џаба је. Џаба, пошто политика коју су „жути“ предложили Србији и која сутрашњим даном одбране изборног резултата... И јаучите, то је политика коју морате да спроводите. Знам да то није лако, знам да је страшно када мораш да спроводиш политику у коју не верујеш, али је то тако.

Дакле, што се тиче мене и Демократске странке, ружите све „жуте“ колико год вам воља. За сваки истражни процес, за сваки судски процес, ми смо вам на располагању, као што смо и били последњих седам година. Но, резултата истрага и судских пресуда правоснажних мањка. Тако то бива са ружењем и празним блаћењем људи које не подносите зато што вас је победила идеја коју смо ми носили, носимо и носићемо је 28 година. Ја сам задовољна што сте се придружили европској Србији, модернизацијској идеји, коалицији коју је чинила и Демократска странка, што сте начинили један тежак, невероватан корак да искорачите из митске, насилне, губитничке Србије у победничку. То је добро за Србију. А „жуте“ ружите. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, госпођо Чомић.

По Пословнику, Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Господине председавајући, рекламирам члан 104. Желим да вам укажем да нисте испоштовали члан 104. Пословника о раду. Дакле, ја не знам по ком основу је госпођа која је говорила пре мене добила право на реплику. Заиста не знам где се она осетила прозваном. Да ли се осетила прозваном када сам споменуо Ђиласа, или се осетила прозваном када сам споменуо Дулића, у лукративном смислу сам га споменуо, или се пак осетила прозваном када сам споменуо Бошка Обрадовића као координатора њихове групе посланика овде Савеза за Србију? Дакле, не знам где се она ту осетила прозваном.



Споменула је госпођа Чомић победу неке идеје. Знам само за једну победу, победу Српске напредне странке, победу идеје Српске напредне странке да Србија постане поштена земља, земља поштених и одговорних људи на власти. Победу Српске напредне странке на изборима 2012, 2014. и 2016. године, на председничким 2017. године и на градским 2018. године, где је управо победила вашу идеју, идеју пљачке Србије, идеју ојађене Србије, идеју Србије без будућности. То је победа за коју једино знам. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.)

Повреда Пословника, Маријан Ристичевић.

Изволите, колега.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, члан 107, у вези с чланом 103.

Господине председавајући, лепо је обележавати неке датуме. Јесте сутра 5. октобар, дан када је Горан Јешић у Инђију ушао са комадом столице из ове скупштине и махао њоме у знак победе.

Као саставни део 5. октобра, као саставни део ДОС-а, ја могу да кажем да је огромна енергија народа која је тог дана преточена у жељу за променама била и огромна и искрена. Али нико од нас није знао да велики део оних који су нас предводили, част изузецима, није желео да унапреди друштво, већ је само желео да га опљачка. Многи од њих су ушли у станове, ту не мислим на госпођу Чомић ...

(Председавајући: Па како сам ја то повредио Пословник?)

Зато што сте ...

(Председавајући: Молим вас да укажете на моју повреду Пословника.)

.... Да се говори о 5. октобру. Ја мислим да је повреда достојанство зато што је огромна енергија нас самих који смо били на улици била неспорна, али је спорна била жеља оних који су нас предводили да себе сместе у дворце, да из поцепаних патика и поцепаних фармерки, а ту не говорим о госпођи Чомић, уђу у дворце, себе сместе у бајке, а народ сместе у басну. И док су се они ових година иживљавали и опљачкали, по проценама међународних организација, 51 милијарду долара само до 2010. године, народ је једва преживљавао.

Дакле, треба се сећати тих датума, али то је датум огромне потрошене енергије, која се претворила у заблуду зато што су одређене вође ту енергију прокоцкале – 6. октобра за торбе пуне марака продале су 5. октобар. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ристичевићу. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.)

Гордана Чомић.

(Гордана Чомић: Реплика.)

Па немате право, ово је била повреда Пословника. Могу да вам дам по амандману.

(Гордана Чомић: Могу ја и по амандману.)

Имате право по амандману, не могу реплику.

(Гордана Чомић: По ком амандману?)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, молим вас, моја грешка.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Није проблем да...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Можете повреду Пословника?

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Може, није проблем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Члан 27. и члан 103. Указујем на то да је требало да колегама које не разумеју зашто сте нам дали реплику кажете две ствари. Прво, да је реплика дискреционо право председавајућег и да председавајући одлучује, на основу услова који су се стекли, да ли ће реплика бити дата или не.

А друго, с обзиром на то да сам потпуно сигурна да знате и странку којој припадам и људе из те странке, могли сте колеги да објасните да бих имала право на реплику кад се помене бивши председник Демократске странке Драган Ђилас, бивши министар иностраних послова из Демократске странке Вук Јеремић, бивши председник посланичког клуба Демократске странке Борко Стефановић, бивши заменик председника посланичког клуба Јанко Веселиновић, бивши посланици Демократске странке, из простог разлога – колико год ви, сироти, ружили, један „жути“ вам следи; колико год се трудили да „жуте“ наружите и да нас сахраните, омлатите и сахраните, губите из вида да смо семе кад год нас сахрањујете. Дакле, кад год се спомене неко од „жутих“ из Савеза за Србију, имала бих право на реплику.

За посао председавајућег то није лако, било би на ивици, али моје је да кажем да се не плаше модернизацијске идеје у Србији коју носи Демократска странка; носила је и носиће је увек. Она је на корист свима, чак и онима који љубе насиље, чак и онима који љубе пропаганду, чак и онима који мисле да могу побећи од победе идеје Демократске странке, европске Србије и свега онога што европска Србија подразумева. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Извињавам се још једном на грешци.

Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 108.

Немам ништа против тога што господин председавајући даје прилику опозицији да се огласи. Немам ништа против Демократске странке. Немам ништа. Ја сам с њима сарађивао. Дакле, ја немам ништа против Демократске странке, онакве каква је била. Имам против Демократске странке каква је постала после 2003. године. Дакле, ја тврдим да се Демократска странка од 2003. године само тако зове.

Не желим да сахраним Демократску странку. Желим да она изађе из проблема. Желим да она изађе из руку Драгана Ђиласа, желим да она не буде „привезак“ Драгана Ђиласа. Ја не желим да она буде заремљена. Нисам ја задужио и заремио Демократску странку. Нисам ја блокирао Демократску странку четири године. То је урадио Драган Ђилас, Шапић, то су урадили њени чланови. То су урадили они који су тек после смрти Зорана Ђинђића, као Ђилас, ушли у Демократску странку, обогатили се на рачун Демократске странке, а онда је за тај новац купили за ситне паре и сада руководе њом и доводе на место тамо неког „Залудовца“, или не знам како се то зове, да је води. Дакле, ја не сахрањујем Демократску странку. Нисам ја у име Демократске странке крао, већ је крао Драган Ђилас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ристичевићу. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала.

Реч има Бошко Обрадовић. Повреда Пословника.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, желео бих да укажем на повреду више чланова Пословника, између осталог и члана 109, који регулише да се опомене изричу оним народним посланицима који говоре, као што овде лепо стоји, на неодговарајући начин, кроз директно обраћање другим народним посланицима. Конкретно, био је случај колеге Александра Марковића који се обраћао мени лично и говорио о неким информацијама и полуинформацијама, па би био ред да то исправимо и потврдимо.

Дакле, могу да разумем да њима смета формирање Савеза за Србију као највећег опозиционог блока у последњих петнаест година, али није у реду да они тумаче Савез за Србију, него, ако нешто јавност интересује, можемо ми као представници Савеза за Србију о томе да говоримо. Међутим, ми већ више од пола године не можемо да се појавимо ни на једној београдској телевизији са националном фреквенцијом, нити је један лидер опозиције гостовао у било којој политичкој емисији више од пола године.

Нисам никакав координатор Савеза за Србију овде у Народној скупштини Републике Србије већ сам шеф Посланичке групе Двери, једне од чланица Савеза, као што су то и Горан Ђирић, шеф Посланичке групе

ДС, или Санда Рашковић Ивић, шеф Посланичке групе За спас Србије. Ми заједно координирамо нашим посланичким групама које чине Савез за Србију, у жељи да заједнички наступамо по питањима која смо договорили у програмској платформи од тридесет тачака.

Ако већ говоримо о Савезу за Србију, грађани Србије треба коначно да чују да уопште постоји Савез за Србију пошто ниједан медиј то не сме да јави јер би људи онда почели да размишљају – чекај, формира се једна велика и важна опозиција. Ово је највећи опозициони блок у последњих петнаест година. Ево коначно некога ко може да се супротстави власти. Ја разумем да из тог угла неке смета Савез за Србију, али би био ред да не користи полуинформације, већ да ми представимо сами себе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Обрадовићу.

Сматрам да нисам повредио Пословник. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала.

По Пословнику, Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Овим члановима о којима вреди прозборити коју у овој ситуацији ја бих додао и 109. Пошто се овде доста говори о томе шта је све ново на политичкој сцени Србије и када то Пословник не дозвољава, што је потпуно очигледно, онда ту постоје ту неке мере, 107. је тачно и 108. је тачно, али мислим да се и 109. односи управо на ту ситуацију.

Дакле, шта постоји? Заиста је тешко рећи. Да вам кажем, господине председавајући, мени је рецимо данас веома тешко да се одредим. Ја сам јутрос у новинама видео да постоји координатор Ђиласовог тајкунско-љотићевског удружења за Народну скупштину. Човек се похвалио да је постао координатор, ја бих сада и честитао, али поколебао се у међувремену. Изгледа да није издржао на функцији ни до паузе за ручак. Два-три сата касније каже – нисам ја никакав координатор. Да ли је икакав или никакав, ја у то да улазим нећу, али да ли то постоји сада или не постоји, ја, да вам кажем, да будем искрен, нисам начисто. Да ли постоји координатор, да ли постоји било какво организовање на нивоу тог тајкунско-љотићевског удружења у Народној скупштини, апсолутно не знам. Ја ћу се онда држати ствари које знам пошто се овде говори о принципијелној политици која траје три деценије, о томе ко је колико велики и важан.

На пример, та принципијелна политика сад подразумева да се под координаторима, који можда постоје, не постоје, деле исте вредности, да су људи данас иста породица, како сами кажу. Да ли је тако? Ту је координатор, или није координатор, који тврди да су они иста породица и деле исте вредности. На страну то што су то идеолошке вредности

Димитрија Љотића и Љотићевог „Збора“, на чему честитам ако је то три деценије идеологије оних који су се осетили повређеним кад се помене политика. Али то су, рецимо и вредности, квалификације Драгана Ђиласа и његовог личног богаћења. Ја видим, октобра 2013. координатор (који то изгледа није) каже да је Драган Ђилас био нико и ништа док није ушао у политику, док се није удружио с онима који три деценије заступају праве вредности и онда се, каже координатор (који то изгледа није), обогатио сто пута и постао милионер.

Дакле, завршавам, ако су то ствари о којима треба да расправљамо данас, то уопште није спорно, али да се ово представља за некакву снагу од стране оних који нису начисто ни да ли постоје, мислим да је то пре свега смешно. Па, да бисмо избегли смех, примените ви и члан 109. ако треба.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Орлићу. Сматрам да нисам повредио Пословник.

Мислим да треба да наставимо рад по листи, да се ова расправа не би претворила у расправу о Савезу за Србију. За мене као председавајућег он у Парламенту не постоји, тако да, у сваком случају, мислим да треба да наставимо да радимо у складу са темом и предлозима закона који су данас на дневном реду.

И те како шта можемо да чујемо укључивши у расправу министра Тривана, заједно са његовим тимом, тако да предлажем свима да наставимо рад по листи.

Реч има народни посланик Зоран Деспотовић.

Изволите, колега Деспотовићу.

ЗОРАН ДЕСПОТОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, пред нама се данас налази врло битан предлог закона о заштити животне средине. Да би грађани једне државе били здрави, та држава мора имати приоритете како и на који начин их заштитити од разних загађивача који утичу на живот и здравље истих.

По питању заштите становништва од опасних загађивача, Србија знатно заостаје у односу на земље централне и источне Европе где је присутан висок степен заштите животне средине. Према подацима да Србија годишње губи више од 6.000 људи који умиру од тешких болести, које су последице загађеног ваздуха, не могу а да не споменем агресију „Милосрдног анђела“ 1999. године, које нажалост испаштају недужни грађани Србије, и не само Србије, и које ће због осиромашеног уранијума и других отровних честица испаштати генерације вековима. А о последицама да и не говоримо. Најбоље о њима говори све више деце оболеле од најтежих болести савременог света.

Колико Влада брине о својим грађанима или, боље рећи, не брине за чист ваздух, показује податак да од 45 мерних станица за квалитет ваздуха поједине не раде годинама. У том случају можемо да нагађамо колико штетних и опасних материја уносимо у наш организам. Вода за пиће је такође лошијег квалитета у односу на поменуте земље источне и централне Европе, а један од главних и горућих проблема су депоније отпадних материјала где је, нажалост, Србија на дну европске лествице.

Видимо кроз разне извештаје да је Србија 2003. године имала планове и пројекте за затварање постојећих градских и општинских несанитарних депонија, уз изградњу нових регионалних центара. Али, како каже извештај, приоритети су отишли у другом смеру. Тако да су за проблеме управљања отпадом данас потребна значајна средства. Да ли мислите да Европска унија, у коју тако жељно хрлите, жели Србију под своје скуте са толиким бројем дивљих и несанитарних депонија?

Зашто то напомињем? Очигледан пример је средина из које долазимо, али ништа боља ситуација није у осталим градовима широм Србије. Једна од таквих несанитарних депонија је на самом улазу у општину Пријеполје и прети да се обруши у реку Лим и направи још већу еколошку катастрофу. Министарство је у више наврата обавештавано и упозоравано, још од 2012. до 2016. године, на ову еколошку катастрофу по ову општину, њене грађане и околину.

Господине министре, да ли ви, као и ваше колеге, имате посебан третман према овом делу Србије? Ако је гас, рецимо, дошао до Златибора пре десет-дванаест година, зашто не може доћи до Нове Вароши, Прибоја, Сјенице, Пријеполја? Тако би мазут и угаљ били знатно мање у употреби, средина чистија, а грађани здравији.

Запад и југозапад су један од најлепших делова Србије. У овим крајевима налазе се предели изузетних природних одлика и потенцијала. Између осталог, ту је планина Јадовник, која припада динарском систему, са великим шумским просторима и пашњацима на надморској висини од 1.734 метра. На обронцима ове планине и на самој планини налазе се три заштићена подручја, што је реткост а можда и једини пример у Србији, па и шире, чиме се доказује разноврсност флоре и фауне на овом подручју.

С ове планине и њених огранака у ток креће пет река: Милешевка, Сопотничка река, Увац, Мрчковачка река и Дубочица. Четири су под заштитом. Специјални резерват природе Клисуре реке Милешевке под заштитом је од 1976. године, где је већи део клисуре под првим степеном заштите, а потом је 2012. године урађена нова студија, чиме је резерват проширен. Од природних вредности овог резервата, позната је милешевска колонија белоглавог супа, која броји 35 парова стално насељених у овој клисури. То је друга колонија по броју гнездећих парова

после увачке. Поред белоглавог супа, у овој клисури налази се станиште Панчићеве оморике. Затим, од десет врста сова у Србији, на овом подручју живи девет. Затим, два пара патуљастог орла, којих је у Србији остало још петнаестак. Од крупних сисара, подручје клисуре и планине Јадовник станиште је мрког медведа, дивље свиње, вукова, лисица и др.

Предео изузетних одлика Јадовник – Озрен је под заштитом државе од 2012. године. Такође, са великим бројем ретких и заштићених биљних и животињских врста на овом подручју налази се и Тичје Поље. То је једно мало место, један мали заселак села Милаковићи, где је УНЕСКО унео под заштиту неколико објеката.

Од 2009. године на овој прелепој планини формирано је и хранилиште за поменуте врсте, где се годишње изнесе кланичног отпада угинулих животиња преко тридесет тона хране, за коју се претходно добија сагласност надлежних државних органа. На овај начин и на овом месту, уз помоћ чистача природе, затвара се природни круг или ланац исхране док се човек у овом случају штити од ширења заразних болести.

Споменик природе Слапови Сопотнице такође је под заштитом државе, са својим водопадима. Тако је Јадовник интересна зона великог броја истраживача, где се сваке године врши мониторинг белоглавог супа, а извештај Јована Туцакова, истраживача флоре и фауне, констатовао је да се на једном квадратном метру може наћи 25 различитих врста биљака.

Са оваквим природним ресурсима и овим природним благом, Јадовник има све услове да се прогласи националним парком.

Користим прилику да поменем и планину Тару и реку Дрину која је, као и Лим, изложена великом загађењу услед бројних депонија поред саме реке и огромне количине смећа. Узрок загађења је људски немар, али ни држава не показује намеру да се овај проблем реши и да се депоније уклоне из приобалне зоне Дрине. Потребно је да Србија и наше министарство покрену иницијативу да заједно са Црном Гором, Републиком Српском и Босном и Херцеговином свеобухватно реше проблем загађења реке Дрине.

Кад сам већ код реке Дрине, овај проблем је везан и за реку Лим, где претерана и неконтролисана експлоатација шљунка знатно утиче на рибљи фонд али и на целокупну природу у окружењу. Загађење ових река је дугогодишњи проблем, који се не решава системски и који, поред огромних еколошких проблема, представља препреку и за бржи развој туризма. У једној од најлепших туристичких регија Србије све ове проблеме и бригу о заштити ових и других природних добара и националних ресурса треба да реше Влада Републике Србије и надлежно министарство. ИПАРД фондови и тзв. милостиња Европске уније су

првенствено усмерени ка отимању наших виталних ресурса у будућности, што ми не смемо дозволити.

Даме и господо народни посланици, да не би било да причам само о западном и југозападном делу Србије, рећи ћу нешто и о проблему једног од најзагађенијих градова после Ваљева, а то је Панчево. Да ли и даље, господине министре, предузеће „Беоток“ сакупља, транспортује и одлаже опасни отпад тамо где је забрањено? Шта је с отпадом у Баваништу и ка вршачком путу, које месецима обезбеђују припадници Министарства унутрашњих послова? Када ће овај опасан отпад по грађане Панчева и околине уклонити? И зашто се не реагује? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Деспотовићу.

Министар Триван жели да вам одговори.

Изволите, министре Триван.

ГОРАН ТРИВАН: Хвала лепо.

Несумњиво долазите из једног од најлепших крајева Србије. И нема дилеме да ми посебну пажњу посвећујемо том крају. Ко је тамо ишао, зна о чему ви говорите; дакле то је заиста лепота једна, потпуна. Али питање је зашто је понегде, на неким местима у читавом региону који сте споменули тако лоше стање животне средине. То се увек своди на оно чувено питање наше свести о томе колико је потребно мислити о томе да бисмо сачували животну средину. Неће бити да сте мене чекали све ове године да завршимо тај део посла. Али немојте очајавати, врло радо ћемо помоћи, бавимо се вашим крајем, одмах да вам кажем. Ово говорим афирмативно, без имало трунчица ироније и чега год хоћете. Само сам том реченицом хтео да дам до знања да се нама проблеми у нашем друштву, па и општинама из којих долазите, гомилају десетинама година, да није реч само о годинама.

Исто тако, ако хоћу да правдам локалне самоуправе, знам да нити је било довољно разумевања, нити довољно пара да бисмо могли да решимо пуно проблема. Али, знате, ипак се не крије све у недостатку новца, понекад се крије и у томе да грађанима морамо да дамо до знања како се морају, могу и смеју понашати, нарочито када је у питању та природна лепота о којој ви данас овде говорите.

Без да залазим сада у превише детаља, ми се јако бавимо сада и депонијом, пуно тога смо затекли што није апсолвирано; дакле није било ту, чини ми се, никаквих лоших намера, само је било мало губљења времена и можда неразумевања колико је то важно, да нам се сад не прелије то у неку другу врсту проблема. Мислим да ћемо са вашим колегама који живе и раде тамо на лицу места доста брзо доћи до решења која ће бити довољно добра, уколико превазиђемо неке проблеме које имамо, они су понекад и финансијски.



Сасвим сте у праву да је мониторинг нешто што је јако важно у Србији. По мом мишљењу, он је на незадовољавајућем нивоу, јер како ћете знати шта радите ако немате довољно добар мониторинг. Причали сте о ваздуху, ја на то и циљам. Ми ћемо покушати да у буџету за следећу годину, и ту вас молим за подршку, све вас као посланике, значајно повећамо средства за мониторинг који нам је потребан да би наша Агенција за животну средину свој део посла могла да обави одлично, а иначе ради добро.

Такође, ваше спомињање заштићених добара је важно питање. Ми имамо намеру да се не задржимо на том делу површина које сада имамо у Србији (неко од колега посланика то је овде већ спомињао), имамо намеру да то значајно дижемо, те ето прилике и за вас, у вашем региону, да добијамо предлоге шта бисмо могли да радимо. Исто тако, хоћу да вас подсетим да смо ове године, за разлику од свих претходних година, више новца инвестирали у заштићена природна добра. Обавештавам вас о томе да ћемо и у следећој години повећавати средства која ће бити намењена заштићеним природним добрима. Ви у вашем крају имате разлога да и туризам појачате на темељу заштићених природних добара, и то ћемо такође имати у виду.

Када је у питању Дрина и оно на шта алудирате, ми смо се сада наново договорили са колегама из Црне Горе, Републике Српске, дакле Босне и Херцеговине. Што се нас тиче, разговараћемо о томе како да решимо питање загађивања наших река које нам долази одозго, узводно, и мислим да бисмо могли да пронађемо нека решења, у чему ћете исто тако имати прилику да учествујете и да се радујете, претпостављам, томе.

Што се Панчева тиче и посебно опасног отпада који сте спомињали, у Србији више нема оних који су безбедни када је у питању опасни отпад. Не желим много да трошим време на све то. Четрдесет година нико није отворио то питање, а ми смо га не само отворили него полако али сигурно долазимо до пресуда које ће бити коначне у овој држави. Није довољно да отворите проблем, него је потребно да се процесуира неко ко се бави криминалом на овај начин на који ви алудирате. Панчево, Баваниште и све остало је у процесу. Дакле, процеси су у току, ми то пратимо, ми се држимо прописа и тога где и у шта се можемо умешати.

Али оно у шта се мешамо свакако, то је да смо, као што видите, успели да створимо климу у овом друштву да ниједна тема није тајна, да не постоји никаква табу тема, а да се за криминал који се тиче животне средине први пут у овој држави одговара. Разуме се да ћемо наставити тако да радимо. Још ако бисмо имали подршку свих локалних самоуправа, а нарочито свих политичких партија, па где би нам био крај? Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Триван.

Реч има Зоран Деспотовић.

Изволите.

ЗОРАН ДЕСПОТОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Господине министре, рекли сте да има ироније у мом говору. Нема никакве ироније, него само чиста истина, поготово зато што долазим са тих терена и знам одлично. Када сте ви последњи пут били на тим просторима?

Сада ћу вам поменути, ваш претходни министар који је био задужен за пољопривреду и заштиту животне средине, госпођа Богосављевић Снежана, жао ми је што тренутно није ту... Дошли смо до једног врло битног решења за проблем депоније смећа у самом улазу у Пријепоље. Променила се власт, ви сте дошли на то место и од тог момента до данашњег дана се ништа више не дешава, ништа. Проблем грађана и околине – када уђете у Пријепоље, можете пре свега да се запрепастите тиме што депонија смећа из дана у дан све више и више расте. То је проблем. А то се мора решавати, и то врло брзо, да не би дошло до још веће катастрофе.

Стратегија Владе Србије везана за Јадовник мора се донети јер има могућности да се прогласи националним парком.

Затим, рекли сте, колико се сећам, закон је усвојен, везано за одлагање опасног отпада. Је ли тако? Јесте. Ништа се по том питању не ради.

А када је у питању процесуирање „Беотока“, мислим да та фирма и даље ради то како ради. Да ли је у процесу, да ли је тужилаштво шта урадило, не знам, мислим да ви то боље знате, али она и даље транспортује, складишти и тера тај отпад.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Деспотовићу.

Реч има министар Горан Триван.

Изволите, министре.

ГОРАН ТРИВАН: Нисте сасвим у току да смо са локалним самоуправама у контакту да бисмо решили питање депонија. Ради се на томе заиста, видећете у догледно време. Није нужно да будете информисани о сваком детаљу очигледно, али се ради на томе.

Да не бих коментарисао ово друго што се тиче Јадовника и других локација, поновићу – када сам иронију споменуо, мислио сам да нема ироније у мојој констатацији, дакле нисам мислио на вас.

Када је у питању заштићено добро, дакле прича о Јадовнику и другим пределима, молим вас, врло смо спремни да размотримо сваки предлог локалне самоуправе који дође са жељом да заштитите неки део територије, слободно нам дајте такву иницијативу. Процедура ће, наравно,

бити таква да Завод за заштиту природе мора да обави све стручне послове тим поводом и процени да ли је то могуће. Ово министарство од момента формирања има страховиту амбицију да се све оно што вреди у Србији заиста заштити, да то буде смислено и утемељено на законима и на принципима који важе у животној средини. Ми ћемо онда свакако, уколико правила то дозволе, и оно што се „пронађе“ тамо од стране Завода за заштиту природе апсолутно подржати и издвојити средства за управљање таквим добром.

Опасни отпад и све оно друго – бавимо се тиме, процеси су у току. Скрећем вам пажњу још једном, немојмо да се бавимо сваким детаљем, то ради тужилаштво, судови итд. Видећете, биће то добро, зато што нећемо одустати од тога. Намерно сам рекао малочас, ту је заиста потребна подршка читавог друштва, тај вишедеценијски проблем морамо истерати до краја, да се зна да сви они који се баве опасним отпадом не могу више то да раде јер то је питање здравља наше нације, и уопште се не шалим са тим. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Триван.

По Пословнику се јавио народни посланик Милорад Мирчић.

Изволите, колега.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Члан 27. и члан 107.

Ми овде присуствујемо малом предавању које нам држи министар. Притом не смемо губити из вида да ово министарство није нешто што је ново, чега у ранијем периоду није било. Ви се обраћате нама као да смо ми вас чекали. Што се нас српских радикала тиче, нисте ни морали долазити. Ово министарство је функционисало при Министарству пољопривреде и читав ресор је преузет већим делом од Министарства пољопривреде.

Ви сте сада, министре, изнели најжешћу критику, у последње време, на рачун владајуће коалиције. Ви сте их тако искритиковали да не знам зашто ови из СНС-а пре свега не реагују? Ви сте их овде оцрнили, оптужили сте их, може се извући закључак, да нису ништа радили док ви нисте дошли. Па ваљда је Министарство пољопривреде, ресорно задужено за ову област, радило неке ствари? На основу овога што сте ви рекли, министре, морате да поднете кривичну пријаву против министра Недимовића. У протекле две и више година министар Недимовић је ресорно био задужен за ову област.

Молим вас, следећи пут када се обраћате посланицима, када се обраћате у овом парламенту и јавности, водите рачуна шта говорите. Ви сте овде као Елиот Нес – појавили сте се са екипом и ви ћете сада све проблеме да решите. Остало вам је годину и по дана, значи ове две и по године нико ништа није радио, само ви када сте дошли и само када ваше министарство функционише, сада ће све бити чаробним штапићем

решено. Неће, министре, немојте тако да потцењујете ни јавност, а поготово нас посланике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Мирчићу.

Сматрам да нисам повредио Пословник. Сматрам да је министар, и по томе је препознатљив, на један веома културан и стручан начин полемисао и дебатовао са вашим страначким колегом Деспотовићем.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање о мојој повреди Пословника? (Не.) Хвала вам.

Министар Горан Триван.

Изволите, министре.

ГОРАН ТРИВАН: Дозволите ми да покушам да не будем у контексту у коме сте били ви, јер не мислим да је то начин на који треба да се комуницира, али то је ваше право.

Када злоупотребљавате моје алузије, разумем и тај ваш потребни политички контекст који хоћете да остварите у Скупштини, али вас молим исто тако да то не радите са животном средином.

Нисам ја лично овде у питању. Када кажем да сте мене чекали, онда причам о четрдесет година неотварања тема о животној средини. А ви и ја имамо довољно година да бисмо могли да се сетимо шта је то било пре четрдесет година и ко је уопште тај који може да претендује да све уради или не уради, укључујући и мене. Дакле, немојте злоупотребљавати и немојте извлачити из контекста оно што сам хтео да кажем. Немам намеру даље да полемишем на тај начин и да водим с вама дискусију на тај начин. Можемо на некакав други начин да причамо о томе.

Стварно мислим да смо унели промену у животну средину у Србији, стварно мислим да смо отворили теме и стварно не знам шта су многе локалне самоуправе радиле чекајући да се формира засебно министарство животне средине када оне саме најчешће имају овлашћења да се баве свим овим пословима о којима данас овде такође причамо. Али, понављам, не треба да јадикujemo због тога и немојте нас нападати због тога, није то угао ове моје приче; ја и даље имам свест да ћете ви то и даље радити, али не мислим да је то лепо.

Што се тиче конкретних ствари о којима смо причали, предузећа које сте споменули, нисам се сетио малочас да вам кажем, одузета је дозвола у августу прошле године. Радимо на томе, трудимо се јако, верујте ми; није реч о мени, ту је читава плејада од стотину људи који раде овај посао, укључујући инспекцију, која нема довољно капацитета.

Ми хоћемо да променимо све, ми не можемо све одједном да променимо, али оно што можемо, за разлику од свих досад, то је да отворимо све теме и да ниједна тема за наше грађане не буде табу. То није питање политике, нарочито не дневне, јер грађани имају право, као што

сте и сами рекли, да знају сваку, и најгору, чињеницу о квалитету наше животне средине, од пијаће воде до опасног отпада који криминалци закопавају тамо где му није место. Немамо намеру да се са тим зауставимо. Понављам, подршка свих у друштву за тај део посла је неопходна, јер Министарство само никада неће бити довољно да изведе овај део посла, а Србији је ово потребно као кисеоник. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Триван.

Реч има Вјерица Радета, по Пословнику.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Члан 116. Пословника.

Ми српски радикали се, опште је познато, залажемо за што више могућности да се у Народној скупштини говори, да говоре и народни посланици и министри, али ви сте се определили за овај пословник који не дозвољава да се неко јавља након повреде Пословника.

Знали сте добро да министар Триван гледа према Мирчићу и да се јавља и почиње обраћање с тим да коментарише оно што је господин Мирчић рекао у повреди Пословника. То нисте смели да дозволите. Или, ја вам сваки пут кажем, подржаћемо вам такве повреде Пословника ако будете исти према свима, ако имате исти аршин. То што гледате, члан 116. каже да сви овде морамо исто да се понашамо у складу са Пословником, па и министар. Ако сте њему дозволили, онда немате право више ниједном народном посланику да не дозволите да реплицира по повреди Пословника.

Знате, то што ви имате неки посебан однос према министрима, то што су вама министри нешто, не знам ни ја, недодирљиво, то је ваша ствар. Вама је можда Триван митско биће. Што се тиче нас српских радикала, то је човек који је рекао да га баш брига да ли ће граница са Хрватском бити 11.000 квадратних километара у нашу корист – а наше је то – или ће бити у корист Хрватске. Каже, свеједно, граница тамо или овамо. И немате никакав проблем с тим. Видим, нико од вас нема никакав проблем с тим. Дакле, то је његово мишљење. Ви га подржавате, логичан закључак, делите то мишљење. Али не играјте се са границом Србије, поготово не дозволите да се то расправља пред неком међународном арбитражом јер ћемо то унапред изгубити.

Дакле, само вас молим, Скупштина не треба да се изјашњава, али ви се изјасните – да ли сви можемо да говоримо реплику после Пословника, или је то част министра Тривана? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Радета.

Ја сам се само држао члана 96. Ево, прочитаћу: „Председник Владе и чланови Владе добијају реч кад је затраже и на њих се не односи

ограничење у погледу трајања излагања.“ Тако да у складу с тим... А, колико сте видели, дао сам прилику и...

(Вјерица Радета: Ја сам рекла члан 116.)

... Дао сам прилику и колеги Деспотовићу. Имали су јако добру дебату, веома стручну дебату. Колега Мирчић је сигнализирао повреду Пословника, тако да ...

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

(Вјерица Радета: Погледајте у стенограму.)

Добро, хвала.

Изволите. Поново повреда Пословника.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Ово би по вашем тумачењу могла бити и реплика вама, али нека буде по Пословнику, члан 27. став 1.

Не знам зашто сте се збунили, зашто ме питате да ли желим да се Народна скупштина изјасни о повреди Пословника када сам ја то лепо рекла. Узмите стенограм па видите да ли хоћу или нећу. Не пада ми на памет да вам понављам два пута, морате да се сконцентришете.

Немојте да правите будале од нас. Ми смо народни посланици, говорим пре свега о посланицима Српске радикалне странке, који знамо Пословник, знамо да читамо, знамо да тумачимо и одакле вам идеја да ви читате члан 96. ако се ја позивам на члан 116? Шта ви то радите? Шта ви то радите? Какав утисак желите да оставите? Рекла сам да сте прекршили члан 116, а то што се вама побркало 96, 116, 27. итд., стварно не можемо да вам помогнемо. Ако имате проблем, слободно се склоните, ево, ја сам спремна да врло поштујем Пословник и да водим седницу Народне скупштине, потпредседник сам као и ви. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вама. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала вам пуно.

Идемо даље. Реч има народни посланик Бранимир Јовановић.

Изволите.

БРАНИМИР ЈОВАНОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри и представници Министарства, колегинице и колеге, тема о којој данас расправљамо, видимо и кроз расправу, веома је значајна, а чини ми се да је деценијама уназад некако стављана у други план.

Очекујем да усвајањем предложених измена и допуна Закона о заштити животне средине прецизније уредимо област која се односи на финансирање оних активности које ће бити у циљу унапређења и заштите животне средине. Пре свега мислим на део који се односи на Зелени фонд и на припрему и суфинансирање пројеката који се финансирају из претприступне помоћи ЕУ.

Зелени фонд заправо јесте настао као идеја да они привредници, оне организације које на неки начин штете животној околини плаћају

еколошку накнаду, а да се она слива у Зелени фонд и онда сврсисходно распоређује. Знам да су велика очекивања од Зеленог фонда, од великог броја удружења и великог броја организација у Србији. Ви сте и сами нагласили јуче да су потребна огромна средства да бисмо постигли одређене стандарде и знам да је немогуће испунити сва та очекивања одједном.

О овој теми можемо много расправљати. Ја ћу се осврнути на две области за које сматрам да су веома битне. То су развој, оснаживање зелене економије и значај рециклирања.

Прво, треба усмеравати средства из Зеленог фонда компанијама које се баве или учествују у неком виду зелене економије. Код нас је зелена економија у повоју и зелена радна места се тек развијају у Србији, а с обзиром на наш геостратешки положај, на наша природна богатства и на климатске промене које су неминовне, сматрам да је усмеравање на ове еколошке алтернативе добар начин да се успостави одрживи развој. Не треба да кренемо стопама неких држава које су своје економско благостање градиле на уништавању природних ресурса, већ управо супротно – треба да се усмеримо на развијање зелене економије. Навешћу Немачку и Швајцарску као примере добрих концепата. Навешћу чак пример од пре десет година када су за време светске економске кризе зелена економија и зелена радна места оправдала своју вредност – не само да су задржана него су се чак и развијала у протеклом периоду.

Од Зеленог фонда велика очекивања имају и организације које се баве рециклирањем и сигуран сам да ће се захваљујући овом фонду обезбедити стабилније финансирање и развој рециклажне индустрије.

У Србији се рециклира око 10% отпада. На нивоу ЕУ то је 60%, а издвојићу један добар пример, то је пример Немачке где се рециклира 80%, негде сам нашао податак чак и 90% отпада.

Охрабрују подаци који показују да је код нас приметан напредак из године у годину: повећава се проценат прерађеног отпада, повећава се број запослених у рециклажној индустрији, као и наплата еколошке таксе. А чини ми се да постројења за рециклажу код нас заправо још увек не раде у пуном капацитету. Мислим да у овом случају можда није проблем у самим постројењима, већ више у начину и самом процесу сакупљања сировина за прераду, тако да треба да радимо на томе да сакупљачка мрежа, која је можда једним делом и у сивој зони, мора да буде преведена у легалне токове. На овај начин ћемо у годинама које долазе сигурно уштедети неколико десетина милиона евра.

Такође, важно је да континуирано радимо на развијању свести о потреби за заштитом животне средине. То треба да буде део једног стратешког плана, и на локалном нивоу и на државном нивоу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јовановићу.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Мени је жао што министар Лончар није тренутно овде зато што мислим да би морао да одговори на неке ствари које ћемо га ми као народни посланици питати, а у вези су с једним непримереним, изузетно опасним тоном који је јуче унео у ову скупштинску расправу, који прати хајка у медијима која се већ два или три дана води против Фондације „Подржи живот“, а све због тога да би власт „опрала“ чињеницу и некако сакрила чињеницу да није на добар начин одговарала на потребе грађана Републике Србије који се лече од ретких болести, пре свега оних грађана и деце која треба да се лече у иностранству. Министар Лончар је овде јуче устврдио да су фондације које се баве прикупљањем помоћи за лечење деце путем СМС порука, пре свега мислећи на ту једну фондацију, познате по томе да су корумпиране, да паушално доносе одлуке о томе ко треба да се лечи, где треба да се лечи, да немају ни инструменте, ни стручњаке, ни механизме који су потребни за то. Затим је за ту конкретну фондацију устврдио да се коцка парама које су грађани уплатили да би деца којој држава не омогућује да се лече у иностранству отишла у иностранство и добила потребне третмане.

То је једна стара пракса Српске напредне странке да не бира средства, не бира речи и не бира начине да се обрачуна с онима који не само да мисле другачије него из било ког разлога стоје на путу једној невероватној пропаганди коју Влада Републике Србије, ево већ шесту годину, врши.

Нама је министар овде дошао са великом рекламом о томе како ће сада у Фонду бити више средстава за лечење деце у иностранству, што, узгред буди речено, није истина. Ради се о лечењу ретких болести које се, прво, не односи само на децу и, друго, не односи уопште на лечење у иностранству, али нека буде, он је рекао да ће убудуће то бити случај. Наравно, ми захтевамо да то буде системски решено, да то, као и све друго, не зависи од милостиње и маркетиншких потреба оних који воде ову државу, него да се зна колико средстава, на основу чега, које године припада РФЗО. А не да се сада уплаћују средства да би се „опрала“ чињеница да у једном случају, који је и те како потресао грађане Србије, Влада Републике Србије не само да није реаговала, него је реаговала на један сраман начин. Све што се након тога десило, укључујући и ову хајку на Сергеја Трифуновића и фондацију коју он заступа, производ је искључиво те чињенице.



Ми овде имамо народне посланике који већ више од годину дана одбијају да се део новца зарађен од игара на срећу уплати у овај фонд. Имамо народне посланике који након тога сматрају да је линч и цртање мете на њиховом челу то што грађани на друштвеним мрежама објављују ко су народни посланици који су били против таквог законског предлога. Имамо народне посланике који тврде да је урушавање институције то што је податак ко је гласао против предлога да се део зараде од игара на срећу упути за лечење деце у иностранству јавни податак.

Ја сам и пре два дана рекла да не знам за веће урушавање институција од чињенице да овде народни посланици гласају на звонце и чекају да Маја Гојковић или ви, потпредседниче Маринковићу, притиснете звоно, па да се онда опредељују како ће гласати.

Не могу да нађем довољно речи да опишем колико је штетно и опасно не упирање прстију него било каква инсинуација да неко ко скупља новац неопходан да се неко дете излечи тај новац злоупотребљава. Све што може да заличи на оптужбу изузетно је опасно. А ми опет имамо министра који овде јуче, без имало проблема и имало задршке, каже да се неко тим новцем коцка, па поставља питање како се одлучује које ће дете ићи на лечење у иностранство. Ићи ће оно дете коме држава није дала паре да иде на лечење у иностранство зато што му је, као у овом трагичном случају, фалио један папир или зато што је неко у бирократији заказао. А та фондација и многе друге фондације помогле су да се излече десетине такве деце, која врло вероватно не би била излечена да таквих фондација и таквих акција наших грађана, који су у њима кључни, није било.

Не знам како министар нема свест о томе колико су опасне те ствари које он изговара. Када прича о транспарентности те фондације, хајде да упоредимо, рецимо, Фондацију „Подржи живот“ са Фондацијом Драгице Николић, па да видимо ко се како финансира, да видимо ко и како располаже средствима, одакле коме долазе паре и ко полаже рачуне за оно што ради.

Нажалост, жао ми је, кажем, што министар није овде. Мислим да је он као министар, политичар, као неко ко се бави јавним послом, дужан да грађанима Србије који уплаћују средства у овакве фондације, јер желе да помогну а не знају како другачије да помогну, пружи један другачији однос. Те фондације раде посао који треба да ради Влада Републике Србије, а све што Влада Републике Србије заузврат ради јесте да их благи, клевете и данима организовано води хајку против њих у својим таблоидима и на својим телевизијама.

Ми ћемо се свакако и убудуће залагати за свако системско решење које ће допринети томе да за наше грађане, посебно за децу, буде више средстава за лечење. Плашимо се да ово није. А у ваше намере сумњамо

сваки пут када су праћене невероватном хајком против свих оних који вам се из било ког разлога нађу на путу или не допадају, али очигледно је то начин на који ви једино знате да функционишете. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Јерков.

Право на реплику, др Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Пошто је поменуто Српска напредна странка и термини хајка, лажи и шта већ све не, ево шта је хајка и ево шта су лажи: када овако поставите фотографије народних посланика Српске напредне странке из претходног сазива и кажете да данас посланици Српске напредне странке гласају против решења да се деца лече, то је хајка, то је лаж, то је бестијално блаћење људи. Ово је нешто што ја не памтим. Лаж је да су народни посланици Српске напредне странке гласали против тог решења.

Узгред, ови људи чије сте фотографије ставили на друштвене мреже управо су људи који су у овој сали пре више од три и по године, у јануару 2015. године, изгласали „Зојин закон“. Ако то не зна неко ко не прати Скупштину сваки дан, јер су му три и по године много, не може да буде много и не може да не зна неко ко је био у овој Народној скупштини посланик у то време. То је једина истина. Као што је истина и да је онај буџетски фонд о коме причамо установила та влада коју подржава Српска напредна странка; као што је такође истина да ми данас расправљамо и о одлуци да се повећају средства у те сврхе. Дошао министар, пред Одбором реферисао, петсто милиона додатног новца је обезбеђено. И опет некако та влада, којој се пребацује да је против лечења деце. То су невероватне ствари ако причамо о хајкама и о томе шта је истина.

Ако причамо о некој фондацији, ево ја не знам, али чини ми се да сам видео да је човек који ту фондацију води... Уопште нећу да улазим у то да је реч о човеку који је говорио све оне ствари које ће радити на нашим гробовима, то је сад мање важно. Нећу уопште да улазим у то да је реч о човеку који је државу која помаже новцем оптужио за пропаганду, политиканство и шта већ све не, а зашто – зато што је обезбедила новац и дала га за помоћ деци. Дакле, све то је сад мање важно. Ја сам видео да је он потврдио да је нека средства добијена за лечење деце пребацивао неком инвестиционом фонду. Да ли је то истина или није...

(Председавајући: Хвала.)

Још две реченице.

... То је једино питање које овде постоји. На крају, тај закон из 2015. године усвојили смо ми. Они који нам данас постављају то питање нису за њега гласали. То је истина, као што је истина и „Хетерленд“ и њихов однос према деци.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Орлићу.

Следећи говорник је Маријан Ристичевић, по Пословнику.

Колегинице Јерков, немате право на реплику. Није вас поменуо, нити је поменуо име странке, само је одговорио на ваше оптужбе. Знате и ви добро да никакви грађани нису поставили наша имена и ликове на друштвене мреже, него високи функционер Демократске странке, а знате и ко.

Изволите.

Да, Тамара Трипић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 107, повреда достојанства Народне скупштине, која је учињена тако што смо ми оптужени за небригу око болесне деце.

Речено је да водимо некакву хајку и харангу против Сергеја Трифуновића. Ја сам само у једним новинама видео: „Обртао новац болесне деце“. Немам ништа против поменутог господина, без обзира на то што ми је вређао и покојну мајку, чак сам претплатник његове фондације. Заузврат сам ја добио сурову харангу, хајку, кампању, како год хоћете да кажете, само зато што сам транспарентно пре годину и по дана изнео неке податке. Додато и измишљено је, све док тадашњи премијер није прочитао тачно шта сам написао. У овим новинама пише и да поменути господин признаје да је обртао тај новац, признаје да је 15,5 милиона обрнуо са жељом да тај новац увећа. Да ли га је увећао или није? Статистика показује да је од 15,5 милиона за четрнаест месеци, парче по парче, милион по милион, враћено десет. У том периоду вероватно је било болесне деце којој су требала та средства, али су она била у обртању у некој словеначкој фирми. Он је то сам признао.

Ја се залажем за то да се испита, да држава потпуно испита приватне фондације. Тим пре што је то јавни новац без обзира на то што је упућен добровољно и СМС порукама. Кад га упуте грађани, кад га упуте јавност, то је јавни новац. Тим пре је јаван јер је држава уплатила 250.000 евра и грађани имају право, порески обвезници, да се тачно утврди да ли је било злоупотреба или не.

То што нас је поменути господин вређао, то је сасвим друга ствар.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.)

По Пословнику, реч има Соња Влаховић.

Изволите.

СОЊА ВЛАХОВИЋ: Хвала, поштовани председавајући. Повређен је члан 108. Требало је да изрекнете меру зато што су овде изношене неистине. Ја сам морала да реагујем, и као ћерка и као сестра и као мајка, зато што смо ми посланици владајуће коалиције описани као бића која

немају осећања, која нису ништа урадила за људе који болују и који желе и могу да се лече у иностранству.

Само се питам, поштовани председавајући, шта су урадили посланици опозиције тада када су имали власт, од 2000. до 2011. године. Нису донели ни закон, ни фонд; нису дали ниједан динар за лечење људи у иностранству, ни један једини динар. Само, једноставно, износе неистине.

Године 2012. нешто креће да се дешава, и ми то знамо. Данас, број деце која се лече од ретких болести је 200 у 2018. години. Само та бројка. Колико је, сад немам времена да наводим овде таксативно, 2012. године – 334 особе, 338 особа 2013. године, па 343 особе. И закон смо изгласали, и фонд смо донели. И говоримо истину, поштовани председавајући. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Да ли желите да се Скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала.

Оливера Пешић, повреда Пословника.

Изволите.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Захваљујем, председавајући. Позивам се на члан 109, у вези с чланом 107.

Колегиница Јерков увредила је све нас народне посланике из Српске напредне странке рекавши да немамо свест о томе да децу треба лечити. Хоћу да питам колегиницу Јерков – зашто она није имала свест до 2012. године, у колико мандата је била народни посланик ДС-а и зашто никада до тада нису издвајана средства за лечење деце од ретких болести? Дакле, зарад грађана Србије, до 2012. године држава Србија је издвајала нула динара за лечење деце од ретких болести.

Све што смо имали прилику да у току јучерашње дискусије на ову тему чујемо од стране опозиционих посланика Демократске странке јесте чиста демагогија.

Парафразираћу ћу једну колегиницу која је јуче рекла да Влада Републике Србије до 2012. године није издвајала средства јер су биле непознатљиве групе. Дакле, деца са ретким болестима су била, по њима, непознатљива група, изједначена у том тренутку, као што је колегиница рекла, као и особе са инвалидитетом. Па, ако сте били у прилици, ако сте водили ову државу десет година и били на местима народних посланика у толико мандата, због чега нисте нешто учинили по том питању? Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала.

У складу са чланом 112, одређујем паузу од три минута. Хвала.

(После паузе.)

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић):** Даме и господо народни посланици, настављамо са радом према редоследу народних посланика, према пријавама за реч.

Реч има народна посланица Јелена Жарић Ковачевић.

Изволите.

**ЈЕЛЕНА ЖАРИЋ КОВАЧЕВИЋ:** Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, процес ЕУ интеграција обухвата и преговоре који се односе на животну средину. Тај процес подразумева хармонизацију прописа, изградњу административних капацитета, развој институција али и обезбеђивање финансијских ресурса. Управо измене и допуне овог Закона о заштити животне средине треба да превазиђу разлике које постоје између нашег законодавства и правила која се примењују у Европској унији. Основни циљ предложених измена и допуна јесте да се омогући коришћење средстава из претприступних фондова ЕУ и средстава ИПАРД фондова. У 2014. години одржани су скрининзи за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене, а постскрининг документ је усвојен 2015. године и послат Европској комисији.

Дакле, што се тиче законодавства, посебно су важни, ја бих бар нагласила, процесни аспекти права животне средине, који обезбеђују право на приступ информацијама, учешће јавности приликом доношења одлука и одговорност за штету која је причињена животној средини. Врло важне су и оне области које су повезане са квалитетом ваздуха, контролом загађења; ту је и управљање водама, управљање отпадом, генетски модификовани организми, али је врло важна и сарадња са другим земљама по свим овим питањима.

До пре неколико година животна средина је била проблематично питање, односно проблематично поглавље, али уз покретање неких наших домаћих капацитета и уз помоћ неких међународних препоручено је отварање Поглавља. Отварање овог поглавља представља велики изазов за Србију јер, ако узмемо само за пример управљање отпадом, можемо да знамо да у области управљања отпадом морамо изградити више регионалних система за управљање отпадом, системе за рециклирање отпада и коришћење истог у енергетици и производњи, затварање дивљих депонија и безбедно уклањање опасног отпада.

Дакле, постоје неки планови. План је да до 2028. године сав отпад буде на санитарним депонијама. Морамо да знамо да ми годишње произведемо 2,5 милиона тона отпада, а неки план је да до 2030. године будемо у могућности да рециклирамо чак половину тог отпада. То,

наравно, подразумева изградњу посебних капацитета, рад на пројектима и повлачење средстава из фондова ЕУ.

Наравно, да би учинак био комплетан, локална самоуправа мора да прати све те прописе, мере и потребе које се јављају у области животне средине. Ја бих само рекла да је у Нишу Градско веће скоро одобрило четири милиона динара за уклањање дивљих депонија. Наиме, на територији свих пет градских општина у Нишу постоје 23 дивље депоније. Иницијативу за овакав пројекат дао је Секретаријат за заштиту животне средине, припремио план по коме ће ЈКП „Медијана“ поступити и они ће уклонити те дивље депоније са територије града.

Локалне самоуправе, наравно, очекују помоћ Министарства. Та помоћ нарочито се односи на финансирање пројектно-техничке документације, то је потпуно јасно. Зато је добро што је буџет Министарства повећан ове године за неких 16%, али сматрам да би требало да се ради још више на повећању буџета тог министарства.

Дакле, ради се о врло важној области за процес приступања Србије Европској унији, али се овде говори и о области која је јако важна за побољшање животног стандарда наших грађана. Ја ћу детаљније говорити у расправи у појединостима, а сада бих само желела да кажем да давањем подршке овом предлогу закона заправо дајемо подршку здравијем и квалитетнијем животу. Свакако, мере Владе Србије које постоје у овој области заслужују сву пажњу и подршку у дану за гласање. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Маја Виденовић.

**МАЈА ВИДЕНОВИЋ:** Господине потпредседниче, господине министре, колегинице и колеге народни посланици, морам да се придружим жаљењу због тога што је министар здравља господин Лончар проценио да ово није тема о којој би требало да разговара и одговара посланицима на оно што постављамо као питања, што је проценио да у овом тренутку има важнија посла. Но, чињеница да он тренутно није у сали свакако не ослобађа обавезе нас који говоримо овде у име грађана да скренемо пажњу на неколико ствари.

Дакле, као што је и моја колегиница Александра Јерков малопре рекла, мислим да је једна од најважнијих ствари о којима би требало да водимо рачуна када говоримо о оваквим темама апсолутна обавеза и одговорност сваког од нас да водимо рачуна о свакој речи, о сваком зарезу, о тону којим говоримо, о начину на који говоримо. Потпуно је недопустиво да долази од било кога, а посебно од министра здравља, нажалост, у овом тренутку у Влади Републике Србије, да говори на начин који се чита да су бескрупулозне, недоказане оптужбе на рачун оних који су организовали, помогли, учинили, омогућили да се спасе и један једини

живот. Нисам сигурна да је министар здравља свестан последица својих речи. То није нешто што је произвољно тумачење, то је нешто што је, можемо да се подсетимо, говорио министар у свом уводном образлагању јуче, то су ствари које ми читамо из стенограма.

Знате, када министар каже – ви пошаљете СМС поруку јер вам неко тражи да лечите дете, а ваш новац не иде на то да се лечи то дете и ви о томе нисте обавештени, него иде на коцкање у некакав инвестициони фонд... Монструозне су оптужбе о нечему оваквом које изговори било ко, а посебно министар здравља. Прво, нико никоме не тражи, него је несрећна судбина било ког грађанина Србије довела до тога да тражи од грађана Србије солидарност и хуманост да се некоме, било коме, помогне. Нико не тражи, него грађани сами у томе учествују. А посебно да ви кажете да новац не иде у помоћ за лечење детета или било кога, него да неко троши на коцкање, потпуно је недопустиво.

Друго, када министар каже – океј, хајде да покренемо акцију и да од сутра надлежно министарство, и позваће премијерку Брнабић, да они од сутра крену да контролишу... То није кампања, то је посао институција. Уколико постоји било каква сумња у пословање или у законитост било кога, то је посао надлежних институција, да континуирано тако нешто прате, а не кампања једног министра или једне владе да се благи и криминализује свако ко се на било који начин и из било ког разлога не допадне једној странци и једном човеку.

Када говоримо о овоме, није ово напад само на Сергеја Трифуновића, који је помогао, омогућио, учинио да се нечији живот спасе. Ово је кампања против хуманости, против солидарности, кампања против најбољег у нама, а то је да помажемо једни другима кад је најтеже, иако немамо систем, нажалост, који би сви заједно требало да стварамо, који неће правити разлику, који ће представљати извесност и сигурност за сваког коме помоћ буде потребна. Ово није кампања само против једног човека и једне фондације која је спасила и помогла људима, ово је кампања да се посумња и да се криминализује нешто што би требало да нам свима буде свето и најосновнији приоритет, не као грађанима него и као народним посланицима, чија је то обавеза, а то је да будемо хумани и солидарни.

Из Владе Републике Србије долази нешто што су недопустиве оптужбе. Нисте ви ни судија, ни тужилац, ни власник истине, ви сте министар кога обавезује закон и молим вас, молим вас као грађанка и као народна посланица, да будемо свесни последица сопствених речи. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колегинице Виденовић.

Реч има народна посланица Милена Турк, повреда Пословника.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Рекламирам повреду Пословника, члан 107. који каже да је говорник на седници Народне скупштине дужан да поштује достојанство Народне скупштине.

Овде смо чули претходну говорницу како говори о кампањи против хуманости о којој се расправљало на овој седници Народне скупштине, међутим, ја морам да истакнем да се овде не ради о истинитим информацијама и да су управо ова влада и ово министарство здравља показали највећи степен хуманости формирајући и оснивајући овај Фонд за лечење пацијената који су оболели од ретких болести. До 2012. године нула пацијената је било послато, имало шансу да се лечи у иностранству. Године 2012. издвојено је 130.000.000 динара, сваке наредне године све више, у овом фонду. Године 2018. имамо две милијарде динара и већ двеста пацијената који су добили прилику да се о трошку државе лече у иностранству. Не само то, о овим пацијентима и о њиховом здравственом стању одлучују тимови стручњака, дакле конзилијум који се бави и процењује њихово здравствено стање и који је тип лечења најбољи.

Не само то, Министарство здравља улаже у капацитете наших лекара, у њихову специјализацију, оспособљавање, улаже у клиничке центре не само тако што их обнавља већ што гради нове, улаже у опрему. Дакле, на сваки начин настојимо да нашим пацијентима пружимо најбоље услове за лечење. Овај фонд, ова држава и ова влада оптужени су да се баве политикантством и да је то што одвајамо средства у ову намену нешто лоше. Ми само кажемо да је важно да уколико постоји неких злоупотреба, а ради се о јавном новцу, то треба да се испита и утврди. Хвала вам.

(Мариника Тепић: Пословник!)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Тепић, чуо сам вас. Могу ли да одговорим колегиници Турк, ако дозвољавате? Захваљујем.

Колегинице Турк, указали сте на повреду Пословника, члан 107: „Говорник на седници Народне скупштине је дужан да поштује достојанство Народне скупштине“. Из излагања у два минута схватио сам да сте желели да укажете да је угрожено достојанство тиме што су изречене нетачне тврдње, што је ваше легитимно право, али сматрам да ја лично нисам начинио повреду Пословника јер нисам знао за оно о чему сте ви говорили, а, с друге стране, не могу унапред знати и претпостављати о чему ће колегинице и колеге посланици говорити током расправе и дискусије. Из тог разлога сматрам да нисам учинио повреду Пословника.

Морам да вас питам да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника. (Не.) Захваљујем.

Реч има народни посланик Мариника Тепић, повреда Пословника. Изволите.



МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући. Сматрам да сте прекршили члан 27, који вам налаже да се старате о примени Пословника, а то значи да водите рачуна о томе да се у Народној скупштини говори истина и само истина.

Сигурна сам да и ви као народни посланик имате сазнања о претходном раду, нарочито ове владе чији сте саставни део, односно ваши министри, јер је претходна говорница говорила апсолутно нетачне податке интерпретирајући нешто што би требало да, по истини СНС-а, буде и званична истина. Није тачно да се деца нису лечила у иностранству пре 2013. или 2014. године зато што је Закон о играма на срећу усвојен 2008. године (дакле то је стари закон) и почео да се примењује 2009. године...

(Председавајући: Колегинице Тепић...)

Дозволите да завршим образложење и у чему је неистина.

Неистина је да се деца нису лечила, или пацијенти, у иностранству пре 2013. или 2014. године. Године 2013. или 2014. само је дато име посебном, наменском буџетском фонду за лечење стања и обољења која се не могу успешно лечити у Републици Србији. Немојте дозволити да се анулира све што се радило 2008. или 2009. године, када је препознато да се приходи од такси од игара на срећу (дакле, коцкарница, кладионица, покер апарата, Народне лутрије) наменски усмеравају за лечење у иностранству пацијената који се не могу успешно лечити у нашој земљи.

Дакле, није тачно, понављам трећи пут, и сигурна сам да ви то добро знате, да се претходно пацијенти нису лечили у иностранству. Само је дато име наменском буџетском фонду. И није га основао Александар Вучић, као што се овде намеће, то није приватни фонд, него фонд који пуне грађани Републике Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Указали сте на повреду Пословника, члана 27. Колегинице Тепић, политичке ставове ћу износити када будем у посланичкој клупи. Како сам председавајући, на мени је не да водим дијалог с вама него да водим седницу и да поштујем Пословник о раду Народне скупштине Републике Србије.

Оно што је на неки начин урадила колегиница Турк, учинили сте и ви. Нисам желео да вас спречим да образложите указану повреду Пословника мада сам потпуно убеђен да је нисам учинио.

Морам да вас питам – да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Да.)

Захваљујем, колегинице Тепић.

Колегинице Турк, омогућићу вам повреду Пословника. Молим вас да се кроз повреду Пословника обраћате директно мени и да кроз Пословник не настављамо реплицирање.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала, председавајући. Рекламирам повреду Пословника, члана 103.

Иако је можда постојао некакав буџетски фонд који је био намењен за ову сврху, подсећам да је буџет од 2008. до 2012. године у тој мери био испражњен да није постојало средстава ни за кречење и сређивање просторија, а камоли за упућивање пацијената на лечење у иностранство. У Србији се догодило оно што се није догодило ни у једној другој земљи, а то је да је министар здравља упућен на лечење у иностранство, то је Томица Милосављевић. То је заиста скандалозно!

Напомињем још једном да се управо сада, од 2012. године, одвајају значајна средства за упућивање наших пацијената како би добили најбољу могућу здравствену негу у иностранству, али о томе одлучује тим стручњака. Заиста желимо да се овај новац транспарентно троши и да се сваке године овај фонд увећава, како би што већи број људи и пацијената добио шансу. То је оно што раде ова влада и ово министарство здравља.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Турк, да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.) Захваљујем.

Колега Арсићу, основ вашег јављања је ...?

(Верољуб Арсић: Повреда Пословника.)

Изгледа да сам много повреда начинио током протеклих десет минута.

Изволите, колега Арсићу.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Рекламирам чл. 107. и 108. Пословника.

Господине председавајући, да не упадамо више у неке замке када су у питању одређене дискусије. Наиме, овде сам чуо од колега, касније је то изазвало и реплику, касније и моје јављање по Пословнику, да се брани пракса да се новац који се наменски уплаћује за лечење оболеле деце троши на другој страни. То јесте злоупотреба трошења новца, и немојте да се неки ишчуђавају, јер облигациони однос не постоји потписивањем уговора, али ако неко упути апел да се неко дете лечи и неко други уплати новац, очекује да тај новац буде наменски и одмах потрошен.

Образложење је било да се то користи и уплаћује у одређене инвестиционе фондове да би се остварила одређена камата и зарада за Фонд. Ја постављам питање – да ли још неко зарађује новац док се зарађује од камате? А то је већ злоупотреба јер, извините, када неко јавно упути апел, то је малтене и јавни приход и мора искључиво наменски да се

троши. Постављам једно друго питање, да са тим прекинемо овде у Скупштини – шта ако тај инвестициони фонд уложи новац на погрешан начин и новац се изгуби? Шта ако пропадне? Ко ће да одговара за то? Инвестициони фонд неће! Неће нико да одговара. У томе и јесте проблем. Нико не одговара и зато са том праксом треба престати. Постоји системско решење које решава овај проблем.

Значи, нечија добра воља и нечија несрећа се употребљавају да неко зарађује новац. Замислите када бисмо ми као држава уплаћивали оно што смо уштедели од пензија, од плата у одређене инвестиционе фондове који нису државни ... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Арсићу.

Указали сте на ...

(Народни посланици добацују.)

Сачекаћу, ја свакако имам времена.

Седницу ћу водити ја, не ви.

Указали сте на повреду Пословника, чл. 107. и 108. Суштински, односе се на достојанство Народне скупштине и на то да се председавајући стара о реду на седници Народне скупштине. Не мислим да сте питања која сте упутили желели мени да упутите.

Више пута је током повреда Пословника образложено оно што је тема данашњег актуелног заседања; ја вас молим да то чинимо кроз дискусије, редоследом којим су се посланици пријавили, а да то наставимо кроз расправу у појединостима.

Да не бисмо наставили с овом ...

(Гордана Чомић добацује.)

Ја вам опет кажем, ја ћу водити седницу, не ви.

Да не бисмо наставили с оваквом праксом, сада ћемо, сходно члану 112, направити још једну паузу од минут, а онда ћемо да наставимо по редоследу пријављених кандидата.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Реч има народна посланица Соња Влаховић.

Молим вас да се пријавите.

СОЊА ВЛАХОВИЋ: Захваљујем, поштовани председавајући.

Не могу а да се не осврнем, поштовани грађани и грађанке Србије, на објаву на друштвеним мрежама члана главног одбора једне опозиционе странке, где је нас 157 посланика владајуће коалиције толико лепо описано... које није брига за живот српске деце. Сто педесет седам

посланика владајуће коалиције гласало је против закона којим би се регулисало да се тешко оболела деца лече у иностранству о трошку државе. Крај, нема даље. Тако је објавио члан главног одбора једне опозиционе странке.

Уважени председавајући, данас и јуче, у дискусијама посланика опозиције у вези с давањем сагласности за Предлог одлуке о изменама Финансијског плана Републичког фонда за здравствено осигурање за 2018. годину, биле су изјаве посланика опозиције да нису били препознатљиви као категорија пацијенти који болује од ретких болести, а сада их има од седам до осам хиљада. Уместо да се радују због тога што кроз буџет Министарства здравља издвајамо, уместо милијарду и петсто милиона динара добићемо још петсто милиона додатних са ребалансом, добићемо петсто милиона више и укупно ћемо имати две милијарде динара за лечење у иностранству деце која болују од ретких болести.

Само се питам зашто они нису издвајали новац од 2000. до 2012. године. Колико је деце лечено у иностранству из буџета Републике Србије до тада? Нула, поштовани грађани и грађанке Републике Србије.

Сада ћу вам таксативно рећи колико смо ми од 2012. до 2017. године упутили осигураника Републичког фонда за здравствено осигурање на лечење у иностранство. Табеларни приказ извештаја за период од 2012. до априла 2017. године: 2012. године – 334, 2013. године – 338 особа (од тога 110 деце), 2014. године – 343 (120 деце), 2015. године – 485 особа (од тога 306 деце), 2016. године – 673 особе (од тога 563 деце). Године 2018, досад је упућено две стотине деце која болују од ретких болести на лечење у иностранство. Толико смо ми посланици владајуће коалиције, нас 157, и Влада Републике Србије безосећајни.

Поштовани и уважени министре заштите животне средине, хтела бих, као члан Одбора за заштиту животне средине, да похвалим Предлог закона. Предложеном изменом Закона отклања се неусаглашеност постојећих регулатива и омогућава коришћење средстава Зеленог фонда за кофинансирање пројеката који се финансирају из претприступних фондова ЕУ. На тај начин се успостављају услови за ефикасније планирање коришћења средстава Зеленог фонда и обезбеђује сигурност у току реализације, и на тај начин се финансирају пројекти.

Овим предлогом закона стварају се правни основи за израду подзаконских аката којим би се дефинисали услови заштите животне средине за коришћење ИПАРД средстава. Корисници ИПАРД средстава сада могу бити не само правна него и физичка лица, и то је један новитет у овом предлогу закона. Од спровођења закона огромне користи ће имати Република Србија, чули смо да је то износ од око 160.000.000 евра и до 2020. године ћемо моћи да то користимо.

Битно је у Предлогу закона то што ће Министарство заштите животне средине ангажовати већи број инспекција, које ће испитати да ли физичка лица имају услове за аплицирање за ове фондове. Наравно да ћете морати да увећате број тих инспекција, што ћете, надам се, и учинити, а самим тим многи људи, многа физичка лица ће аплицирати за ове фондове, што код нас досад није била пракса.

Ја ћу у дану за гласање подржати овај предлог закона и, наравно, све остале предлоге споразума који су на дневном реду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице.

Реч има народни посланик Дејан Николић.

Није присутан.

Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

Молим вас да се пријавите.

(Балша Божовић: По Пословнику!)

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Поштовани министри ...

(Балша Божовић: Шта то значи? Не може да се не да!)

Очигледно је да не постоји култура понашања у овом парламенту. Ја ћу се држати неког стандарда који барем елементарну културу препознаје као културу, па вам се обраћам на следећи начин.

У сваком случају, Социјалистичка партија Србије, као део коалиције, и цела коалиција подржаће ваш предлог закона, ту нема апсолутно никакве дилеме. Међутим, битно је да сви они који су вам се обратили, нарочито са критикама и критичким питањима, нису били добронамерни. Јер, да је било добре намере, онда би та питања и критике били упућени прво лично себи, па се онда поставља питање за сваког од нас – на који начин смо допринели да се животна средина заштити? Да не буде ни банално, а ни бизарно, шта је то свако лично урадио, почев од личне хигијене и колективне хигијене па надаље, да допринесе да не дође до даљег угрожавања животне средине? Да ли свест о степену угрожености животне средине може да се подигне евентуално едукацијом? Вероватно може. Али та свест је очигледно далеко од онога што подразумева једно озбиљно схватање степена угрожености животне средине. Ми на томе сви заједно морамо да радимо, а не само ви, иако сте ви одређене помаке, и то веома позитивне, у том правцу учинили.

Онолико колико се ми сурово односимо према природи, толико сурово, и још много више, природа враћа нама. Тај реципроцитет, нажалост, постоји већ дуго. Питање је колико времена ће бити потребно да тај реципроцитет нестане и да се створи симбиоза између човека и животне средине у којој живи, а да и једни и други буду заштићени и да и једни и други уживају плодове онога што природа пружа а човек ради.

Због чега ово говорим? Говорим због једног еклатантног примера угрожености животне средине искључивом заслугом човека, а то је стање водозавхвата Врутци на територији града Ужица. Пре неколико година, неких пет-шест година, десила се еколошка катастрофа. Узрочник те еколошке катастрофе је човек, својим бестијалним понашањем према природи. Водозавхват Врутци или језеро Врутци је огромне површине; у то језеро се сливало све и свашта, од фекалија до разних ђубрива с околних парцела, њива и ливада, изградње објеката на нелегалан начин, и – шта се десило? Појавиле су се цијанотоксичне или модрозелене алге. И данас су присутне, то није санирано.

Питање је да ли уопште постоји могућност санације иако струка каже да постоји, и технологија постоји. Ова Влада Републике Србије и ваш ресор укључени су у санацију тог проблема и грађани града Ужица су вам на томе захвални. Влада обезбеђује средства за изградњу фабрике воде, а ваше министарство, наравно у корелацији с многим другим институцијама и струком, чини напоре да се водозавхват очисти. То је добро. Али није добро што то још увек није пробудило свест да то више не сме да се ради. Није добро што и даље постоје потенцијалне опасности да се неки други локалитет, без обзира на то да ли је водно подручје или неко друго подручје, угрози, а угрожавања је данас много.

У сваком случају, и на тај начин ћу завршити, имате максималну подршку за све напоре које чините. Имате максималну подршку и у правцу онога што сте започели и у правцу отклањања опасног отпада и покретања питања одговорности свих оних који су на криминалан начин, чинећи кривично дело са највећим степеном друштвене опасности, урадили то што су урадили и на тај начин опасно угрозили и здравље људи и животну средину. Наставите тако, јер је то једини пут који ће пробудити, бар мало, свест грађана да се животна средина посматра на прави начин, а то је да се животна средина поштује.

Захваљујем се, подршка вашем предлогу закона стоји.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Јовановићу.

Повреда Пословника, народна посланица Маја Виденовић.

Изволите.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Господине Милићевићу, потпредседниче, ви сте прекршили Пословник и сада вас позивам да заједно прочитамо члан 109.

Дакле, сматрам да је апсолутно било неопходно да народном посланику Верољубу Арсићу изрекнете опомену јер је употребљавао псовке и увредљиве изразе...

(Искључен микрофон.)

(Маја Виденовић: Молим вас да ми не искључујете микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Виденовић, ја вас молим да не подижете тон.

(Балша Божовић: Повреда Пословника.)

Добићете по Пословнику реч, наравно, само тренутак.

Значи, направили смо паузу сходно члану 112, јер је седница...

Наравно да има везе.

... Да бисмо након тога наставили по редоследу народних посланика према пријавама за реч у заједничком јединственом и начелном претресу. Након тога, сходно пријављеним посланицима, реч сам дао колегиници Соњи Влаховић. Дакле, једину повреду Пословника коју сам могао да учиним након тога, а подсећам вас да се, сходно Пословнику, на повреду може указати само у тренутку када је она учињена...

(Маја Виденовић: То сам урадила и ви сте то злоупотребили и дали паузу.)

(Балша Божовић: По Пословнику.)

Не, нећете добити реч, јер не можете говорити о нечему због чега смо направили паузу да бисмо седницу наставили.

Захваљујем, колегинице Виденовић.

Изволите, колега Божовићу, повреда Пословника.

БАЛША БОЖОВИЋ: Повреда Пословника, чл. 103. и 107. Господине Милићевићу, наведите ми тачно где у Пословнику пише да се расписује пауза, а да после паузе не можете да тражите повреду Пословника, што је било свега пет минута раније. Реците ми тачно где то пише.

У питању је иста седница; ви сте злоупотребили могућност да саопштите да је пауза, а након тога сте прешли на дневни ред иако смо све време говорили да је у питању евидентна повреда Пословника. Морате да поштујете Пословник. Не смете да га злоупотребљавате да бисте се додворавали Српској напредној странци, него морате, посебно када су у питању колегинице које су претходно говориле, да испоштујете, као председавајући, даме које су тражиле повреду Пословника, а ви се правили да нисте то чули.

Само да ми тачно кажете – када је пауза та која одређује да се ништа не важи што је било пре тога? Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Божовићу, члан 112: „Ако председник“, односно председавајући у конкретном случају, „редовним мерама не може да одржи ред на седници, одредиће паузу док се не успостави ред.“ А ред на седници значи да се настави са радом онако како је то дефинисано дневним редом, а тренутно по редоследу народних посланика који су се пријавили за реч.

Ми можемо тумачити на различите начине, а о томе ко је у праву, ви или ја, одлучиће Народна скупштина у дану за гласање.

(Балша Божовић: Грађани Србије.)

Мени само остаје да вас питам на крају да ли желите...

Грађани Србије свакако одлучују на неким изборима, али овде одлучују посланици.

(Балша Божовић: Да, желим да се изјасни.)

Захваљујем, колега Божовићу.

Повреда Пословника, народна посланица Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Моја повреда Пословника десила се након паузе. Ради се о члану 96.

Пре тога вас молим само да ми објасните које сте ви тачно редовне мере покушали да употребите па нисте да успели да одржите ред па сте расписали паузу, осим редовне мере да нас ућуткате.

Дакле, члан 96, господине потпредседниче, каже – листа говорника – народни посланици добијају реч наизменично, према томе да ли подржавају или оспоравају предлог, што наводе у пријави за реч. На списку говорника који смо добили стоји да је колегиница Влаховић у пријави за реч навела да је неопредељена. Посланици који су неопредељени говоре након посланика који подржавају предлог закона или посланика који тај предлог не подржавају. Овако како ви водите седницу, колегиница Влаховић, која је неопредељена, говориће пре многих колега које подржавају Предлог закона, рецимо колегинице Каранац, што је у супротности са Пословником.

Наравно да се сви мењамо у оквиру својих посланичких група, али једино уколико смо се исто определили за предлог закона. Нама не би пало на памет, господине потпредседниче, да од вас тражимо да ја која сам се изјаснила да сам против закона сада одједном говорим на крају листе као да сам неопредељена. Нити би вама пало на памет да тако нешто нама дозволите. Дозвољавате то колегама из Српске напредне странке, којима овде дозвољавате многе ствари.

Мислим, господине потпредседниче, да манипулишете списком говорника, не бисте ли нашли колеге које ће нас... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Јерков.

Манипулација је тешка реч, али то довољно говори о вама, а не о мени.

(Александра Јерков: Могу ли да завршим излагање?)

Завршили сте, имали сте два минута. До два минута. Ако поштујете Пословник, онда је то до два минута.



Ако бих ја сада у потпуности примењивао Пословник и користио редовне мере, онда бих применио члан 103. став 8. и одузео вам време од посланичке групе које вам је преостало, али ја то нећу учинити.

А што се тиче ротирања, па, сличну ротацију смо учинили и када је реч о вашем посланичком клубу.

(Александра Јерков: Када?)

Па, ево данас, направили смо ротацију између два посланика.

Дакле, пракса у Скупштини је да унутар посланичке групе колеге могу ротирати места уколико постоји такав договор унутар посланичке групе.

Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди?

(Александра Јерков: Наравно да желим. Ваша објашњења су луда.)

Захваљујем.

Шта сте рекли, извините? То опет довољно говори о вама. О томе можемо да расправљамо на неком другом месту, а не док ја председавам, јер то нећу дозволити себи.

Настављамо даље по редоследу пријављених.

И ви желите повреду Пословника? Изволите, колегинице Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем. Уједно молим да не гледате само у два или три сектора у овој сали. Посматрајте све народне посланике, зато и седите два нивоа изнад нас, да бисте могли да имате увид у све народне посланике.

Сматрам да сте повредили члан 108, који предвиђа да се старате о реду на седници Народне скупштине. Вашим понашањем уназад неколико минута изазвали сте неред овде. Мало пре сте се обратили колегиници Јерков јер је употребила за вас, односно начин на који управљате у овим последњим минутима седницом, реч „манипулација“, рекли сте да је тешка реч. Уверена сам, и за то имам доказе, и сви који прате ову седницу, да ви вршите дискриминацију. Не манипулацију, него дискриминацију.

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Тепић.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни о указаној повреди Пословника? (Да.) Захваљујем.

Настављамо са радом.

Реч има народна посланица Студенка Ковачевић.

Изволите.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Даме и господо народни посланици, поштовани министри, када говоримо о Републичком фонду за лечење ретких болести у иностранству, морам да напоменем да је он уведен 2012. године, а средства у том фонду

смо сваке године, како нам је економија расла, увећавали. Ове године Фонд располаже са две милијарде и током читаве године се води рачуна да у Фонду увек има довољно новца.

Министар Лончар је детаљно образложио које су то ретке болести присутне у Србији и колико деце може да се лечи овим средствима, а ја бих само додала да је држава на располагање ставила и авион Владе Србије за транспорт пацијената, односно транспорт деце у иностранство.

Процедура за остваривање права на средства из Фонда је максимално упрошћена и завршава се врло брзо, а детаљне податке о болести не морају да достављају сами родитељи, већ лекари који третирају пацијента. Родитељи само морају да се пријаве буџетском фонду са документацијом коју већ поседују. Онда Фонд од клинике затражи комплетну документацију, односно историју болести, комисија контактира инострану клинику и обрађује захтев.

Када се исцрпе све могућности за лечење у Србији, лекари треба да родитеље упуте на тај државни буџетски фонд, треба да их упознају са условима и процедуром, која је, кажем, максимално поједностављена. За доделу средстава потребно је да клиника у којој је предложено лечење потврди могућност успешног лечења и да је то лечење научно доказано, дакле да се не ради о експерименталном облику лечења.

Још једном наглашавам, у Фонду има две милијарде и увек се води рачуна да у њему има довољно новца за потребе лечења у иностранству деце која болују од ретких болести. А постоји и пракса довођења лекара и стручњака из иностранства у Србију, што је свакако повољнија варијанта за пацијенте.

Тема заштите животне средине већ дуго је врло присутна у нашој јавности управо због своје важности. Мислим да нема потребе наглашавати које су последице немарног понашања према животної средини, па ипак још увек као друштво нисмо у потпуности преузели одговорност за немар, нити појединачну нити колективну. Успостављање интегрисаног система изискује много средстава, а најскупље је уређивање система управљања отпадом и отпадним водама, по неким проценама чак пет милијарди евра. Дакле, највећа шанса су нам управо ови фондови и сви напори морају бити усмерени ка повлачењу средстава из европских фондова.

У Бору, као што многи од вас знају, од 1903. године постоји рудник бакра и злата. Топљење метала старом технологијом имало је катастрофалан утицај на животну средину, а загађење сумпор-диоксидом је било, верујте, сурово. Потом је 2013. године Влада Александра Вучића завршила пројекат нове топионице, промене технологије топљења; реконструисана је топионица, изграђена нова фабрика сумпорне киселине.

Квалитет ваздуха је потпуно преобраћен и од црне тачке на мапи Европе Бор је постао град са квалитетом ваздуха прве категорије. За то смо добили признање од Европске агенције за заштиту животне средине, која је 2016. године РТБ прогласила еколошком звездом побољшања квалитета ваздуха у Србији. Недавно је стигло и признање Министарства екологије за допринос смањењу загађења ваздуха у земљи. Управо је та топионица била светла тачка у проналажењу квалитетног стратешког партнера за компанију и за реализацију раста и развоја производње. Партнери из Кине много полажу на заштиту околине, стога смо ми у Бору тиме изузетно задовољни.

Смисао измена овог предлога закона је да би његовим усвајањем индивидуалним газдинствима и физичким лицима било омогућено да партиципирају и траже средства из ИПАРД фонда. Средства могу добити и предузетници и привредна друштва али и земљорадничке задруге. Дакле, врло је важно да се аплицира са што већим бројем пројеката и да се повуку средства у што већем износу. Апел је, наравно, упућен физичким лицима и организацијама које сам набројала.

Ја вам се захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Ковачевић.

Реч има народни посланик Муамер Зукорлић.

Није присутан.

Реч има народна посланица Ивана Николић.

Изволите.

ИВАНА НИКОЛИЋ: Хвала, председавајући.

Даме и господо народни посланици, уважени министри са сарадницима, Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине налази се на дневном реду како би се и у овој области успоставио одржив систем, који обухвата коришћење средстава која су на располагању Републици Србији и, пре свега, коришћење средстава из претприступних фондова.

Такође, предложеним решењима створиће се правни основ за доношење аката који се односе на дефинисање услова у животној средини, који ће бити од великог значаја за оне који ће да конкуришу, који имају пољопривредна газдинства, за доделу средстава из ИПАРД фондова. Велике користе Република Србија може да има од коришћења средстава из претприступних фондова, опредељених до 2020. године у износу од 160.000.000 евра.

Како корисници ИПАРД средстава могу бити физичка и правна лица која се баве узгојем, производњом и прерадом у области прехранбене индустрије, а ту се отвара простор и за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, тако је било неопходно доћи до решења које

је наведено у Предлогу закона, како би за будуће кориснике било јасно дефинисано, између осталог, које услове они треба да испуне с аспекта заштите животне средине.

Приступање Републике Србије Европској унији подразумева испуњавање стандарда у области заштите животне средине, за шта је неопходно изградити одговарајућу инфраструктуру. Генерално, што се тиче заштите животне средине, Република Србија се заиста суочава са великим изазовима. Нажалост, много је наших предузећа која су у стечају и реструктурирању, где су они који су их водили неодговорним понашањем оставили отпад те се деценијама нешто таложило и, нажалост, метал и опасан отпад одлазе у ваздух, воду и земљиште.

Борба са тим изазовима и усклађивање наших прописа са прописима ЕУ у области заштите животне средине заиста је један комплексан и одговоран задатак, али одговорна влада, одговорни председник Републике Србије доприносе стварању амбијента за усклађивање наших прописа са прописима ЕУ, као и привлачењу инвестиција, па се у области заштите животне средине у наредне две деценије може очекивати и 10,5 милијарди директних страних инвестиција: у развој инфраструктуре која се односи на управљање отпадом, на пречишћавање отпадних вода, на управљање водама и смањење индустријског загађења.

Финансирање заштите животне средине заиста је приоритет рада ове владе. Претходна влада премијера Александра Вучића увела је ред и дисциплину што се тиче трошења буџетских средстава, ова влада је наставила тим темпом да ради, а на основу закона који су данас на дневном реду примећујемо да се уводи ред и дисциплина и у коришћење наших природних ресурса и животне средине.

Заштита животне средине је обавеза сваког чиниоца друштва, појединца, локалне самоуправе, привреде, државних институција, али то у различитим временским периодима нису исто сви схватили. Једноставно, можда нису хтели да се баве тиме. Одговорно руководство које данас делује на политичкој сцени спроводећи програм Српске напредне странке израђује пројекте, решава проблеме са којима се грађани суочавају годинама уназад јер неки који су деловали нису омогућили ни елементарне ствари које су људима потребне за живот у једној здравој средини. Тако данас имамо реализацију пројеката почев од изградње водоводне мреже па до реализације великих пројеката који се односе на изградњу регионалних центара за управљање отпадом, или постројења за пречишћавање вода. Све се то данас уклапа у једну слику која генерално позиционира Србију на све бољим местима на светски признатим листама, а несумњиво је и да постаје лидер у региону, Европи и свету. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Николић.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Поштовани министри са сарадницима, колеге посланици, грађани Србије, ја сам Милија Милетић и долазим из Сврљига, а то је најлепша општина у Србији, која се налази поред града Ниша, то је најлепши град у Србији. Да би тако остало, морамо заштитити животну средину, морамо чувати животну средину. Сведоци смо да локалне самоуправе као што су моја општина Сврљиг, Бела Паланка, Гацин Хан, Књажевац и остале општине немају довољно средстава да могу то саме да одраде. Имамо велики број депонија које морамо решити, имамо локалне депоније, које ми решавамо из буџета али то је веома тешко.

Рецимо, општина Сврљиг, из које ја долазим, има започет, али није завршен, пројекат решавања отпадних вода. Да бисмо урадили коначно тај пројекат и да бисмо решили проблем отпадних вода, да заштитимо нашу природу, наш Тимок и све око Тимока – иначе, Тимок је река која пролази кроз Сврљиг – морамо обезбедити средства.

Надам се, уважени министри да ћете ви са вашим министарством и наша влада у наредном периоду обезбедити више средстава у буџету вашег министарства, да сви заједно радимо, те мале локалне самоуправе из својих малих буџета, заједно са буџетом Републике Србије и са европским средствима, да радимо на томе да решимо све депоније, да решимо проблем отпадних вода и да наше општине остану најлепше, најлепше у свету.

Иначе, ја представљам у Скупштини Србије Уједињену сељачку странку, изабран сам са листе Српске напредне странке и стварно мислим да Влада Републике Србије, на челу са нашом Аном, са нашим председником Вучићем, даје велику подршку развоју малих средина, развоју наших малих општина, развоју југоистока Србије.

Једна је ствар најбитнија – природа нам је дала све, ми је морамо сачувати. Зато позивам све колеге посланике да гласамо за предлог овог закона и за све предлоге, јер мислим да ћемо на тај начин имати могућност да ојачамо наше општине, да заштитимо нашу природу, да обезбедимо здравље свих наших грађана у Србији.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам, колега Милетићу.

Реч има народна посланица Јелена Вујић Обрадовић.

Изволите.

ЈЕЛЕНА ВУЈИЋ ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, уважени грађани Србије, поштовани министри, има ли шта значајније од живота и здравља људи, деце, очувања животне средине и очувања природних ресурса? Узимајући у обзир

важност ових закона, свакако ћете имати максималну подршку Посланичке групе Јединствена Србија, како за предлог закона који је дало Министарство здравља тако и за предлог закона који је дало Министарство животне средине.

Уважавајући ваше присуство, узећу само пар минута времена да пар речи кажем о допуни закона из области Министарства здравља. Ради се о Предлогу одлуке о давању сагласности на Одлуку о изменама Финансијског плана РФЗО. На дневном реду добили смо ову врло важну допуну закона, можда и најважнију одлуку Министарства здравља, која се тиче живота деце и људи оболелих од ретких болести. Дакле, на списку РФЗО-а засад по статистици има око две стотине деце оболеле од ретких болести. Пуна подршка хитном доношењу овог закона, повећању средстава Фонда за око две милијарде динара, кратком року доношења одлуке од стране лекарске комисије, што је можда најважније, и за то што су овим законом обухваћене ретке болести које досад нису биле на списку РФЗО-а. Јако је битно, такође, да родитељи деце оболеле од ретких болести буду благовремено и исправно информисани о начину како да поднесу захтеве комисији, што је министар Лончар образложио у свом уводном излагању и то је јако битно.

Такође, на списку Фонда биће проширена листа ретких болести, које се досад нису налазиле на списку Фонда. Не желим заиста да као приоритет истичем ниједно болесно дете или болесног човека и врсту болести, сматрам да је свачији живот подједнако важан и вредан, али лично сам била упозната, као посланица која долази из града Александровца, о болести детета чија се дијагноза болести досад није налазила на списку РФЗО-а. Заиста исказујем посебну наду и захвалност да ће и ово дете и сва остала дечица... А ја им желим заиста да их има што мање, и да се што мање у будућем периоду уопште и користе средства овог фонда, али је јако позитивна вест да су сада издвојена оволика средства, око две милијарде динара, и да Министарство указује да ће та средства бити и увећана. Тако да ће овај предлог закона Министарства здравља имати пуну подршку посланика Јединствене Србије.

Што се тиче ваших закона, уважени министре, такође имате пуну подршку посланика Јединствене Србије, дакле Закона о заштити животне средине, Предлога закона о потврђивању Споразума о очувању афричко-евроазијских миграторних птица водених станишта, Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Хрватске и предложеног протокола. Дакле, ваше министарство, Србија је схватила озбиљно важност заштите животне средине; схватила је озбиљно Поглавље 27, које се тиче очувања животне средине, очувања наших вода, климе, ваздуха, земљишта, што је важно за живот и здравље свих људи.

Корисници или лица, а јако сам пажљиво слушала ваше излагање, које је било јасно и концизно, да апликанти за средства која ће једним делом издвојити Министарство за заштиту животне средине, али и средства претприступних фондова ЕУ, ИПАРД програма... Да ће корисници ових средстава бити како правна тако и физичка лица и корисници пољопривредних газдинстава, што је јако битно. Дакле, стварају се правни услови како би и правна и физичка лица могла да аплицирају за ова средства.

Ви сте, министре, као пример добре праксе поменули Аустрију и Мађарску. Посланичка група Јединствене Србије, на челу са шефом наше посланичке групе уваженим Драганом Марковићем Палмом, имала је у претходном периоду једну веома успешну посету Аустрији, Бечу, где смо могли и лично да се уверимо у степен и напоре које ова земља улаже у заштиту животне средине. Имали смо и радни састанак из области екологије у компанији „Пор“, која се бави заштитом животне средине, и присутна је и у Србији. Ми смо том приликом изложили све проблеме, нарочито када су у питању регионалне депоније.

А сложићете се и ви, од када сте дошли на чело Министарства и сагледали проблем, да Србија апсолутно има проблема са регионалним депонијама. Ја долазим из Расинског округа – постоји проблем, Рашки округ има проблем, да не помињем друге округе. Дакле, велики је проблем и ваши напори морају бити усмерени ка решавању питања регионалних депонија. Верујем да ћете се сложити да питање број један, не само на европском путу већ и на националном путу, мора бити питање решавања регионалних депонија и, свакако, свих осталих сегмената у области заштите животне средине.

Проблем екологије решавате ви у Министарству, ми када доносимо законе у Народној скупштини, а сматрам да и јединице локалне самоуправе, поред грађана, који треба да подижу свест о заштити животне средине... И невладином сектору свакако пуна подршка у области заштите животне средине. Сматрам да јединице локалне самоуправе такође морају да активније учествују у изради свих докумената који су потребни, како у припреми пројеката, подношењу пројеката, тако и решавању еколошких питања на локалу.

Законом о заштити животне средине прописано је да средства Зеленог фонда сада у већој мери могу да користе јединице локалне самоуправе. Ово није нека велика, системска измена Закона, али је прилагођавање свих ових прописа који досад у Закону нису били присутни програмима ЕУ. Свакако да на том путу приоритета...

(Председавајући: Колегинице, приводите крају.)

Хвала вам. Сумираћу на крају да ће Посланичка група Јединствене Србије закону из области заштите животне средине и вашем министарству такође дати пуну подршку. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Јелисавета Вељковић.

Изволите.

ЈЕЛИСАВЕТА ВЕЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани министри са сарадницима, поштоване колегинице и колеге народни посланици и поштовани грађани Републике Србије, Предлог закона који је данас на дневном реду ће умногоме побољшати живот у Србији. Многи закони које смо досад усвојили, које је предложила Влада Србије, то су доказали. Влада ради неуморно, предано и озбиљно; предложила је низ закона, а посланици Народне скупштине усвојили. Ти закони су допринели да се незапосленост смањи, подигну пензије и боље и сигурније живи у нашој земљи.

Када је овај закон у питању, знамо сви колика нам је загађеност ваздуха, воде и земљишта – НАТО бомбардовање, топлане, електране и многе фабрике које не воде рачуна о својим отпадним материјалима, који завршавају у рекама и земљишту. Влада је ту да предложи решења, да се ураде пројекти који могу да реше те проблеме. Чули смо, треба доста новца за то. Можда га немамо довољно, немамо довољно за све, али кренуло се са отклањањем силних недостатака у заштити животне средине, која је година била запостављана. Очување животне средине мора да нам буде приоритет. Зато апелујем на родитеље, васпитаче у вртићима, наставнике од основне школе па надаље да воде рачуна о тој области.

Долазим из Сремских Карловаца, које не треба посебно описивати. Верујем да су сви чули за њих, а многи и посетили и били одушевљени културноисторијским вредностима овог места. Дневно Карловце посете туристи из целог света, буде десет-петнаест аутобуса, некад и више. Нажалост, морам да изговорим нешто што ми не прија, а верујем да многим неће, али је истинито. Морамо признати, када дођу наша школска деца, Карловци постају „окићени“ смећем као новогодишња јелка – најлон врећице свих боја, амбалажа чипса, „смокија“, разне конзерве, које наши људи морају јако брзо да склањају. Верујем да при поласку на пут наставници скрећу пажњу ученицима на понашање, али их треба пратити све време. За карловачки центар и трг многи кажу да је лепши и од Беча; много је уложено у њега и лепо се одржава, али наши млади као да то не виде. Ово није случај са странцима, који врло често долазе у Карловце.

Морам да кажем да је завршена реконструкција пута од Карловаца према Инђији. Пут је завршен у року и веома је велика помоћ за овај део



Срема. Прилаз путу се још увек ради, али Јавно комунално предузеће Сремских Карловаца и сад атар карловачке општине одржава: канали су прокопани, смеће се редовно носи и сваку примедбу прихватају и отклањају.

Све ово може да се каже и за општине Инђија, Стара Пазова, Нова Пазова и донекле Батајница. Батајница има проблем са подземним водама. Канали су пуни воде, али је и много смећа у њима. После Батајнице, пут ка Београду до скретања ка ауто-путу, где се гради леп верски објекат, невероватно је запуштен. Светле тачке су понеки објекти неких приватних предузећа, бензинских пумпи. На том делу постоје тротоари, које многи мештани, многа села немају, али ови тротоари се назиру, толико су обрасли да не могу да се користе те се пешаци који раде у тој зони крећу саобраћајницом, ометају саобраћај и угрожавају своје животе.

Сматрам да за ово не треба пуно новца, али треба доста рада да се канали очисте, однесе смеће, дрвеће поткреше и ослободи простор за употребу. Локална заједница, на пример, Суботице сваки дан на својој локалној телевизији моли грађане да јаве где је запуштен терен, где је непокошено, где се појавила амброзија, а овде као да то нико не примећује. Више пута је наш председник Србије Александар Вучић у својим обраћањима изговорио да наш народ мора да мења своју свест. Грађани, ја бих рекла, чак и своје лоше навике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Вељковић.

Реч има народна посланица Јасмина Каранац.

Изволите.

ЈАСМИНА КАРАНАЦ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани министре Триван, поштовани чланови кабинета Министарства за заштиту животне средине, колегинице и колеге, пре свега желим да изразим задовољство због чињенице да ми након дужег времена овде у Скупштини уопште расправљамо о законима из области заштите животне средине. Такође, после дужег времена имамо засебно министарство задужено за заштиту животне средине, које брине о овој важној области и предлаже законе који морају бити усклађени с европским законодавством.

Управо у овој области нас чека огроман посао и Поглавље 27 је једно од најзахтевнијих поглавља у процесу приступања Србије ЕУ. Треба знати да су прописи ЕУ у вези са животном средином изузетно обимни и чине готово једну трећину укупног броја свих прописа, што само по себи говори колики се значај даје животној средини и колико су земље кандидати под лупом ЕУ када је у питању заштита животне средине.

Сама политика животне средине у ЕУ заснива се на принципима превентивног деловања и борби против нарушавања животне средине на

самом извору загађења. Један од значајних принципа јесте и укључивање заштите животне средине у друге политике, као што су пољопривреда, индустрија, транспорт, енергетика. Један од светских и европских принципа је „загађивач плаћа“. Наша земља мора да иде ка пуној примени тог и осталих принципа уколико желимо здраву животну средину за наше грађане. Сви ови принципи почивају на заједничкој одговорности, и Европске уније и држава чланица. Јасно је да Србију на овом путу чека много посла и мало времена.

Усклађивање прописа са европским законодавством само је први корак у процесу прилагођавања стандардима ЕУ и ове измене и допуне закона о којима ми данас овде расправљамо су само неки од тих корака. Следећа фаза у прилагођавању стандардима подразумева адекватну примену и спровођење прописа у пракси, како на националном тако и на локалном нивоу. Зато су неопходне значајне инвестиције за улагање у инфраструктуру, одржавање саграђених постројења као и административне трошкове. Процене су да ће у преузимању стандарда највећи трошак бити у сектору вода, сектору отпада и индустријског загађења. Међутим, охрабрујуће је да ће се значајан део трошкова финансирати из фондова ЕУ. Због тога морамо водити рачуна о средствима која нам стоје на располагању и донети законе који ће омогућити да та средства и повучемо.

Измене и допуне закона које су на дневном реду ове седнице односе се управо на испуњавање услова за коришћење средстава ИПАРД фондова и кофинансирање пројеката из средстава Зеленог фонда за пројекте који се финансирају из претприступних фондова Европске уније. Ми на овај начин стварамо формалноправне услове за коришћење тих средстава.

Да будем јасна, овим законом уводи се обавеза да пољопривредно газдинство које конкурише за ИПАРД подстицаје мора да испуњава одређене услове из области заштите животне средине. То значи да уколико се одступа од стандарда, тј. уколико планирана инвестиција за коју се траже средства нарушава тј. загађује животну средину, аутоматски не испуњава услове за повлачење средстава. Надлежни органи морају дати сагласност да инвестиција испуњава услове у складу са законима којима се уређује процена утицаја на животну средину, и то по ЕУ прописима, са којима су усклађени прописи Републике Србије.

Овде, министре, морам да направим малу дигресију и да нагласим да би овај модел, тј. процена утицаја на животну средину, требало са већом пажњом да се примењује и на друге области, тј. на веће загађиваче него што је пољопривреда, као што су енергетика, индустрија, грађевинарство.

Управо из ових разлога проистичу и проширења надлежности инспекције за заштиту животне средине. Самим тим, ствара се потреба за

већим бројем инспектора и мислим, министре, да у будућности и на то треба обратити пажњу.

Све ово говорим због ефикасније заштите животне средине, уз одрживи пољопривредни и свеобухватни развој. Надам се да сви тежимо циљу да се у Србији успостави одрживи систем заштите животне средине, као и значајна укљученост ове политике у остале секторе. На тај начин стварају се предуслови за конкуренту привреду, боље здравље људи, бољи квалитет живота. Мислим да су ово заједнички циљеви свих нас и зато се надам да ће ако не сви а оно велика већина, укључујући колеге из опозиције, подржати ове законске предлоге. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Каранац.

Реч има народна посланица Снежана Пауновић.

Изволите.

СНЕЖАНА ПАУНОВИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, уважени господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, важан закон, односно сет закона и одлука је на дневном реду; важно је што Србија напokon има Министарство за заштиту животне средине; важно је много ствари о којима је данас требало говорити, а много смо неважних чули. Политика јесте терен где је аматеризам дозвољен и, нажалост, догоде се дани попут овог данашњег када он надвлада па политиканство постане тема, а заштита животне средине само простор да се на то „накачимо“.

Обавеза Србије да код свог грађанства подигне свест о заштити животне средине је велика. Бескрајно ми је жао што Парламент данас у својој расправи није много помогао на тему.

Уважени министре, били сте изложени критикама и за учињено и за неучињено, па и за то што сте просто министар, али, из мог угла гледано, урадили сте велики посао. Зашто то кажем? Овде су колеге говориле и немали број њих заиста је говорио о теми, врло конструктивно, врло стручно, изнео проблеме са којима се локалне самоуправе сусрећу. Ја морам да нагласим да имате мој пун респект због једне ствари коју сте урадили на почетку свог мандата, а то је да сте се позабавили једном немилом статистиком која говори о броју деце оболеле од тешких канцерогених болести у јужној српској покрајини, не мерећи притом да ли су та деца ове или оне националности. И то је у склопу заштите животне средине.

Овај парламент је препознао важност тога и формирао Комисију. Ви сте отворили тему која није лагана за отворити је. Чини ми се да немате саговорнике на свим странама, али чврсто верујем у вашу упорност и у то да ћете ствари довести до краја. Зашто је то важно? Не зато што ја имам намеру да сада политички профитирам или прозовем неке велике силе,

него зато што морамо да постанемо свесни да ако смо били довољно храбри да кажемо да трпимо последице неког јаког отрова, онда да будемо довољно свесни и да не стварамо отрове сами са собом као свесна људска бића, која су углавном увек највећи загађивачи.

Шта сте постигли за ово кратко време у мандату као министар? Притом не мислим да није ништа урађено у мандату пре вас, не мислим да Србија није препознала овај проблем, не мислим да је било лако пре, не мислим да ће бити лако ни вама, не мислим да ће бити лако ономе ко ће вас наследити, само чврсто верујем да ће Министарство постојати, када је већ формирано, и да ће се заиста бавити својим послом.

Улагати у животну средину није трошак, улагати у животну средину је инвестиција за будућност наше деце и њихове деце. Оно што свакако морамо да побољшамо јесте начин на који ћемо наплаћивати накнаде и казне свима онима који се оглуше о оно што је добро свих нас. Верујем да ћемо наћи начин и могућност пре свега да казним криве, јер сте безброј пута говорили о томе да се истражни органи баве свим оним делима која нису у складу са законом и да ће се тај проблем са годинама негде изгубити на целој планети, па и у овој малој Србији која је саставни део ње.

Испред нас је и неколико споразума, а испред вас организација и реализација те регионалне конференције. Верујем да ће то бити важно за Србију и захваљујем се УНЕП-у на поверењу да можда баш са ове територије говоримо о свему ономе што су глобални проблеми.

Када су у питању споразуми, за мене је бескрајно симпатичан Споразум о афричко-евроазијским миграторним птицама. Зашто? Прво, дали сте ми прилику да упознам неке врсте за које нисам знала да постоје. Драго ми је да ћемо потписати споразум који обухвата 118 земаља. То је важно и за нашу државу и за све живе облике на овој планети.

У нади да ћемо сви заједно, без обзира на то којој политичкој опцији припадамо, препознати важност заштите животне средине и да ће се гласање окончати на начин да ћете добити пуну подршку овог парламента, односно 250 народних посланика, ја на крају само кажем да ће Посланичка група СПС недвосмислено подржати предлоге закона и споразуме који су на дневном реду. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колегинице Пауновић.

Реч има народни посланик Предраг Јеленковић.

Изволите.

**ПРЕДРАГ ЈЕЛЕНКОВИЋ:** Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, овде смо већ два дана и, колико можемо да схватимо, у сваком округу, у свакој општини имамо проблем. Очигледно да проблем опасног отпада није у само у Обреновцу,

Војводини и околини Београда, па бих волео од вас да чујем шта се дешава са јужном Србијом (Пиротски, Нишавски, Пчињски, Јабланички и Топлички округ). Не само ја као народни посланик, него и грађани који живе на тој територији.

Оно што желим од вас да чујем, не само ја, него и колеге и јавност, то је зашто су Уједињене нације, односно УНЕП (то је тело при УН), предложиле одржавање регионалне конференције баш у Београду.

Што се тиче вашег излагања, оно што је мени упечатљиво, између осталог сте рекли – подизање свести путем истраживања. Ви вероватно знате да подизање свести у Србији не може само ићи путем истраживања, него то морамо да радимо кроз институције система. Када говоримо о институцијама система, ту подразумевам пре свега локалне самоуправе, које сте таргетирали да носе део одговорности, и то већи део одговорности, и ту се слажем. Али пре тога мораћемо да порађемо мало и на образовању, као што рече уважени колега Мијатовић.

Ја овде имам истраживање које је рађено у дванаест општина у јужној Србији; поклониху вам касније ово истраживање. Рецимо, на питање да ли су грађани довољно упознати с еколошким проблемима у својој општини (значи, дванаест општина, да не читам редом) 70% њих каже да су недовољно упознати с тим шта њихове општине раде по питању екологије и заштите животне средине. На питање „Колико си упознат са еколошким плановима и програмима своје општине“ њих 46% каже да су недовољно информисани, а њих 30% да нимало не познају тај ресор. На питање „Да ли би узео учешћа у еколошким акцијама“ грађани из дванаест општина са југа Србије кажу, њих 50%, да би узели учешће, али 36% каже – да, ако нас неко из локалне самоуправе ангажује или позове. Последње питање каже „Како се информишеш о спречавању загађења и заштити животне средине“ – 38% је рекло да је то интернет, а 35% да је то телевизија.

Ту долазимо на онај ресор... Неко је данас спомињао кампање и медијску кампању када је у питању животна средина. Ту пре свега мислим да то министарство треба да буде и фронтмен те медијске кампање, наравно уз добру пратњу невладиног сектора, мислим на оне невладине организације које се баве проблемима животне средине. Кад кажем министарство, мислим уопште на једну државну кампању, и мислим да ћемо много боље и брже утицати на свест грађана.

Оно што желим да истакнем, то је образовање. Из једног другог истраживања, које је рађено у нишким средњим и основним школама (завршни разреди) на узорку од 960 испитаника, значи хиљаду, на питање „Да ли сматраш да је у твом образовању довољно заступљена тема заштите животне средине“ средњошколци из гимназије и стручних школа су

огромном већином одговорили да је недовољно заступљена. Ученици свих средњих школа су се изјаснили да би било боље увести посебан предмет.

У дану за гласање Социјалдемократска партија Србије подржаће сет закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Реч има министар, господин Триван.

Изволите.

ГОРАН ТРИВАН: Хвала вам.

Више посланика је споменуло неколико занимљивих ствари, али ви сте на известан начин отворили анкетом могућност да се о њима и на другачији начин разговара. Испред Србије је пуно посла. Без обзира на време које је прошло, без обзира на минули рад било кога (ако сте приметили, заправо ми не говоримо овде о томе никада), то бреме прошлости носимо сви заједно и зато су те моје реченице – кога брига за нешто што досад није урађено јер неко није урадио, какве то везе има, и какве то везе има са будућношћу моје или ваше деце. Има везе само утолико што треба да извлачимо поуке из времена које је прошло, да бисмо знали шта да урадимо. У мом случају то није фраза. У мом случају, и тима који предводим, то је пун смисао онога што желимо да урадимо, уз све мане које несумњиво имамо. Нико није безгрешан и нико нема тапију да може све да уради како ваља.

Најважније питање од свих која сте споменули јесте питање образовања. Лично мислим да је све образовање, дакле свака област живота коју бисмо данас могли да споменемо. А и ви сте као посланици данас овде споменули читаву лепезу свих питања у којима живимо, од културе до заштите животне средине. Она је обично „тринаесто прасе“. Али ја просто више не прихватам да је животна средина „тринаесто прасе“. Бар смо мало покушали да за ових годину дана померимо тај каменчић негде, па да бар будемо дванаесто, ако не тринаесто. Сигуран сам да ћемо се сви сложити, без обзира на место у овој сали у којој седимо, да су образовање и свест најважнији део те приче.

Сад, ако схватимо и видимо да чак и у Парламенту, који је лице наше предивне Србије, нисмо сви једнаки у томе и да сви другачије разумемо заштиту животне средине – од тога шта ће нам уопште теме животне средине данас кад има важнијих питања, до супротног става, што је, разуме се, све легитимно али свако постављање оваквог питања говори у ствари о нама самима... Ја то нећу даље коментарисати, осим алузије коју сам на овај начин дао.

Анкете су средство да сазнате оно што заправо не знате. Оно што сте данас рекли као резултате тих анкета заправо говори о Србији какву ја познајем, што ће рећи да немам илузија о томе каква јесте Србија, али кад

човек нема илузија, онда је у стању да се ухвати у коштац са проблемима који долазе, са тешкоћама које морате да решите, или бар морате да решавате. Ово министарство неће успети да реши све проблеме у животној средини који постоје у овом тренутку. У овом тренутку – то значи за годину или две. Требаће више времена за многе проблеме, јер они су историјски и ниједна развијена земља, која је на сличном степену развоја на каквом смо ми данас била некада, није успела да за годину или две дана реши овај проблем. Ја знам да сви ви то знате; то знају и наши грађани.

Али за мене је сада најважније да анкете, које, ево, и ви износите а ја их пратим, говоре у прилог томе да су наши грађани свесни колико не знамо, колико смо неинформисани и колико заправо сви заједно премало мислимо и мало радимо да се то деси. Само онда када сви заједно то будемо радили, имаћемо имати наде на успех. Ако то све остане Министарству, коме год, појединцу, како год, пропало је. Пропало је, као и свих ових четрдесет година, опет не окривљујући никога. Сви смо криви за то где се налазимо данас, сви заједно угрожавамо животну средину и свако од нас појединачно загађује животну средину, хтео – не хтео, зато што робујемо технологијама које данас постоје, а технологије су профит. Ми робујемо профиту. Докле год је профит главни тотем око кога се креће наша цивилизација, имаћемо проблема да се изборимо за место животне средине о коме данас причамо.

Опасни отпад је постао парадигма, то сам рекао и, понављам, нећемо се зауставити уопште. То уопште није питање мог статуса, то уопште није питање тога шта ће се било коме од нас дешавати у погледу јавности, критика, некритика. Не, не. Ово је питање егзистенције, животне, и здравља наше нације, и ту компромиса нема, понављам, нити ће бити. Не морам никоме да се доказујем да то радим, да то мислим и да већ резултати постоје. Ко хоће да види, он ће то видети. Ко неће да види, не вреди вам ни десетине резултата и зато је то мање важно.

Много је важније да наша деца успеју да разумеју оно што ми данас радимо и да ви данас готово да немате вртиће или школе где се на овај или онај факултативан начин не говори о животној средини. Отуд сад ово о чему сте ви причали – да се помала та свест о томе да немамо свест. Напредујемо, Последњих година напредујемо и сви смо, колико смо криви, помало и заслужни за ту причу.

Опасни отпад сам споменуо због тога што југ Србије, који понекад има пежоративни призив у понеким тумачењима, а нема, то је једнако важан део Србије као што је и север Србије, или мој исток Србије, како год, имамо предивну земљу... Уверавам и вас и ваше суграђане да се, ево, и ви лично, онолико пута интересујете како ствари стоје кад је јужна Србија у питању, да ли она има наш фокус, а има, уверавам вас, али не

могу да говорим о свему зато што се државни органи баве оним чиме смо се бавили у ситуацијама које сте могли да видите на телевизијама. Просто, то разумете.

Наравно, друге ствари које су питање депонија, комуналног отпада итд., ми се тиме сасвим отворено, јавно бавимо, сарађујемо са локалним самоуправама. Моје колеге које предводе ова два кључна сектора што се тога тиче и те како темељно раде на томе да обезбедимо логистику, да бисмо помогли свима нама да дођемо до оних папира, пројеката, како бисмо могли да изведемо и, како народ каже, да забодемо ашов.

Е, зато су Министарству животне средине потребни новци. Сви сте данас, без обзира на којој страни ове сале седите, рекли да су новци Министарству животне средине потребни. Нису мени потребни, потребни су Министарству. А ко хоће да чита другачије, а треба да чита другачије, нека са мојих усана чита да су ови новци потребни локалним самоуправама да би имале капацитета попут ваших да израде пројектно-техничке документације како бисмо могли да напредујемо, јер без тога нема напредовања. Све земље које су прошле овај пут, прошле су га тако што су у суштини правиле грешке управо ту – није било пројеката, те нису ни могли да повуку новац да би им брже било боље.

Колико нама времена треба да бисмо решили све ово, питање је. Зависи колико будемо паметни, колико будемо спремни да тако брзо запослимо нашу паметну и школовану децу и колико будемо имали пара, оних „зелених“ пара о којима се данас овде говори, које су наше и треба да заврше у Министарству животне средине, а одмах иза тога у буџетима локалних самоуправа, да бисмо покренули тај точак већ једном. Мени је доста чекања, ја тридесет година радим и промишљавам овај посао и сада је прилика да покушам да искористим те инструменте које нам даје Влада. Да ли ће то тако бити или неће, ви ћете процењивати. Ја сам сигуран само да ми нећемо одустати и да тај Дон Кихот у нама никако неће да се преда, упркос свему и упркос свима, то сте могли да приметите. Али то је судбина људи који се баве животном средином, која се заправо у све меша. Чак и кад негде немамо надлежности, ми бар причамо о томе; мислим да је то добро јер друштво треба да развије дијалог на те теме.

УНЕП, који сте споменули, то је само награда (ја то тако доживљавам) за ових годину дана озбиљног рада. УНЕП нас је видео на многим међународним конференцијама, од УН па надаље, где, овако као пред вама, говоримо о животној средини у светским оквирима; причамо и о климатским променама и одрживом развоју, са питањем шта смо то урадили у протеклих четрдесет година, планетарно. Урадили смо много, само што имамо проблем што је резултат никакав. Средња годишња температура на планети и даље расте, а ми се бусамо у јуначке груди да



смо нешто много радили. То је природа администрације, бирократије и оних који мисле да је то довољно добро. За Србију то није довољно добро. Србија је то већ више пута рекла. Србија, ако ништа друго, покушава да пошумљава и ради неке друге ствари, и то успешно, разуме се. Препознали су нас као фактор у овом делу Европе.

Ми нисмо претенциозни, ми само мислимо да знамо посао којим се бавимо, да је Србија после дуго времена на овај начин искорачила јавно говорећи сасвим отворено и директно, као и данас. Зато су нам понудили регионалну конференцију која ће се бавити кључним питањима животне средине, али ми нисмо хтели да се задржимо на питању тзв. западног Балкана, јер, искрено, ја и нисам сигуран шта то значи, али смо предложили и прихваћено је да то буде читава јужна Европа. Ето прилике да 4. и 5. децембра Србија буде домаћин читавој јужној Европи и Уједињеним нацијама на тај начин и да покаже да Србија, осим што уме да буде веома добар домаћин, а то смо видели, уме и компетентно да се бави питањем животне средине. Већ имамо, разуме се, и позиве различитих земаља да учествујемо у њиховим скуповима и помогнемо им у ономе како ми мислимо да треба радити.

Неко је овде од посланика исправно рекао да ми располажемо изузетним научницима, изузетним стручњацима, изузетном логистиком те врсте. Сетите се само наше деце која освајају прва места на међународним такмичењима из науке. Оно чега немамо јесте новац, али хајде бар да и тај новац који имамо потрошимо баш онако како би требало.

Имајући у виду анкете које сте споменули, дозволите ми да кажем да смо склони томе да на тај начин креирамо политику свог министарства и наше владе и да без медија, невладиних организација и грађана све ово што је досад добро урађено, а има доста тога, не би било могуће урадити. Чини ми се да у друштву (у коме сам дуго присутан јер имам доста година) досад нисам приметио да је друштво унисоно, од политичких фактора до цивилног друштва и медија, подржало настојања једне групације која се зове екологија или животна средина и да је ово једна од ретких тема у којој смо, без обзира на критике које постоје, постигли некакву врсту консензуса у Србији (замислите, у Србији консензус!), као што смо, изгледа, постигли консензус о животној средини.

Хвала вам на питању које сте поставили, дали сте ми шансу да кажем колико заправо Србија јесте лепа.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик колегиница Марјана Мараш.

Изволите.

МАРЈАНА МАРАШ: Захваљујем, господине председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, на самом почетку не бих се сагласила са мишљењем изнесеним у претходна два дана да ово редовно јесење заседање започињемо неважним или мање важним предлозима закона.

Поштоване колеге, сведоци смо свакодневно, широм планете, климатских промена и њихових последица. Временске непогоде, поплаве, клизишта, урагани, цунами, олујни ветрови, пијавице, обилне падавине и екстремне суше не мимоилазе ниједну државу на планети, а све као последица небриге о природном окружењу и о заштити животне средине.

Уколико сте прелазили мост код Бешке, оно што мене забрињава јесте екстремно низак водостај Дунава, да се у кориту реке могу видети земљана острва, а медији су писали о томе да се Дунав на појединим местима код Новог Сада може и прегазити.

Процена је да ће, уколико наставимо са садашњом праксом управљања чврстим отпадом, до 2050. године бити 70% више отпада, а да ће се народи у Африци, северној Азији, па и у Европи суочити са својеврсном кризом пластике.

Уважени министри, желим посебно да вас похвалим, ви сте то више пута истицали, због тога што за вас и ваше сараднике заштита животне средине није посао него начин живота. Свака вам част на том ставу. Заиста, формирањем посебног Министарства заштите животне средине ова влада је дала неопходан импулс за почетак промена када је у питању свест свих наших грађана о заштити животне средине.

Оно што сте малопре поменули, желим да документујем: ове недеље је Дечја недеља у општини Врбас започела тако што је комунално предузеће организовало еколошке радионице заједно са предшколском установом. То се заиста редовно ради и мислим да је то најважнији део где утичемо на еколошку свест будућих генерација, које ће се сигурно другачије односити према окружењу.

Желим да истакнем и неке успехе које сте ви за ово кратко време успели да урадите у Министарству. Значајно је повећан број грађана који се обраћају Министарству и пријављују еколошке проблеме у својој средини. Министарство дневно добија на десетине пријава грађана на посебну мејл адресу коју сте отворили за пријављивање локација за које се сумња да је на њима ускладиштен опасан отпад. Добијена је и прва првостепена пресуда, како сте навели у уводном излагању. Министарство је, у сарадњи са државним тужилаштвом, Министарством унутрашњих послова, БИА, покренуло акцију откривања локација на којима су нелегално ускладиштене веће количине опасног отпада. Тренутно се пред судовима воде поступци против окривљених одговорних лица.

Настављено је уклањање историјског отпада и појачана контрола субјеката који послују у ланцу управљања опасним отпадом.

Министарство је, у сарадњи са великим трговинским ланцима... То јест, ви на челу тог министарства покренули сте кампању за смањење употребе пластичних кеса кроз њихову симболичну наплату. У првом месецу примене уочено је смањење употребе за 50%, за 60% како сте ви навели, а ја сам нашла податке о 50%. Свакако, оно што желим да подржим је да сте изнели став да ћете се залагати за то да се укину пластичне кесе. То је врло значајно. Ако кренете на југ Србије у периоду када реке имају низак водостај, дрвеће уз обале река изгледа као јелке окићене пластичним кесама.

Финансирање заштите животне средине мора бити предвидиво и веће, као што смо рекли више пута. Са тим су се сагласили сви посланици. Потребна су већа средства за екологију и део средстава Зеленог фонда треба да се искористи за локалне самоуправе, да ураде пројектно-техничку документацију за пројекте за изграду пречистача отпадних вода, како бисмо могли да конкуришемо за средства у претприступним фондовима Европске уније.

Реализација већине инфраструктурних пројеката у области заштите животне средине, односно области управљања отпадом и отпадним водама, била је заустављена или успорена пре него што сте ви дошли на чело Министарства. Један такав пројекат је и у општини из које ја долазим. У питању је Пројекат скупљања и третмана отпадних вода Великог бачког канала, општина Кула и Врбас. Пројекат ЕУ вредан је 15.000.000 евра, требало је већ да се заврши. Централно постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено је у Врбасу, а циљ је да допринесе заштити и ревитализацији Великог бачког канала. Капацитет овог централног постројења је 120.000 домаћинстава. Формирано је заједничко предузеће „Пречистач Врбас – Кула“. Досад је урађено 99% канализационе мреже у самом граду Врбасу, а свега 30% у насељеним местима. Ми смо добили педесет милиона динара од стране Покрајинске владе. Ви сте јуче рекли да је обезбеђено још пет милиона, колико нама недостаје да завршимо овај пројекат и да се стави у коначну функцију. Оно што је био бирократски посао завршавамо, заиста то увек код нас иде, али ово заједничко предузеће ове врсте је прво у држави и ми сада болујемо неке дечје болести.

Желим још да истакнем да је од стране вашег министарства осигуран наставак инфраструктурних пројеката, поред Куле и Врбаса, и у Лесковцу, Сремској Митровици, Суботици. Обезбеђена су нова средства ИПА фондова за пројекте у Краљеву, Брусу, Блацу, Нишу и регионалним системима Дубоко, Срем, Мачва и Пирот.

Подсетила бих да је фебруара 2016. године, на предлог Министарства пољопривреде и заштите животне средине, када је на челу министарства испред СПС-а била проф. Снежана Богосављевић Бошковић, усвојен сет закона из области заштите животне средине: Закон о изменама и допунама Закона о заштити животне средине, Закон о изменама и допунама Закона о управљању отпадом и Закон о изменама и допунама Закона о заштити природе, и друго. Ови закони били су усаглашени са законском регулативом која важи у земљама ЕУ и, с тим у вези, добили су зелено светло и одобрење од стране Европске комисије.

Изузетно важна новина Закона о заштити животне средине било је оснивање Зеленог фонда Републике Србије, с циљем да се успостави предвидивост континуитета у систему финансирања заштите животне средине. Наиме, укупни трошкови апроксимације Републике Србије у области заштите животне средине процењени су, могли смо то данас да чујемо, на 11 милијарди евра у периоду до 2030. године. Ради се о потребним огромним средствима, али Србија као кандидат за чланство може да рачуна и на бесповратна финансијска средства ЕУ кроз ИПА фондове за финансирање инфраструктурних пројеката у овој области. Неопходан услов за коришћење ових средстава је континуирани извор кофинансирања од стране Републике Србије и јединица локалне самоуправе; кофинансирање се обично креће од 15 до 30%, зависно од вредности типа инвестиције.

Године 2015, такође у време када је на челу Министарства пољопривреде и заштите животне средине била проф. др Снежана Богосављевић Бошковић, од стране Европске комисије усвојен је ИПАРД програм, који је припремило Министарство као програм финансијске подршке нашим пољопривредним газдинствима, у вредности од 175.000.000 евра бесповратних средстава. За повлачење ових средстава било је потребно испунити и низ техничких услова и донети одговарајуће законске прописе.

Управо на претходно наведено односе се и актуелне измене и допуне Закона о заштити животне средине које су на дневном реду. Циљ измена и допуна овог закона је да се омогући коришћење средстава Зеленог фонда за кофинансирање пројеката који се финансирају из средстава претприступних фондова и испуњавање услова за коришћење средстава ИПАРД фондова.

Имајући у виду важност регионалне сарадње у области заштите животне средине и очувања природе, Министарство пољопривреде и заштите животне средине Владе Републике Србије и Министарство заштите околиша и природе Републике Хрватске припремили су Споразум о билатералној сарадњи у јулу 2015. године. Најважнији циљ био је да се

развије, прошири и промовише развој економских, научних и техничких контаката у циљу решавања регионалних и глобалних еколошких проблема. Србија и Хрватска припадају истом региону, имају исте или сличне изазове, потребе решавања питања и проблема у области заштите животне средине и очувања природе. Овим споразумом исказује се спремност за сарадњу, размену искустава и заједничко решавање регионалних питања из области заштите животне средине и очувања природе. Стога подржавам што се нашао на дневном реду и што ћемо га усвојити.

На крају желим да подржим измену Финансијског плана Републичког фонда за здравствено осигурање за 2018. годину. Укупно увећан износ средстава је 4,1 милијарда; две милијарде динара за лечење ретких болести, како смо могли да чујемо, а издвајање је и за лекове на рецепт, исплату боловања и набавку медицинских помагала. Оно што посебно желим да истакнем, то је да по први пут Републички фонд за здравствено осигурање набавља и иновативне лекове најновије генерације. То је за похвалу за Републички фонд за здравствено осигурање.

Захваљујем вам. Посланичка група ће подржати све предложене законе.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Александра Томић.

Изволите, колегинице.

**АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ:** Захваљујем, председавајући.

Уважени министри, колеге посланици, имали смо прилике да чујемо дебату за коју мислим да не приличи, поготово онима који су до 2012. године имали свега 45 деце у току годину дана које су послали на лечење о трошку буџетских средстава Републике Србије, али су се због тога лечила на други начин, а то је давањем личних донација у одређене организације које су се тиме бавиле.

Оно што је 2012. године наслеђено, а подсетићу неке колеге које су тада биле народни посланици, то је управо тај тип донација који је био буквално из џепа не само грађана Србије, већ и организовање различитих скупова да би се скупио новац. Тако је Српска напредна странка имала свега 65 посланика 2012. године и свој допринос у том циљу смо дали, као један вид донације, и скупили највише средстава као народни посланици Скупштине Србије да покажемо да смо за лечење тада Тамаре Огњановић били спремни и на тај модел финансирања лечења деце, да дамо свој допринос, иако системски дотад уопште нису била решена та питања. И сами народни посланици који су представљали тадашњу власт тада су рекли да нису препознали уопште да треба овакав закон донети, јер

једноставно нису биле препознатљиве категорије инвалида ни деце која су боловала од ретких болести, па су због тога на неки начин ад хок решавали ова питања.

Због тога, страначка подела и политичко отварање рана на овај начин на који то покушавају неки да ураде једноставно говори о тим људима који желе на овај начин да покрену ово питање и да нападну нас који смо то системски решили. А решили смо тако што смо 2014. године донели закон о фонду који треба да реши питање давања средстава из буџета за лечење ретких болести и та ставка 25. тачка 3. у буџету Србије у сваком тренутку може да се види колика је. У комисији која решава то питање седе представници здравствених институција из Републике Србије и решавају та питања. Та деца одлазе на лечење, а плаћање је кроз финансирање кроз одређена удружења али и директно болницама у које одлазе та деца.

Значи, уопште, тема лечења деце, болести и поигравање са емоцијама тог типа у јавности, да неко није довољно урадио за ове четири године, када је 1.975 деце отишло на лечење, а дотад је свега 45 деце било лечено из буџета Републике Србије, показује један крајње неодговоран приступ овој теми. О томе више не треба причати на тај начин, колико је ко и шта урадио, већ колико је деце отишло и нашло свој мир тиме што се излечило од оваквих болести.

Ако кажемо да је 2017. године то било 614, 2016. године 563, да смо од 45 деце дошли на 653 и да смо укупно 1.975 деце збринули и као држава се показали крајње одговорним, да на један системски начин решимо то питање, и да је данас велико задовољство било да на Одбору за финансије кажемо милијарду и по динара је досад дато за лечење деце оболеле од ретких болести, којих има 7.000, а да нам је задовољство да са још петсто милиона, према плану РФЗО-а, који је издвојио та додатна средства, имамо укупни фонд две милијарде динара, онда је то завршено, стављена тачка на ову тему, на један крајње одговоран начин. Све остало је, једноставно, одлажење и покушај да се једно светло и сунце наде родитеља који лече своју децу претвори у мрак и да се неспособност оних који су до 2012. године покушавали да се носе с овом темом претвори у напад на људе који су у ове четири године заиста на одговоран начин решили ово питање. Не бих више о томе разговарала, јер оно што се појављује на друштвеним мрежама је заиста срамно и о томе не треба уопште дискутовати и не треба давати на значају тим људима, без обзира на то да ли они седе у Скупштини или не. Значи, завршили смо тему тиме што смо рекли колико деце и родитеља је заиста нашло пут до решења својих проблема, и како се одговорна држава понаша према томе.

Што се тиче сета закона који се односе на заштиту животне средине и ову област, треба рећи да је оно што је наслеђено заиста био велики проблем. Требало је системски решавати и питање буџетског фонда и онај прелазни период кад је требало све финансије консолидовати, извршити системску борбу са трошењем финансијских средстава на неодговоран начин, односно спровести те економске реформе.

Значи, зна се да су одређена средства која су ишла кроз буџетски Зелени фонд до 2012. године била неконтролисана од стране државе, да је један човек доносио одлуку о томе, да је Управни одбор, који је седео, имао милијарду динара само за спровођење одређених маркетиншких активности, да су чак новине финансиране из тог фонда. То Србија у том тренутку, са преко двеста кредитних линија, са великим јавним дугом, са великим средствима која је требало да се дају социјалним категоријама, није могла да издржи.

Није истина да је животна средина била угашена, она је у то време била заједно са Министарством за грађевину. Значи, то је био модел оних који су владали Србијом, грађевина је стављена у исти ресурс са животном средином. Требало је спровести економске реформе, требало је време да прође да одређене директиве ЕУ спроведете и донесете, отворите преговоре са ЕУ и да се створе услови да би Министарство за животну средину постојало. То је, на крају крајева, Влада Александра Вучића предложила и отворила. Отворила се могућност да стручни људи заиста преузму то министарство. Као министар, преузели сте доста тога. Сада имате могућност да одређеним законским променама, значи, онај део који се односи на ИПАРД фондове, на подстицаје у пољопривреди, отворите и за ИПА фондове који финансирају и пројекте заштите животне средине; да повећате број пројеката, односно пољопривредних газдинстава која ће се јавити на конкурс за ИПАРД; да убаците и подстакнете већи број компанија и газдинстава који ће ући у прерађивачку индустрију и бавити се искључиво производњом здраве хране. То уопште није исплатив посао, одмах да вам кажем. Јер, пре свега, пољопривредна газдинства, да би се бавила производњом здраве хране и свим стандардима који се траже преко ИПАРД-а, подразумевају субвенције од 100%, али они морају две године да припремају то земљиште и да сами финансирају тако нешто да би дошли у ситуацију да дају те производе.

То је оно на чему је држава, на крају крајева и Србија, радила последње четири године крајње одговорно. До два хектара, значи пољопривредна газдинства која су се бавила различитом производњом пољопривредних производа, финансира из свог фонда, из Аграрног фонда, из буџета Републике Србије; преко два хектара, то су ИПАРД фондови.

Документација је јако захтевна. То је оно о чему треба сви грађани Србије да знају, и пољопривредна газдинства.

Неке теме које смо ми отворили у овој расправи су јако интересантне, поготово када су у питању национални паркови, мини-хидроелектране, генетски модификована храна, енергетска ефикасност, обновљиви извори енергије. И сад, они који су неодговорни иду до крајњих граница онога што сте ви рекли, а то је да дозволе које су дате за изградњу мини-хидроелектрана треба поништити, отерати те инвеститоре и поставити велико питање.

Ја ћу само да вам кажем да је структура добијања грађевинске дозволе за било које обновљиве изворе енергије, па тако и за мини-хидроелектране, врло захтевна, од енергетске дозволе коју издаје Министарство енергетике до тога да Министарство за заштиту животне средине издаје процену утицаја на животну средину. И, као неко ко даје услов да би се издала грађевинска дозвола, такође је обавезно да спроведе јавну расправу у тим локалним самоуправама и месним заједницама да би се грађани сложили да се заиста не угрожава животна средина на лицу места, да би се добила таква дозвола. Сви они који су добили те дозволе од Министарства касније су добили и грађевинске дозволе уколико су испунили те услове.

Ако бисмо желели да будемо крајње коректни и отворени, ако желите сада да оспорите било коју дозволу, под један, морамо да будемо свесни тога да инспекција мора да уради одређене записнике о томе да није спроведена до краја грађевинска дозвола према пројекту који су добили; под два, уколико желимо да те инвеститоре стопирамо у послу који су, рецимо, они завршили, ми морамо да знамо да они имају право да се обрате суду за одређену врсту накнаде штете и, самим тим, да буџет Србије мора да издвоји та средства према судским пресудама.

Значи, уколико желите да створите једну нестабилну инвестициону климу, онда ћете тако неодговорно да се понашате. То траже, рецимо, политичке странке које нису за европске интеграције. Ја разумем да они могу да буду против европских интеграција, али не разумем зашто су против инвеститора који стварају нову вредност и запошљавају људе кроз одређену врсту инвестиција у ову област.

Мислим да сте ви ту рекли да можда треба размотрити оно што ће бити у будућности, а не оно што је прошлост, јер врло добро знате које су штете што се тиче прошлости.

С друге стране, још нешто ћу вам рећи, господин Пахор, председник Словеније, када је био гост овде у Парламенту Србије и када су били разговори на парламентарном нивоу, имао је прилику да каже да је велику грешку Словенија направила тиме што је одмах затворила националне



паркове за пример обновљивих извора енергије, јер је тиме спречила доток реалних инвестиција, него се превише ослонила на банкарски сектор у том тренутку, јер им је одговарало. Много тога су теже прошли на том свом европском путу него што би имало шансе да су ушли у одређену врсту дужих преговора са ЕУ, па корак по корак примењивали своје директиве, како у области енергетике тако у области заштите животне средине, и да би их много мање коштало увођење директива преко ноћи.

Тако да мислим да оно што сада радимо, корак по корак, јесте исправна стратегија када су у питању европске интеграције. На крају крајева, и захтевно Поглавље 27. Добро је да имамо развој обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности и да се држава показала одговорном, јер постоје (иако не на нивоу Републике) у свим локалним самоуправама фондови за енергетску ефикасност; значи, ИПА фондови могу да финансирају директно локалне самоуправе кроз ове фондове. Затим, заштита животне средине, која је сада буџетски фонд још увек, има шансе да се пуни из ИПА фондова и да самим тим стварамо услове да касније те тзв. структурне фондове можемо да користимо. Мислим да се Србија овде понаша крајње одговорно.

За крај бих још желела да вам кажем да треба размишљати о томе и помоћи грађанима у ономе што сте ви покренули, а то је укидање пластичних кеса. Али мислим да треба да натерате трговинске ланце да морају да нађу адекватну замену у датом тренутку, а то је да се коришћење папирнатих кеса и цегера уведе супституционално у истом тренутку. Не може да се деси нека пауза од неколико месеци, па да људи то носе у рукама, јер стварате контраефекат у јавности. Рећи ћу вам да се многи грађани онда питају – а шта ћемо ми? Они не дозвољавају да ти наши правилници заживе у истом тренутку и онда се ствара одијум у друштву како то радимо само због пара, а не због тога што заиста желимо да чувамо не само животну средину него и оно што су природни ресурси за будућа поколења.

Имате подршку свих нас да спроведете одређене промене, али у тим променама морате да будете децидни и јаки, поготово кад је у питању директна примена тих закона у свакодневном животу.

Наравно да ћемо у дану за гласање подржати све ове законске промене. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Дејан Шулкић.

Није ту.

Реч има народни посланик Радослав Цокић.

Изволите, колега Цокићу.

РАДОСЛАВ ЦОКИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри, поштовани представници Министарства, колеге посланици, подржавам Предлог закона о изменама Закона о заштити животне средине јер је он европски, јер значи наш лакши приступ европским фондовима, јер је користан за наше грађане.

Оно што бих хтео да кажем као члан Одбора за заштиту животне средине, то су нека моја искуства из претходног периода која имам када је у питању сакупљање комуналног отпада, проблеми са којима сам се суочавао, а видим да се у неким стварима (јер сте малопре поменули нешто што сам ја хтео да кажем, и поновићу) слажем с вама, а то је – да бисмо приступили решењу, морамо апсолутно да едукујемо становништво. Малопре сте то поменули. Значи, од најмањих категорија, имамо васпитне установе, то су деца од четири-пет година, већ тада се приступа едукацији. Јер, не постоји број људи који може да очисти оно што ми бацимо; не постоје кесе које можемо да одложимо на прописна места и да оне не загађују средину, да оне не лете по дрвећу и зеленим површинама. Молим вас, ова земља је лепа, као што је лепа Немачка, као што је лепа Швајцарска, као што је лепа Словенија, само треба да по њој почистимо корове и да отпад уклонимо са терена где смо га ми бацили.

Ми имамо неадекватна места, ви сте то сада у прилици да решавате јер други нису то урадили. Овде смо чули критике, па чак звучи као да је на ваш рачун, зато што у неком месту јесте депонија неуређена, налази се поред реке која треба да буде бисер ове земље, не само тог краја. Нису је тамо поставили министри, него су је поставили тамо они људи који су се тренутно бавили, који су имали одговорност у тој локалној самоуправи, у једној и у више њих. Зато оно што сте јуче поменули, слушао сам вас пажљиво – ми не радимо овај посао, ми живимо ово – улива поверење, министри, да ћете стварно да решавате проблем.

Поменули сте 21 депонију. Ми имамо 29 округа, 24 у ужој Србији, са Косовом 29. Хајде да решимо у сваком округу по једну депонију, да у другим местима направимо трансфер-станице, какве постоје у Европи, које изгледају као један мањи паркић, као пола ове скупштине, уређене, прави паркови. Ту се из камиона прво врши мерење, а онда одлагање у веће контејнере и превози на регионалне депоније. На тај начин... Стицајем околности, ја сам омогућио да моја општина добије средства за тако нешто; нажалост, они који су дошли после мене нису средства искористили, а дала их је Краљевина Норвешка, 500.000 евра да направимо трансфер-станицу. То није искоришћено јер је дошло до промене руководства.

Шта је још јако битно, поред едукације? Оно што сам ја доживео и што сам гледао како функционише добро. Значи, у општини у коју сам

дошао негде у ово време 2004. године затекао сам катастрофалну ситуацију у свим областима. Онда кренете да решавате један по један проблем. Прво вам је, на пример, да решите грејање школе, јер грејна сезона почне а ви немате ни килограм средстава за грејање. Док ви то решавате, док ви решавате проблеме, они који су изгубили изборе решавају како да вас даље опструирају. И ја гледам кроз прозор канцеларије како расту контејнери. Покушам да разговарам са људима, углавном су ту у међувремену запослили своје људе који то раде, и онда се одлучим да то поверимо некоме ко би радио на адекватан начин. Смирим ситуацију и кренемо да решавамо проблем.

Дошла је српско-немачка фирма после легалне процедуре, донели су комплетну своју механизацију, очистили преко сто депонија о свом трошку; донели средства, канту у свако сеоско домаћинство, вреће за примарну селекцију у сеоском домаћинству, контејнере за одлагање у граду. И, шта имате у тој ситуацији? Имате да одлажете у канту само комунални отпад. Ово је чиста сировина, значи, немамо рециклажу, немамо људе које ћемо додатно да плаћамо и да они брљају по смећу како би издвојили оно што је неко бацао.

То су ствари које можемо да урадимо. Значи, свако ко сад у неком граду одлаже смеће може да припреми вреће да се одвајају папир, стакло и пластика. То су три ствари које могу. Метал, има ко сакупља, људи то купују и то се чисти. Можемо да урадимо, да решимо питање животне средине. Кад едукујемо људе... Они су то радили и неке генерације су дале фантастичне резултате – дан-данас носе отпад, ако нема канте, они носе у својим ташнама; знају да флашу од пластике згужвају како би јој смањили волумен и одмах одложили на адекватан начин.

Шта се десило? Да бих заштитио Општину, инсистирао сам да се у уговор стави клаузула да уколико ми нисмо задовољни изношењем смећа и чишћењем града, уговор раскинемо у року од месец дана, а уколико они који су изводили радове нису задовољни, да уговор раскинемо за шест месеци, како бисмо могли ми да нађемо. Они који су дошли после мене искористили су баш то: прво је ишла медијска кампања на људе; нису им плаћали чишћење града, а биле су исте цене као и када је наше комунално предузеће радило, и онда су рекли како то они не раде добро. Тада је био министар Дулић, довели су „Пор“. Имамо ситуацију да је цена онда била три евра, а сада је дупло већа, да се све одлаже у једну канту, носи у Јагодину.

Али шта је остало као тековина? Да су канте у сваком сеоском домаћинству. Људи имају где да одложе. Нема дивљих депонија или их има јако мало. Било је отпора прве године, веома тешко да људи врше селекцију у домаћинству, па кажу – нећу да радим за Немца. Па кад и то

уради, он понесе у кола и баци поред пута, али кад се сети да има канту ту, више то не ради.

То су неке ствари које сам хтео да сигнализирам, да вам предложим и да дам вама поверење потпуно да се ове ствари решавају, али и да кроз Одбор за заштиту животне средине и кроз ову скупштину ми периодично кажемо – сад радимо депонију у Смедереву, у Пожаревцу, не знам ком граду, завршили смо је, почели смо, завршили смо је. Постоје тешкоће, постоје опструкције, постоји све и свашта да се не уради, али треба велика решеност да се уради.

Оно што је председник Вучић показао као пример, исто је било с овим инвеститорима који долазе, бројним инвеститорима – исто се појаве имовинскоправни односи који су нерешиви на локалу; када се умеша Влада, све се брзо реши. Зато ви морате да координирате, како бисмо схватили који су нам приоритети: то су депоније по свим градовима, то су канте по свим домаћинствима, то је едукација становништва. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Није ту.

Реч има народни посланик Оливера Пешић.

Изволите, колегинице.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, сложићемо се да је неопходно да Србија има јасно дефинисану националну стратегију у области заштите животне средине, посебно у делу који се односи на финансирање ове области.

Оно што се предлаже изменама и допунама предлаже се из разлога да се омогући максимално коришћење средстава која су Србији на располагању, пре свега мислим на средства из претприступних фондова. Овде се ствара правни основ како би наши индивидуални произвођачи уопште могли да конкуришу за ова средства. Република Србија може да има велике користи од коришћења ових средстава и штета је да се то не искористи. Тачно је да држава Србија мора да издваја много већа средства за заштиту животне средине, тачно је да јединице локалне самоуправе морају да издвајају много већа средства за заштиту животне средине, али је такође тачно да много тога јединице локалне самоуправе могу да ураде са много труда и врло мало новчаних средстава.

Ви сте, министри, малопре рекли да је за вас југ Србије једнако важан као и север Србије. Такође је и за мене с обзиром на то да ја представљам овде грађане с југа Србије, конкретно грађане Јабланичког округа и Лесковца, града из ког долазим. Хоћу да искористим прилику да поменем свој град, Лесковац, као пример добре праксе за читаву Србију.

Наиме, Град Лесковац од 2013. године до данас сваког викенда, дакле и суботом и недељом, ради на чишћењу дивљих депонија. За ових пет година очишћено је 250 дивљих депонија, са којих је одвезено 3.200 тона смећа и комуналног отпада. Оно што је важно за грађане да знају јесте да грађане Лесковца ово чишћење дивљих депонија не кошта ништа, из простог разлога што „Пор – Вернер и Вебер“, аустријска компанија о којој смо малопре имали прилику да чујемо, као друштвено одговорна компанија не наплаћује ове услуге Граду. Јавна комунална предузећа обављају у склопу својих редовних активности ту делатност, а грађани месних заједница у којима се тог викенда спроводи акција учествују као радна снага како би дали свој допринос.

Ми смо у току летњих месеци пробали да урадимо један пилот-пројекат у једној градској месној заједници, где је Град финансирао израду двадесет контејнера за пластику; за три месеца у току лета грађани те месне заједнице одложили су 1,5 тона пластичних флаша. План Града Лесковца је да у наредном периоду обезбеди средства и да у свакој месној заједници постави контејнере, јер је очигледно да је овај наш пројекат имао великог успеха.

Док ја говорим о примеру када без новца можемо да чистимо депоније не могу а да се не подсетим времена када је „жуто предузеће“ владало Србијом и када су се под паролом „Очистимо Србију“ милиони грађана Србије плачкали. Ако се сетимо времена када је Министарство животне средине, док га је водио Оливер Дулић, плаћало пет милиона за обућу, 1,8 милиона за одећу, 3,6 милиона за архивирање неких мејлова, дакле за непостојеће услуге, јасно нам је ко какав однос има према заштити животне средине.

Што се тиче Предлога одлуке о давању сагласности на Одлуку о изменама Финансијског плана Републичког фонда за здравствено осигурање за 2018. годину, важно је рећи да се овом одлуком повећавају средства за децу оболелу од ретких болести у износу петсто милиона динара. Дакле, на 1,5 милиона средства која су била опредељена за 2018. годину, одобрава се још додатних петсто милиона динара за лекове за ретке болести, помагала, накнаду за одсуство са рада.

Суштина у целој причи је да држава Србија издваја сваке године све већи износ средстава за лечење деце оболеле од ретких болести, а чињеница је да је до 2012. године држава Србија издвајала равно нула динара. Дакле, 2012. године, по први пут Министарство здравља опредељује средства за лечење деце од ретких болести, а од 2012. године до данас тај износ се увећава сваке године и по неколико пута. Тако је 2014. године издвојено 260.000.000, 2015. године 335.000.000, 2016. године 600.000.000, 2017. године 1.100.000.000 и сада, 2018. године, с

овим изменама које ћемо усвојити, држава Србија издвојиће две милијарде динара за децу оболелу од ретких болести.

Све оно што смо имали прилику да чујемо у претходним данима од стране опозиционих посланика јесте чиста демагогија. Чиста демагогија свакако јесте ако народни посланик из опозиције каже да у њихово време нису издвајали средства за лечење оболелих од ретких болести јер су у то време деца и одрасли оболели од ретких болести били просто препознатљива група, а тек са усвајањем закона су постали препознатљива група. Просто, могу да кажем да се ради о једној накнадној памети и нека је њима на част. Захваљујем.

Наравно, у дану за гласање моје колеге и ја подржаћемо све предлоге који су данас на дневном реду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Дијана Вукомановић.

Није ту.

Реч има народни посланик Тања Томашевић Дамњановић.

Изволите, колегинице.

ТАЊА ТОМАШЕВИЋ ДАМЊАНОВИЋ: Хвала, поштовани председавајући.

Поштовани господине министре са сарадницима, колеге и колегинице народни посланици, главни приоритет политике заштите животне средине у ЕУ јесу циркуларна економија, еко-иновације, побољшање квалитета ваздуха. Поглавље 27 – Животна средина и клима, једно је од најкомплекснијих и најкомпликованијих поглавља у процесу преговора и обухвата трећину свих правних тековина ЕУ, што намеће потребу за јасном националном политиком, посебно у области планирања финансија и динамике за имплементацију.

Циљ Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине јесте да се омогући коришћење средстава Зеленог фонда за кофинансирање пројеката који се финансирају из средстава претприступних фондова ЕУ и испуњење услова за коришћење средстава из ИПАРД фондова.

Предложеним прецизирањем одредаба омогућава се издавање аката од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине којима се утврђује испуњеност услова из области заштите животне средине, па самим тим и учешће пољопривредних газдинстава на конкурс за доделу средстава из ИПАРД фондова. Измене Закона су неопходне како бисмо на ефикасан начин осигурали одрживост и стабилност у финансирању пројеката у области заштите животне средине. Корисници ИПАРД средстава могу бити како правна тако и физичка лица која се баве узгојем, производњом или прерадом у области прехранбене

индустрије, што обухвата инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава. Такође је прописано да су корисници који остварују право на ИПАРД подстицаје из области пољопривреде и руралног развоја у обавези да испуне одговарајуће услове заштите животне средине.

Право на здраву животну средину припада корпусу законом уређених права грађана. Уставом Републике Србије загарантовано је право сваког грађанина на здраву животну средину и на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању.

Све земље региона морају деловати у хармонији са природом јер је то једини начин да спасемо животну средину од деградације и на тај начин осигурамо одрживо економско пословање. Важно је неговати навике које ће обезбедити бољи свет за будуће генерације.

Српска напредна странка ће у дану за гласање подржати овај предлог закона и све предлоге који су данас на дневном реду. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Овим бисмо завршили са данашњим радом. Настављамо сутра у 10 сати.

(Седница је прекинута у 18.45 часова.)